

SMART CITY PLOČE

STRATEGIJA
REVITALIZACIJE
RESURSA ZA
ŽIVOT I RAZVOJ

Sadržaj:

1. Uvod	4
2. Metodologija i osnovna načela razvoja	5
3. Strateška usklađenost	7
4. Pametan grad - grad budućnosti	10
4.1. Primjeri pametnih gradova:	10
4.1.1. Hamburg, Njemačka	11
4.1.2. Cork, Irska	12
4.1.3. Le Havre, Francuska	12
5. Analiza stanja	13
5.1. "Osobna iskaznica"	13
5.2. Zelena, održiva infrastruktura s naglaskom na promet	13
5.2.1. IT infrastruktura	14
5.2.2. Komunalno uređenje	15
5.2.3. Zelene inicijative i sanacija otpada	19
5.2.4. Prometna infrastruktura	25
Tehnološko - inovativna rješenja u području zelene, održive infrastrukture	29
5.3. Gospodarstvo	31
5.3.1. Trgovačka društva	31
5.3.2. Obrti	33
5.3.3. Poticanje poduzetništva	35
5.3.3.2. Razvojna agencija PLORA	35
5.3.3.3. Poslovne/poduzetničke zone	36
5.3.3.4. Mjere za poticanje poduzetništva	37
5.3.4. Poljoprivreda	38
5.3.5. Turizam	41
Tehnološko - inovativna rješenja u području gospodarstva	46
5.4. Društvo	47
5.4.1. Socijalna skrb	47
5.4.2. Odgojno - obrazovni sektor	49
5.4.3. Kultura i kulturna baština	51

5.4.4. Civilni sektor	52
5.5. Upravljanje gradom	53
5.5.1. Gradska uprava	53
5.5.2. Analiza prihoda i rashoda	55
5.5.3. Gradsko vijeće	56
Tehnološko - inovativna rješenja u području društva i upravljanja gradom	57
6. SWOT analiza	59
7. Vizija i ciljevi	61
8. Razrada mjera prema ciljevima	65
Mjere za cilj 1 - Pametni razvoj infrastrukture s naglaskom na promet	65
Mjere za cilj 2 - Promocija pametnog poduzetništva temeljenog na inovacijama	74
Mjere za cilj 3 - Razvoj društvenih sadržaja i unapređenje poslovanja javne uprave	84
9. Terminski plan	92
10. Provedba i operacionalizacija mjera	93
Popis tablica i slika:	95

1. Uvod

Grad Ploče prati razvoj tehnologija i trendove u planiranju lokalnog razvoja te je prepoznao važnost izrade strategije usmjerene na integraciju Smart City koncepta u svoj razvoj. Pritom je smart city koncept shvaćen široko, kao okvir za ukupan razvoj grada, a u želji da se uvođenjem potrebnih tehnoloških rješenja stvarno unaprijedi život i poslovanje u gradu.

Strategija je izrađena u periodu od ožujka 2020. godine do rujna 2020 godine, a izradu je predvodila gradska uprava na čelu sa gradonačelnikom Mišom Krstičevićem te Radnom skupinom koja je operativno provodila proces izrade. Formirano je i zasebno socio - ekonomsko partnerstvo koje je uključivalo širok krug ključnih dionika, a uvažilo se i mišljenje građana putem anketa i intervjua - detaljnije informacije o metodologiji i procesu su također opisane u zasebnom poglavljtu.

Strategija je pripremljena za period od 7 godina (za razdoblje od 2021. - 2027. godine), koji je Grad smatrao primjerenim razdobljem u kojem je moguće očekivati ostvarivanje planiranih promjena te u kojem je racionalno očekivati mogućnost da se očekivani učinci postignu, prate i ocjenjuju. Istovremeno, to je razdoblje u kojem će započeti korištenje fondova Europske unije za razdoblje 2021. - 2027. godine, u kojem se očekuje velik značaj koncepta Smart City, zbog čega je važno da Ploče pripreme svoju stratešku podlogu. Pritom je operativni plan razrađen detaljnije za prvu polovicu ukupnog razdoblja, kako bi se ostavilo prostora za reviziju dokumenta u slučaju potrebe.

2. Metodologija i osnovna načela razvoja

Jedno od ključnih načela kojima smo se vodili u izradi strategije je participativnost. Osjećaj "vlasništva" nad izradom strategije jedan je od preduvjeta za prihvatanje i provedbu iste. Upravo zato je izrada ove strategije uključila lokalnu zajednicu i ključne dionike. Uz participativnost, vodilo se računa i o ostalim načelima definiranim u Zakonu o strateškom planiranju i upravljanju razvojem (NN123/17): točnost i cjelovitost, učinkovitost i djelotvornost, odgovornost i usmjerenost na rezultat, održivost, partnerstvo i transparentnost. Dokument je rađen u partnerstvu s Gradom Ploče kako bi prikazao točne informacije i uključio sveobuhvatnu dokumentaciju i stanje u gradu, a pritom je rađen na transparentan način s uključivanjem javnosti putem anketa, intervjua i savjetovanja. Mjere su razrađene na način da budu usmjerene na rezultat odnosno da budu poravnate s ciljevima razvoja grada koji u budućnosti mora težiti održivom razvoju i biti učinkovite u rješavanju postavljenih izazova.

Drugo značajno načelo kojim se Grad vodio u izradi dokumenta jest ono pametnog razvoja. Svi su ciljevi i mjere oblikovani su vodeći računa o zaštiti okoliša i energetskoj učinkovitosti, uzimajući pritom u obzir potrebe svih stanovnika grada, a osobito ranjivih skupina.

U izradi strategije poštovano je načelo strateške koherentnosti pa su ciljevi ove strategije u potpunosti usklađeni s već definiranim ciljevima opće Strategije razvoja Grada Ploča 2019. - 2022., budući da ista predstavlja trenutno važeći i krovni dokument razvoja Grada. Preuzeti ciljevi su dodatno specificirani i izmijenjeni sukladno specifičnostima smart city koncepta.

Ciljevi definirani općom strategijom su sljedeći:

01	Zeleni (održivi / pametni) razvoj infrastrukture te unaprjeđenje prometne povezanosti i međunarodnih prometnih veza	<ul style="list-style-type: none">• 1.1. Unaprjeđenje infrastrukture na području Grada Ploča
02	Promocija zelenog poduzetništva temeljnog na inovacijama;	<ul style="list-style-type: none">• 2.1. Zelena infrastruktura• 2.2. Poticanje poslovanja gospodarskih subjekata
03	Razvoj društvenih sadržaja i (pametnih) javnih servisa (usluga)	<ul style="list-style-type: none">• 3.1. Razvoj socijalnog kapitala lokalne zajednice• 3.2. Poticanje razvoja društvene infrastrukture na području Grada• 3.3. Unaprjeđenje javne infrastrukture Grada

Slika 1. Prikaz ciljeva važeće Strategije

U analizi područja, prvi cilj se tako može povezati sa postojećom infrastrukturom Grada Ploča, naročito u segmentu prometa i pozicioniranja Ploča kao važnog dionika lokalnog, nacionalnog ali i međunarodnog prometa. U tom segmentu, valja izdvojiti blizinu autoceste A1, područje luke Ploče

s koncesionarima kao bitnim dionicima u pomorskom razvoju RH, blizinu granice sa susjednom BiH te ishodište prometnog koridora Vc. U razradi mjera, prvi cilj stavlja naglasak na pametni razvoj infrastrukture specifično apostrofirajući održivi razvoj luke.

Analitika vezana uz drugi cilj odnosi se prvenstveno na razvoj gospodarske aktivnosti Grada. U tom kontekstu analizirano je trenutno stanje gospodarstva, s naglaskom na "pametnu" industriju, odnosno onu koja generira nova znanja i temeljena je na inovacijama. Uz to, analizirani su i makro pokazatelji gospodarskog razvoja zajedno s ključnim industrijama od regionalnog značaja. Definirane mjere također su usmjereni na razvoj poduzetništva i to u 3 segmenta: razvoju *hub-a* za ekološki održiv plovni promet i logistiku, poticanje novih tehnologija u poljoprivredi te razvoj turističkog potencijala grada sa zaleđem.

Analiza područja trećeg cilja odnosi se na funkcioniranje zajednice stavljući u prvi plan ponudu sadržaja i povećanje kvalitete života iste. Pritom je naglasak stavljen na neke specifične segmente koji su se pokazali kao ključni te na rad gradske uprave čije je poslovanje prema građanima analizirano. Razrađene mjere su također poravnate s analizom i ciljem definiranim općom strategijom, pa idu u dva smjera: razvoj interaktivnog grada te poboljšanje komunikacije gradske uprave s građanima.

3. Strateška usklađenost

Grad Ploče ima važeću strategiju razvoja do 2022. godine izrađenu 2019. godine. Strategiju je usvojilo Gradsko vijeće te ona time predstavlja temeljni dokument razvoja grada i ovaj dokument stoga preuzima strateški okvir zadan u nadređenoj strategiji. U tom kontekstu, ovaj dokument treba gledati dvojako, kao sektorsku strategiju koja će predložiti neke nove specifične mjere temeljene na digitalnim alatima (1) te kao operativni plan koji proizlazi iz postojeće strategije za ključne segmente bitne za smart city koncept (2).

Osim te povezanosti i uvjetovanosti strategijom razvoja grada, ovaj dokument uvažio je i ideje razvoja prisutne u drugim strateškim dokumentima na višim ili nižim razinama, što uključuje sljedeće:

- e-Hrvatska 2020.
- Strategija pametne specijalizacije za Republiku Hrvatsku 2020.
- Strategija razvoja turizma Republike Hrvatske do 2020.
- Strategija razvoja poduzetništva za razdoblje 2013. do 2020.
- Strategija energetskog razvoja Republike Hrvatske do 2030. godine.
- Županijska razvojna strategija Dubrovačko-neretvanske županije 2016.–2020.
- Program zaštite okoliša Dubrovačko-neretvanske županije za razdoblje 2018. - 2021.
- Lokalna razvojna strategija Lokalne akcijske grupe Neretva 2014. – 2020.
- Plan gospodarenja otpadom Grada Ploča za razdoblje 2017.-2022. godine

Pregledom postojećih strateških dokumenata, utvrđeno je kako su isti većinom važeći upravo do 2020. godine. S tim u vezi, treba napomenuti kako Republika Hrvatska u trenutku pisanja ove strategije još izrađuje Nacionalnu razvojnu strategiju "Hrvatska 2030", pa je važno naglasiti da će ovisno o ciljevima i mjerama nacionalne strategije možda biti potrebno pristupiti reviziji ovog strateškog dokumenta kako bi se neki ciljevi uskladili. Ipak, obzirom na progresivni koncept postavljenih ciljeva i područja njihovog obuhvata nije za očekivati potrebu veće izmjene dokumenta. Upravo iz tog razloga u nastavku se daje kratki pregled trenutno važećih nacionalnih strateških dokumenata neovisno o njihovom trajanju i završetku 2020. godine.

Pristup informatizaciji i razvoj e-usluga u javnom sektoru u Republici Hrvatskoj definiran je **Strategijom e-Hrvatska 2020.** i u skladu je s Digitalnom agendom Europske komisije. Glavni cilj Strategije je osigurati povezivanje informacijskih sustava tijela javne uprave iz svih sektora na način da se građanima pruži što veći broj e-usluga i time smanji opterećenje građana i učinkovitija realizacija njihovih zahtjeva i interakcija s javnom upravom.

Strategija pametne specijalizacije Republike Hrvatske za razdoblje 2016. - 2020. ima za cilj poboljšanje životnog standarda i dugoročni rast koji će se potaknuti putem ulaganja u istraživanje i razvoj, inovacije i ljudski kapital. Strategija omogućava koncentraciju istraživačkih kapaciteta i infrastrukture. pruža mogućnost za transformaciju RH iz primarno turistički orientirane zemlje u

zemlju koja se temelji na znanju i vještinama svojih građana koji kroz istraživanje, tehnološki razvoj i inovacije pridonose njenom gospodarskom prosperitetu.

Strategija razvoja turizma Republike Hrvatske do 2020. usmjerava razvoj RH kao turističke destinacije iskorištavanjem konkurenčnih prednosti te pri tome naglasak stavlja na poboljšanje strukture i kvalitete smještaja, nova zapošljavanja, investicije te povećanje turističke potrošnje, a sve u svrhu povećanja atraktivnosti i konkurenčnosti destinacije. Također, strategija se temelji na marketinškim aktivnostima i razvoju turističke ponude (polazište su specifični oblici turizma).

Strategija razvoja poduzetništva u Republici Hrvatskoj 2013. - 2020. prepoznaće potrebu otvaranja novih poduzeća u Hrvatskoj, obzirom da je ista niža u odnosu na većinu zemalja EU, a problem se s vremenom pogoršao zbog visoke stope zatvaranja obrta. Dostupni podaci upućuju da je strateški važno pružiti potporu malim poduzetnicima koji su se pokazali najvitalnijim dijelom gospodarstva, ali isto tako i pomoći mikro poduzećima da rastu i zapošljavaju više radnika.

Strategija energetskog razvoja Republike Hrvatske do 2030. godine, s pogledom na 2050. godinu, predstavlja korak prema ostvarenju vizije nisko ugljične energije te osigurava prijelaz na novo razdoblje energetske politike kojom se osigurava pristupačna, sigurna i kvalitetna opskrba energijom. Strategija predstavlja širok spektar inicijativa energetske politike, kojima će se ojačati sigurnost opskrbe energijom, postupno smanjiti gubici energije i povećavati energetska učinkovitost, smanjivati ovisnost o fosilnim gorivima, povećati domaća proizvodnja i korištenje obnovljivih izvora energije.

Možda više od nacionalnog strateškog okvira, na potencijal provedbe ove smart city strategije veću će ulogu imati novi **strateški okvir za kohezijsku politiku i EU fondove za razdoblje 2021. - 2027.** koji je u svojim osnovnim crtama poznat, iako se u trenutku pisanja strategije još uvijek vode pregovori oko apsolutnih iznosa i stopa sufinanciranja.

Novi okvir za kohezijsku politiku sastoji se od 5 osnovnih ciljeva:

1. Pametnija Europa - usmjerena na inovacije, digitalizaciju, gospodarsku preobrazbu i potporu malim i srednjim poduzećima
2. Zelenija Europa bez ugljika - učinkovita provedba Pariškog sporazuma i ulaganje u energetsku tranziciju, obnovljive izvore energije i borbu protiv klimatskih promjena
3. Povezanija Europa - opremljena strateškim prometnim i digitalnim mrežama
4. Socijalnija Europa - uz pomoć europskog stupa socijalnih prava i podupiranjem kvalitetnog zapošljavanja, obrazovanja, stjecanja vještina, socijalne uključenosti i jednakog pristupa zdravstvenoj skrbi
5. Europa bliža građanima - podupiranje strategija vođenih na lokalnoj razini i održivog urbanog razvoja u cijelom EU-u.

Upravo je smart city strategija, naročito drugi cilj povezan sa jačanjem zelenog poduzetništva, potrebna za jačanje inovacija i digitalizacije te poticanje MSP-ova koji nude digitalne proizvode

(primjerice računalnog programiranja). Prvi cilj održivog i zelenog razvoja te unapređenja prometne infrastrukture jasno je povezan sa *Zelenijom i Povezanim Europom*, dok je treći cilj razvoja društvenih sadržaja i razvoja javne uprave povezan sa *Europom bliže građanima*, jer nudi lokalna rješenja problema i nastoji ojačati lokalnu samoupravu u cilju bržeg i efikasnijeg funkcioniranja. Ovako postavljen strateški okvir opće i sektorske (smart city) strategije jamči veliku vjerojatnost privlačenja sredstava iz fondova EU u nadolazećem razdoblju odnosno predstavlja osnovni korak za javljanje na natječaje, kojima je strateška usklađenost često jedan od minimalnih uvjeta.

4. Pametan grad - grad budućnosti

Pojam pametnih gradova postaje sveprisutan u javnom diskursu. Većina gradova se želi poistovjetiti s navedenim pojmom i ne zakasniti u utrci modernizacije i digitalizacije svojeg poslovanja i života u gradu. Gradovi danas uistinu vode utrku oko toga tko je moderniji, pametniji i tko će privući više stanovnika i gospodarstvenika. Obzirom da se očekuje da će 60% svjetskog stanovništva živjeti u gradovima do 2050. godine, istovremeno gradovi brinu o tome kako optimalno koristiti resurse i organizirati javne usluge.

Sam pojam pametnih gradova (*eng. smart city*) različito se definira, pa ga tako neki definiraju isključivo kroz upotrebu tehnologije s naglaskom na senzoriku, drugi kroz umreženost podataka i protok informacija, a treći pak pojam povezuju sa stvaranjem pametnog građanina odnosno pružanjem pravovremenih i potrebnih informacija, obrazovnom podrškom i privlačenjem visokoobrazovne radne snage. Pritom, sve definicije uključuju korištenje informacija, zaprimljenih putem raznih senzora i uređaja (IoT) u cilju uključivanja građana odnosno učinkovitijeg upravljanja gradom.

Temeljem navedenoga, može se zaključiti kako glavni cilj svakog pametnog grada mora biti stvaranje sredine koja je ugodna za život i koja koristi sve svoje potencijale na održiv način, uz pomoć digitalnih tehnologija. Međutim, tehnologije nikako ne smiju postati same sebi svrha, već ih se uvijek mora koristiti s razlogom i ciljem strateškog razvoja odnosno rješavanja problema lokalne zajednice.

Zaključno, razvoj pametnog grada odnosno korištenje *Smart City* pristupa omogućuje održivo upravljanje javnim resursima, pruža građanima veću kvalitetu života te mijenja ustaljene paradigmatske metode upravljanja gradom i nudi razna (većinom) tehnološka rješenja kao odgovor na različite izazove. Pritom proces pretvaranja grada u pametni grad zahtjeva jasne ciljeve i promjenu stava prema aktiviranju gradskih servisa, usluga i infrastrukture.

4.1. Primjeri pametnih gradova

Niže navedeni primjeri pametnih gradova uzeti su zbog njihove povezanosti s lukom i ulogom koju ona igra u njihovom povijesnom i budućem razvoju, obzirom da je analizom utvrđeno kako luka Ploče ima veliku važnost u gospodarskom i društvenom razvoju grada. Pritom su pretežito uzete u obzir karakteristike suživota s lukom odnosno načina na koji je grad iskoristio svoje potencijale. Istovremeno treba naglasiti kako navedeni primjeri ne predstavljaju nužno smjer razvoja Grada Ploče, obzirom na njihovu neusporedivost u veličini, broju stanovnika i ekonomskim kapacitetima. Naime, Hrvatska ima specifičnost povijesnog razvoja gdje su se godinama razvijale manje urbane strukture (s primjetnim morfološko - fisionomskim urbanim obilježjima¹), ali obzirom na procese

¹ za diferencijaciju urbanih i ruralnih sredina u statističkoj obradi vidi:
https://www.dzs.hr/Eng/Publication/metodologije/metod_67.pdf

centralizacije kao i recentne demografske trendove, većina tih urbanih sredina nije stvorila veći ekonomski i populacijski kapacitet. Upravo zato je teško u europskim, ali i svjetskim okvirima naći primjere manjih gradova (oko 10 000 stanovnika) koji uvode smart city koncept. Primjeri takvih sredina u europskom kontekstu okrenuti su na smart village koncept koji u prvi plan stavlja poljoprivrednu tehnologiju obzirom da takva mjesta nemaju urbani karakter, što u Gradu Ploče i većini drugih hrvatskih gradova nije slučaj. Ipak, iz navedenih primjera treba se iznijeti nekoliko važnih zaključaka: geografska lokacija treba se uvijek sagledavati kao prilika; luka mora biti sagledana kao resurs na kojem će se temeljiti razvoj grada; grad treba živjeti oko luke i biti u suživotu s lukom; nove tehnologije trebaju se koristiti za transformaciju poslovanja i promicanje inovacija te povećanje kvalitete života; brand grada treba iskoristiti za dovođenje novog stanovništva i repopulaciju mlađim generacijama.

4.1.1. Hamburg, Njemačka

Drugi po veličini grad u Njemačkoj, s ukupno 1,8 milijuna stanovnika, odnosno preko 5 milijuna u širem metropolitanskom području, Hamburg poduzima velike napore kako bi svoj pametni grad realizirao primjenom novih tehnologija i provedbom brojnih interdisciplinarnih pilot projekata. Njegova vizija za 2030. godinu je pametna mobilnost za grad ugodnog življenja (*eng. intelligent mobility for a liveable city*). Obzirom na veliku popularnost i interes za doseljavanjem, trenutni cilj urbanističkog planiranja je pronaći prostore unutar postojećih područja te otvarati nove mogućnosti za razvoj grada. U tom kontekstu Hamburg želi stvoriti dodatne, visokokvalitetne urbane prostore uz rijeku, nudeći domove, poslove, javnu infrastrukturu za slobodno vrijeme i rekreatciju. Pritom valja izdvojiti sljedeće velike "pametne" projekte:

- SmartPORT: Luka u Hamburgu, kao treća najveća u Europi, pred velikim je izazovom digitalne transformacije. Upravo zato su pokrenuli projekt SmartPORT koji ima za cilj optimizirati infrastrukturu i sustave upravljanja prometom, poboljšavajući sigurnosne i okolišne uvjete, a sve u suradnji s jednom od vodećih svjetskih IT tvrtki Cisco. Radi se na ugradnji senzorike i pametnih kamera koji hrane mrežu povezanih IoT uređaja.
- HAFEN Stadt: Najnovija gradska četvrt Hamburga već je postao jedan od većih europskih projekata urbanog razvoja. Između ostalog, radi se na pilot-projektima koji imaju za cilj smanjiti i optimizirati promet i stvoriti inteligentna rješenja za upravljanje nekretninama. Posjetitelji i stanovnici će između ostalog koristiti pametna rješenja u području mobilnosti na način da će se integrirati više modaliteta prijevoza, od klasičnih (automobili) preko održivih (e-bicikli) do javnih (autonomni autobusi). Pritom treba naglasiti sustav dijeljenja bicikala koji je proglašen najboljim u Njemačkoj, a rađen je u suradnji s Deutsche Bahn-om.

Ovakvi i slični projekti doveli su do toga da je Hamburg u recentnom istraživanju pametnih gradova u Njemačkoj, u ukupnom poretku, na prvom mjestu kao i u većini posebnih kategorija (Administracija, IT i komunikacije, energija i okoliš, mobilnost, društvo).

4.1.2. Cork, Irska

Drugi primjer grada u kojem se uspješno razvija smart city koncept je grad Cork u Irskoj. Veličinom bliži Pločama u odnosu na Hamburg (iako i dalje mnogo veći sa približno 125 000 stanovnika), Cork je također usko vezan uz svoju luku koja predstavlja glavno čvorište za južnu Irsku i šire područje grada. Cilj strategije i ulaganja je stvoriti pametnu regiju svjetske klase koja će poboljšati reputaciju Corka kao atraktivnog mjesto za život, rad, posjet i ulaganja. Želi se stvoriti mjesto na kojem se javna infrastruktura i pružanje javnih usluga koriste tehnološkim rješenjima te koje u konačnici svim dionicima omogućavaju da sudjeluju u odlučivanju i uživaju u većoj kvaliteti života. Naglasak je tako stavljen na mjere uštede energije i stvaranja održivosti, te na dostupnosti otvorenih podataka i uključivanje građana u planiranje i razvoj.

4.1.3. Le Havre, Francuska

Grad na sjeveru Francuske pristupa ekonomskoj transformaciji i razvoju desetogodišnje strategije stvaranjem naprednog inovativnog okruženja zasnovanog na međusobnoj povezanosti javnih institucija i privatnih dionika. Pod utjecajem jedinstvenosti i raznolikosti urbane zajednice strategija nazvana *Le Havre Smart Port City* ima za cilj u narednih deset godina izgraditi područje inovacija u službi urbane, lučke i industrijske izvrsnosti. Konkretnije, lokalne vlasti i pomorska luka Le Havre (GPMH), velike međunarodne korporacije, lokalna mala i srednja poduzeća, istraživački laboratoriji i dionici visokog obrazovanja, odlučili su kombinirati svoju stručnost i znanje kako bi stvorili tehnološke, ekonomske, kulturne, ekološke i društvene inovacije potaknute lokalnim problemima i s ciljem stvaranja primjera pametnog grada koji živi sa svojom lukom. Sve inovacije su usmjerenе na optimizaciju protoka robe i mobilnost profesionalaca i zaposlenika unutar industrijskog područja doline rijeke Senne, poticanje razvoja i korištenje zelene energije te unaprjeđenje kvalitete okoliša, sve kako bi se povećala kvaliteta života i privukli te zadržali studenti, talenti i posjetitelji, a ultimativno otvorila nova zanimanja i nova radna mjesta.

Neki od primjera projekata proizašlih iz strategije su:

- “AirLab”: niz usluga dizajniranih da podrže razvoj inovativnih proizvoda i rješenja u vezi s kvalitetom zraka;
- “Salamandre”: pilot projekt industrijske proizvodnje biometana dobivenog od drva (uglavnom drvo klase B);
- “Fablab pro”: zajednički pogon posvećen industriji budućnosti i transformaciji malih i srednjih poduzetnika doline Sene;
- Razvoj interdisciplinarnog diplomskog studija “Tranzicija, energija i pomorska područja”.

5. Analiza stanja

5.1. "Osobna iskaznica"

Grad Ploče smješten je u dolini rijeke Neretve (koja povezuje središnji prostor Republike Bosne i Hercegovine s Jadranskim morem) na krajnjem jugu Republike Hrvatske, administrativno pripada Dubrovačko-neretvanskoj županiji, a podijeljen je na 11 mjesnih odbora (Baćina, Banja, Crpal-Spilice-Gnječi, Komin, Peračko Blato, Plina Jezero, Ploče, Rogotin, Stablina, Staševica, Šarić Struga), odnosno 9 naselja (Baćina, Banja, Komin, Ploče, Peračko Blato, Plina Jezero, Rogotin, Staševica i Šarić Struga).

Grad ima veoma povoljan prostorni i prometni položaj (između gradova Split i Dubrovnik, u blizini delte rijeke Neretve, na ruti jadranske magistrale D8, te autoceste A1 Zagreb-Split-Dubrovnik). Kopnena površina Grada iznosi 128,94 km² što je 7,23 % od ukupne površine Županije (1.782,49km²) dok je površina mora Grada Ploča 57,20 km² što u odnosu na površinu mora Županije (7.489,88 km²) iznosi 0,76%.

Prema zadnjem popisu stanovništva iz 2011. godine Grad Ploče (s pripadajućim naseljima) imao je 10.135 stanovnika odnosno 8,3% od ukupnog broja stanovnika u Županiji (122.568). Problem depopulacije prisutan je i u Gradu Ploče, obzirom da je procjena stanovništva u 2018. godini ukupno 8.929, odnosno smanjenje od preko 10%, što predstavlja značajan problem u segmentu društveno - ekonomskog razvoja grada.

Istovremeno, značaj Grada Ploča daleko nadmašuje županijske granice svojim položajem i razvojem južno-dalmatinske luke koja predstavlja okosnicu gospodarstva Grada (inače druga po količini prekrcaja tereta u Republici Hrvatskoj) te poljoprivrednom proizvodnjom u dolini rijeke Neretve. Područje Grada Ploča ima relativno brojnu populaciju uključenu u poljoprivrednu proizvodnju u oko 1000 PG-ova. Turizam, iako su Ploče primorski grad, tek je u razvitu i još uvijek ne predstavlja značajniju granu gospodarstva. Osim u jednom hotelu u naselju Ploče, kapaciteta 80 ležajeva, boravak turista se u najvećoj mjeri odvija u privatnom smještaju.

5.2. Zelena, održiva infrastruktura s naglaskom na promet

Analizom infrastrukture želi se istražiti prednosti i nedostatke, vidjeti što je prisutno u Gradu, a što je potrebno tek napraviti kako bi se moglo govoriti o zelenoj infrastrukturi. Naglasak je stavljen na inovativna, pametna tehnološka rješenja do sada implementirana u sustave vodoopskrbe i odvodnje, gospodarenja otpadom i prometa. Dodatan naglasak stavlja se na održivi razvoj i društveno odgovorno upravljanje gradom.

Zelena infrastruktura može se okarakterizirati kao "alat" za pružanje ekoloških, gospodarskih i društvenih pogodnosti putem rješenja koja se temelje na razumijevanju prednosti koje priroda

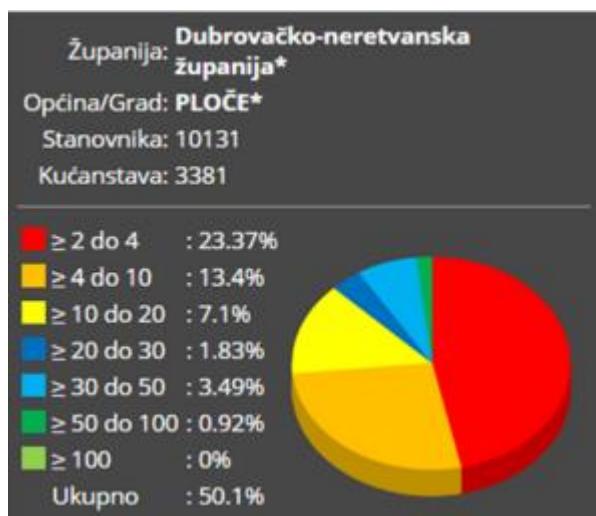
pruža društvu i pokretanja ulaganja koja održavaju i poboljšavaju te pogodnosti.² Funkcije zelene infrastrukture mogu biti:

1. Okolišne (očuvanje biološke raznolikosti, prilagodba klimatskim promjenama),
2. Društvene (odvodnja, otpad, održavanje zelenih površina, promet),
3. Gospodarske (radna mjesta, cijene nekretnina).

Ono što zelenu infrastrukturu razlikuje od tzv. sive infrastrukture je multifunkcionalnost, tj. povezivanje više funkcija raznim "pametnim" rješenjima. Dakle, zelenom infrastrukturom može postati i siva infrastruktura unaprijeđena (poboljšana) rješenjima čije je ishodište i konačni cilj priroda i ekološka održivost.

5.2.1. IT infrastruktura

Kako bi se tehnološki zahtjevna rješenja implementirala u drugim sustavima, mora najprije postojati izgrađena i dosta IT infrastruktura. Prema nacrtu projekta razvoja širokopojasne infrastrukture (NGA) na području Neretve, u koje pripada i područje grada Ploče, na području grada ukupno je 2.132 potencijalna korisnika širokopojasne mreže. Trenutno, kućanstva najviše koriste nepokretni širokopojasni pristup ugovorene brzine od 2 do 4 Mbit/s, dok su brzine iznad 20 Mbit/s izrazito rijetke. Od ukupno 1.497 kućanstava na prostoru grada, njih 58% spada u tzv. bijela područja bez NGA pristupa i komercijalnog interesa, te 42% u siva područja s jednom NGA mrežom. Što se tiče pokrivenosti mobilnim signalom, telekom operateri gotovo u potpunosti pokrivaju područje.

Grad Ploče je korisnik projekta WiFi4EU, te je sklopio Ugovor o nabavi robe sa ISKON INTERNETOM d.d. kako bi se na tri lokacije instalirale pristupne točke i to 3 pristupne točke na Staševici u području škole i igrališta, u Kominu 4 pristupne točke u području Doma kulture i duž šetnice uz Neretvu te u Pločama na potezu od Športske dvorane do plaže Portina u Baćini. Time je područje grada dobro pokriveno te je prije dalnjih ulaganja u WiFi pristupne točke potrebno napraviti detaljnu analizu potreba i korištenja mreže.

Slika 2. Prikaz dostupne brzine Interneta

² Europska komisija, Komunikacija Europske komisije o zelenoj infrastrukturi, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:52013DC0249&from=EN> (31.03.2020.)

Sažetak analize područja:

IT infrastruktura u gradu nedovoljno je razvijena, bez komercijalnog interesa za povećanje brzine, naročito ako se uzme u obzir potreba povećanja brzine i pokrivenosti signalom za pripremu 5G mreže. Građani pak smatraju da bi korištenje tehnologije moglo unaprijediti kvalitetu i standard života u Pločama s preko 90% odgovora, tako da je razvoj navedene infrastrukture (prvenstveno brzine fiksnog Interneta) izrazito važno.

5.2.2. Komunalno uređenje

Na području Grada Ploče za sustav vodnokomunalne infrastrukture i održavanja te gospodarenja otpadom zadužene su dvije gradske tvrtke, Izvor Ploče d.o.o. (za vodoopskrbu, odvodnju, pročišćavanje i analizu vode) i Komunalno održavanje d.o.o. (za odvoz, deponiranje, ispitivanje i analizu otpada, održavanje javnih površina, parkova, nasada, plaža i kupališta, te javne rasvjete i tržnice na malo).

5.2.2.1. Vodoopskrba

Na području Grada postoji vodovodna mreža duljine 110 km koja se proteže na dijelovima dvaju županija (Dubrovačko-neretvanske i Splitsko-dalmatinske). Mrežu čine tri podsustava vodovoda:

- a. Ploče - Komin,
- b. Klokun - Gradac,
- c. Kula Norinska.

Voda se najvećim dijelom crpi sa izvorišta Klokun te manjim dijelom sa izvorišta Modro oko. Za podsustav Ploče – Komin trenutni kapacitet crpljenja je maksimalno 90 l/s, a za podsustav Klokun – Gradac, maksimalno 50 l/s, što je ukupno 140 l/s (voda se crpi sa izvorišta Klokun). Maksimalni kapacitet izvora Klokun iznosi od 170 do 190 l/s. Podsustav Kula Norinska crpi se oko 7 l/s sa izvorišta Modro oko, no kapacitet je puno veći (trenutno se ne koristi ni jedan posto ukupnog kapaciteta). Sustavobiluje vodom tijekom cijele godine pa se voda stoga ne kupuje od drugih sustava, što predstavlja razvojnu priliku za budućnost. Na prostoru Grada Ploče postoji još i izvorište Žrnovica koje je stavljeno izvan funkcije.

Sustav trenutno broji 6.000 priključaka na vodovodnu mrežu, od čega 5.500 otpada na kućne priključke, a 500 na gospodarske priključke. Udio gospodarskih priključaka u potrošnji vode iznosi

31%, a kućnih priključaka 69%, što svjedoči o manjoj gospodarskoj aktivnosti u segmentu proizvodnje i prerade.

Vodozahvat Klokun podijeljen je na dva dijela. U jednom dijelu se nalazi prepumpno postrojenje, postrojenje za dezinfekciju vode i kontrolu iste s pomoćnim prostorijama za djelatnike, trafo odjeljenjem, pumpama, agregatom te programom za nadzor i upravljanje sustavom (stanje vodosprema, otvaranje i zatvaranje ventila), a u drugom objekt s automatskom kontrolom pumpnog postrojenja i dezinfekcije te dijela vodosprema, uređenim laboratorijem za kontrolu vode, te sanitarnim čvorom za djelatnike. Također, imaju i posebno skladište kemikalija te objekt za smještaj rezervnih dijelova i prateće opreme.

Uz vodozahvat postoji precrpna stanica CS "Klokun" iz koje su položeni tlačni cjevovodi kojima se pune postojeće vodospreme unutar sustava. To su VS "Ploče", VS "Žukova", VS "Gradac" i VS "Grma".

Primarni izvor vode, izvorešte Klokun, trenutno zadovoljava potrebe za vodom, no predviđa se uključivanje alternativnog izvora (izvorešte Modro oko) vode za piće kako bi se smanjila ovisnost o postojećem izvoru. Valja naglasiti kako je na ovom vodoopskrbnom području pokrivenost pitkom vodom 100%.

Problem sustava vodoopskrbe su izuzetno veliki gubici vode koji prosječno dostižu oko 60% zahvaćene vode. Od toga na cjevovodima prema Pločama i Kominu čak oko 72% dok su prema Gradcu oko 43%. Takvi podaci su iznad prosjeka ostalih sustava u RH, te predstavlja osnovni izazov za rješavanje u budućnosti.

5.2.2.2. Odvodnja

Na području Aglomeracije Ploče sustav odvodnje djelomično je izgrađen u naseljima Ploče i Rogotin. Kanalizacijska mreža u Pločama gradila se paralelno s izgradnjom naselja i od svoje izgradnje nije obnavljana. Sustav odvodnje je razdjelnog tipa sa dvije crpne stanice, nekoliko kolektora i tri ispusta, od kojih su dva s lokacijama na urbanom području naselja, a jedan na području Luke Ploče. Jedna crpna stanica nalazi se kod mosta na lokaciji Splendid, a druga crpna stanica nalazi se kod autobusnog kolodvora na lokaciji Poskok. Procijenjena dužina mreže je 3.000 m. Zbog različitih nagiba i protunagiba mreže dolazi do nakupljanja taloga i stvaranja plinova pa samim time i neugodnih mirisa na javnim površinama. Valja napomenuti kako sustav pročišćavanja otpadnih voda ne postoji. Na postojeći sustav spojeno je 86% kućanstava dok ostatak kućanstava ima sabirne jame ili direktni isput u jezero Birina.

U naselju Rogotin, koje se nalazi 4 km istočnije od Luke Ploče, izgrađeno je 400 m kanalizacijske mreže. Ispusti su obalnog tipa, a ispuštanje u prijemnike vrši se bez prethodnog tretmana otpadnih voda. Na postojeći sustav spojeno je 40% kućanstava dok ostala kućanstva imaju direktni isput u jezero Vlaška ili Crnu Riku. Ukupno gledajući, 51 % kućanstava u širem području Grada Ploče spojeno je na kanalizacijski sustav dok će se većina ostalih spojiti u narednom periodu kroz projekt

Aglomeracija Ploče. Projektom Aglomeracija Ploče koji je trenutno u provedbi više tisuća građana će biti priključeno na sustav javne odvodnje, a putem uređaja za pročišćavanje otpadnih voda koji će biti smješten u lučkom području otpadne vode će se zbrinuti te podmorskim ispustom dužine 2,4 kilometra neškodljivo ispustiti u more.

S obzirom na važeće podzakonske akte (Odluka o određivanju osjetljivih područja (NN 81/10) i Odluka o izmjenama i dopunama odluke o određivanju osjetljivih područja (NN 151/2014)), kojima se definira osjetljivost područja, stupanj pročišćavanja komunalnih otpadnih voda te kriteriji za ispuštanje otpadnih voda u Hrvatskom zakonodavstvu, aglomeracija Ploče nalazi se u manje osjetljivom području, veličinom spada u kategoriju 2000 – 10 000 ES³, te je sukladno zahtjevima Direktive 91/271/EEZ otpadne vode s područja aglomeracije potrebno pročišćavati odgovarajućim stupnjem pročišćavanja.

5.2.2.3. Pročišćavanje i analiza vode

Javna ustanova Izvor Ploče ima tri stanice za dezinfekciju i neutralizaciju vode, a to su Klokun, Modro oko i vodosprema Gradac. U Modrom oku i vodospremi Gradac dezinfekcija se vrši tekućim natrijevim hipokloritom, a na Klokunu plinovitim klorom. Na lokaciji Modro oko nalazi se crpna stanica u kojoj nema zaposlenika već se njome upravlja s automatiziranog postrojenja za vodoopskrbu (vodocrpilište Klokun), što predstavlja tehnološki doseg. U stanici za dezinfekciju i neutralizaciju Klokun postoje dva zbirna voda za plinoviti klor, a dezinfekcijske stanice uključene su u sustav automatskog upravljanja. Automatski, kao i manualno, može se povećavati i smanjivati količina klora koja se ubrizgava u vodu na vodocrpilištima. Količina klora koja dopire do krajnjih korisnika kontrolira se laboratorijskim instrumentima. Kvaliteta vode je izrazito visoka, a voda je bakteriološki ispravna te sigurna za piće.

Sukladno Zakonu o vodi za ljudsku potrošnju (NN 56/13, 64/15, 104/17), Pravilniku o parametrima sukladnosti i metodama analize vode za ljudsku potrošnju (NN 125/17), u javnoj ustanovi za komunalne djelatnosti „Izvor Ploče“ redovito se obavlja kontrola zdravstvene ispravnosti vode za ljudsku potrošnju. Pregled zdravstvene ispravnosti vode za ljudsku potrošnju obavljaju ovlašteni i akreditirani laboratorijski Hrvatskog Zavoda za javno zdravstvo i Nastavnog Zavoda za javno zdravstvo Splitsko-dalmatinske županije. Pregled obuhvaća analize prerađene vode prije isporuke potrošačima i neprerađene vode na parametre zdravstvene ispravnosti. Također se obavljaju svakodnevne interne kontrole u laboratoriju Izvora Ploče.

5.2.2.4. Projekti usmjereni vodoopskrbi i odvodnji

Najznačajniji projekt u području vodoopskrbe i odvodnje na području Grada Ploče svakako je projekt Razvoj vodnokomunalne infrastrukture aglomeracije Ploče sufinanciran iz Operativnog programa „Konkurentnost i kohezija“ 2014.-2020., vrijedan 249 milijuna kuna. U projektu finansijski sudjeluju Ministarstvo zaštite okoliša i energetike, Hrvatske vode te jedinice lokalne samouprave

³ Jedinica ES znači specifičnu upotrebu vode prema ekvivalentu stanovnika

predmetnog područja. Projekt obuhvaća izgradnju sustava odvodnje na području grada Ploča te izgradnju uređaja za pročišćavanje otpadnih voda, a razdoblje provedbe projekta je do svibnja 2022. godine. Realizacijom ovog projekta priključenost korisnika na kanalizacijsku mrežu narast će na preko 90 do 94%, a također će se i smanjiti gubici u vodoopskrbi sa 72 na 58%. Rekonstruirat će se 15 km javne vodoopskrbe te će biti izgrađeno ili sanirano preko 54 km javne odvodnje i izgrađeno 25 crnih stanica na području Ploča, Stabline, Čevelješe, Rogotina, Šarić Struge, Baćine i Peračkog Blata.

U sklopu Programa ruralnog razvoja, u okviru Mjere 07 tip operacije 7.2.1. „Ulaganja u građenje javnih sustava za vodoopskrbu, odvodnju, pročišćavanje otpadnih voda“ Gradu Ploče odobren je projekt izgradnje tlačnog cjevovoda CS Klokun – VS Ploče, ukupne vrijednosti 2 milijuna kuna te će spomenuta dionica biti sufinancirana u 100% - tnom iznosu sredstvima Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj. Projektom se doprinosi povećanju kvalitete opskrbe pitkom vodom, efikasnosti javne vodoopskrbe i smanjenju gubitaka vode iz sustava. Dodana vrijednost projekta je očuvanje vodnog bogatstva izvorišta, a ujedno i racionalnija potrošnja električne energije jer će se realizacijom projekta maksimalno iskoristiti radni kapacitet crne stanice.

Na području Grada se planira realizacija projekta izgradnje sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda, sa sanacijom postojećeg vodoopskrbnog sustava na području Aglomeracije Komin. Osnovna svrha projekta je poboljšanje vodno-komunalne infrastrukture uz istovremeno poštivanje ciljeva zaštite okoliša, očuvanje vodnih resursa podzemnih voda, te poboljšanje uvjeta života na području naselja Banja i Komin.

Valja napomenuti da je potpisani i Ugovor o sufinanciranju programa smanjenja gubitaka za 2018. godinu, a osim navedenog, postoje još mnogi najavljeni projekti koji će direktno utjecati na sustav vodovoda i odvodnje na području Grada Ploče (u suradnji s Hrvatskim cestama, uz sanaciju državne ceste D8 kod Stabline, radio bi se i novi cjevovod, zatim izgradnja cjevovoda od Rogotina do ušća Neretve, a najavljen je i novi magistralni cjevovod od tržnice Ploče do Stabline).

Sažetak analize područja:

KOMUNALNO UREĐENJE

Područje Grada u 100% iznosu pokriveno je pitkom vodom koja je bakteriološki ispravna te sigurna za piće. Grad Ploče posjeduje velike kapacitete vode dovoljne za opskrbu područja no puni potencijal nije iskorišten te se u sustavu vodoopskrbe ostvaruju veliki gubitci vode (oko 60% zahvaćene vode). Potrebno je što prije sanirati vodoopskrbnu mrežu te implementirati pametna rješenja kako bi se postotak gubitka vode umanjio.

Kanalizacijska mreža u Pločama zastarjela je te nije obnavljana od izgradnje, a na pojedinim dijelovima mreže dolazi do nakupljanja taloga i stvaranja plinova te neugodnih mirisa na javnim površinama. Sustav pročišćavanja otpadnih voda trenutno ne postoji. Istraživanjem je utvrđeno da je 51 % kućanstava u širem području Grada Ploče spojeno na kanalizacijski sustav dok će se većina ostalih spojiti u narednom periodu kroz projekt Aglomeracija Ploče, koji će završiti do kraja 2020. godine.

5.2.3. Zelene inicijative i sanacija otpada

Na području Grada Ploče ulažu se veliki napori kako bi se zadovoljile sve zakonske obaveze u pogledu gospodarenja otpadom, potrebni dokumenti su na vrijeme i u skladu sa zakonom doneseni i usvojeni, postepeno se radi na zakonski utvrđenim radnjama, a donesen je i Plan gospodarenja otpadom Grada Ploča za razdoblje 2017.-2022. godine koji je uskladen sa PGORH što je vidljivo kroz ciljeve prikazane u sljedećoj tablici.

Tablica 1. Provedba PGORH na području Grada Ploča i ciljevi Plana gospodarenja otpadom Grada Ploča (ispunjeno ciljeva do 2022. god)

Ciljevi gospodarenja otpadom na području Grada Ploča
1.1. Smanjiti količinu proizведенog otpada za 5% (170 t)
1.2. Odvojeno prikupiti 60% komunalnog otpada (~2000 t otpada)
1.3. Odvojeno prikupiti 40% biootpada iz komunalnog otpada (~1300 t biootpada)
1.4. Odložiti manje od 25% otpada na odlagalište Lovornik (830 t otpada*)
2.1. Izgradnja reciklažnog dvorišta za građevni otpad te doprinos ispunjenju cilja odvojenog prikupljanja 75% građevinskog otpada
2.3. Unaprijediti sustav gospodarenja ambalažnim otpadom na području Grada Ploča
2.4. Sudjelovati u sustavu gospodarenja morskim otpadom
2.6. Unaprijediti sustav gospodarenja ostalim posebnim kategorijama otpada na području Grada Ploča

3. Unaprijediti sustav gospodarenja opasnim otpadom na području Grada Ploča
4. Sanirati lokacije onečišćene otpadom
5. Kontinuirano provoditi izobrazno-informativne aktivnosti
6. Koristiti informacijski sustav gospodarenja otpadom
7. Unaprijediti nadzor nad gospodarenjem otpadom na području Grada Ploča

Izvor: Plan gospodarenja otpadom Grada Ploča za razdoblje 2017.- 2022. godine, str. 43

5.2.3.1. Odvoz i deponiranje otpada

Sustav gospodarenja otpadom u Pločama podrazumijeva sakupljanje i odlaganje miješanog komunalnog i glomaznog otpada s područja Grada Ploča i Općine Gradac, odlaganje miješanog komunalnog otpada s područja Općine Slivno, sakupljanje, sortiranje i skladištenje odvojeno prikupljenog otpada (papir, staklo, plastika, metal) s područja Grada Ploča i Općine Gradac i odlaganje građevnog otpada koji sadrži azbest na posebno izgrađenu kazetu za azbestni otpad koji se dovozi s područja cijele Hrvatske. Postotak kućanstava obuhvaćenih organiziranim odvozom otpada iznosi 90% tako da još uvijek ima oko 10% kućanstava koja nisu obuhvaćena naplatom javne usluge prikupljanja otpada. Naplata se vrši po članu kućanstva odnosno po kvadraturi za gospodarske subjekte.

Na području Grada Ploča organizirano se prikuplja miješani komunalni otpad putem spremnika od 1.100 l postavljenih na javnim površinama, prema unaprijed utvrđenom rasporedu. Gospodarski subjekti na području Grada koriste vlastite ili iznajmljene spremnike od 1.100 l, a odvoz miješanog komunalnog otpada vrši se po pozivu ili po unaprijed dogovorenom rasporedu odvoza. Skupljanje i prijevoz otpada vrši se pomoću specijaliziranih vozila koja su opremljena s opremom koja onemogućava rasipanje, prolijevanje, odnosno ispuštanje otpada te širenje prašine i neugodnih mirisa. Na određenim mjestima (Vukovarska ulica u Pločama, dio naselja Rogotin, Ulica Tina Ujevića i Ulica bana Josipa Jelačića u Kominu) gdje ne može proći veliko vozilo, postavljeni su spremnici od 80 L, 120 L i 240 L koji se prikupljaju manjim vozilom.

Glomazni otpad⁴ od kućanstava i gospodarskih subjekata prikuplja se na zahtjev korisnika, a svaki korisnik na području Grada ima pravo jednom godišnje na besplatni odvoz glomaznog otpada. Čest problem koji nastaje je nepropisno odlaganje otpada izvan spremnika, što se dijelom planira riješiti i video nadzorom.

Većina prikupljenog glomaznog i miješanog komunalnog otpada bez obrade se odlaže na odlagalištu Lovornik, neusklađenom odlagalištu koje radi bez dozvole za gospodarenje otpadom, a u vlasništvu je Grada Ploča. Sanacija odlagališta u planu je od 2008. godine kada je izrađen glavni projekt sanacije, ali zbog neriješenih imovinsko-pravnih odnosa sanacija je stopirana i nisu ishođene dozvole. Problem imovinsko-pravnih odnosa nije bio riješen sve do 2017. godine, te je tada započeto s pripremom projekta sanacije. Osim otpada prikupljenog u Pločama, na odlagalištu se

⁴ Glomaznim odnosno krupnim otpadom smatra se predmet ili tvar koju je zbog zapremine i/ili mase neprikladno prikupljati u sklopu usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada.

odlaže i otpad prikupljen iz Općina Gradac i Slivno, te od gospodarskih subjekata. Potrebno je navesti da je zakupljeno skladište za neopasni otpad za koje je ishođena dozvola za gospodarenje otpadom.

Na području Grada vrši se i zbrinjavanje građevinskog otpada koji sadrži azbest. Sukladno Ugovoru o preuzimanju i zbrinjavanju građevinskog otpada koji sadrži azbest na posebno izgrađenu plohu (kazetu), Klasa: 351-01/13-01/59; Ur. broj: 563-02-01/02-13-1, kojeg je Fond za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost dana 07. svibnja 2013. godine sklopio s Komunalnim održavanjem d.o.o. na azbestnu kazetu na Lovorniku zbrinjava se građevinski otpad koji sadrži azbest preuzet od ovlaštenih sakupljača azbestnog otpada. Otpad se zbrinjava sukladno Pravilniku o načinima i uvjetima odlaganja otpada, kategorijama i uvjetima rada za odlagalište otpada i Uputama o postupanju s građevinskim otpadom koji sadrži azbest radi odlaganja na posebno izgrađene plohe (kazete) na odlagalištima neopasnog otpada.

5.2.3.2. Razvrstavanje i prikupljanje razvrstanog otpada

Na predmetnom području postavljeno je 16 zečenih otoka (eko otoka) u samom gradu te još 10 u mjestima Komin, Banja, Rogotin, Šarić Struga, Čeveljuša i Stablina, koji služe za selektivno prikupljanje otpada, a koji se obično prikuplja jednom u dva tjedna. Izdvojenim sakupljanjem i odlaganjem otpada u zelene otoke omogućuje se iskorištavanje tih sirovina te smanjenje količine otpada koji se odlaže na odlagalištu. Eko otoci su organizirani tako da se otpad odvaja u kontejnere namijenjene određenoj vrsti otpada (kontejneri zelene boje se koriste za staklo, kontejneri žute boje se koriste za plastiku i metal, dok se kontejneri plave boje koriste za papir). Ovakav tip otpada naziva se korisnim otpadom, a prikupljeni korisni otpad ručno se sortira i predaje ovlaštenim sakupljačima.

Komunalno održavanje d.o.o. započelo je s pripremom novog sustava prikupljanja otpada kroz pilot projekt prikupljanja otpada od vrata do vrata. Pilot projektima su uklonjeni spremnici od 1.100 l s javnih površina, a domaćinstva i višestambene zgrade na korištenje su dobili spremnike primjerenog volumena s obzirom na broj članova kućanstva. Svakom kućanstvu dodijeljene su dvije vrste spremnika: kanta za miješani komunalni otpad i kanta za selektivno prikupljanje otpada (papir, plastiku, staklo i metal). Održavane su edukacije za korisnike te su svi dobili letke o pravilnom odvajanju otpada s kalendarom odvoza. Za uspješnu provedbu pilot projekata koriste aplikaciju e-ONTO za zakonski propisano praćenje tijeka otpada i ispunjavanje propisane dokumentacije (Očevidnik o nastanku i tijeku otpada sastoji se od obrasca očevidnika i pratećih listova za pojedinu vrstu otpada i priloženih dokumenata propisanih pravilnicima). e-ONTO je mrežna aplikacija za vođenje Očevidnika o nastanku i tijeku otpada koja omogućava unos podataka putem web aplikacije u realnom vremenu kao i izvještajne forme za praćenje toka otpada).

Potrebno je napomenuti da je za svaki pilot projekt uveden drugačiji raspored prikupljanja otpada kako bi se pronašlo optimalno rješenje. Trenutno se provodi pet pilot projekata u pojedinim dijelovima šireg područja Grada Ploče kojim je obuhvaćeno 623 kućanstva, tj. 1854 člana kućanstva što je prikazano u sljedećoj tablici.

Tablica 2. Ukupan obuhvat pilot projekata

	Birina	Komin	Staševica, Spilice, Crpala, Gnječi	Peračko Blato	Baćina	Ukupno
Kućanstva	74	46	222	95	207	644
Članovi	204	167	726	278	490	1865

Izvor: Izrada autora

Nakon više mjeseci prikupljanja otpada na ovaj način rezultati su pokazali da je isti iznimno uspješan u područjima pretežito individualnih stanovanja (Komin i Birina), gdje se povećala količina prikupljenog korisnog otpada u odnosu na „eko otoke“. No, u višestambenim jedinicama, rezultati su porazni. Većina korisnika odbija sudjelovati u projektu i odlaže otpad u kontejnere od 1.100 l u drugim dijelovima Grada, a oni koji sudjeluju, veoma loše razdvajaju otpad (većinom je u svim postavljenim spremnicima i dalje miješani komunalni otpad).

Iz Komunalnog održavanja navode da su edukacija, informiranje i naposljetku, kazne za neodgovorno ponašanje iznimno potrebni u ovim slučajevima te da je bez obzira na do sada mali utjecaj ovih pilot projekata na odvajanje otpada što prije potrebno svim kućanstvima s područja JLS podijeliti spremnike za odvojeno prikupljanje koji su čipirani te uvesti naplatu odvoza po količini otpada i skloniti velike kontejnere s javnih površina kako bi se zaokružio cijeli sustav. Ovo nije moguće prije nego se nabave spremnici za sva kućanstva na području Grada Ploča i sustav evidencije odvoza otpada.

Slijedom navedenog, valja napomenuti da se Grad Ploče uspješno prijavio na javni poziv za nabavu spremnika za odvojeno prikupljanje komunalnog otpada raspisan od Fonda za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost. Cilj poziva je uspostava kvalitetnog, postojanog i ekonomski učinkovitog sustava sakupljanja komunalnog otpada, u skladu s načelima održivog razvoja, zaštite okoliša, gospodarenja otpadom i zaštitom javnog interesa. S Fondom je potpisana Ugovor o nabavi spremnika za odvojeno prikupljanje otpada, ukupne vrijednosti 1.479.903,34 kn, od čega će sufinanciranje Grada iznositi 15 %. Ukupno će se nabaviti 1.400 spremnika za papir i karton, 1.400 spremnika za plastiku i 620 spremnika za biootpad, različitih zapremnina. Nabava dodatnih spremnika, uz postojeće spremnike, omogućiće svim stanovnicima grada Ploča odvajanje otpada na mjestu nastanka, čime će se povećati odvojeno prikupljeni i reciklirani otpad te smanjiti količina odloženog otpada. Nabavu spremnika i dostavu provodi Fond, a još uvjek se čeka provedba nabave i dostava spremnika.

Obzirom da poduzeće posjeduje određenu količinu smeđih i zelenih kanti dovoljnu da se pilot projekt proširi i na Stablinu, što se očekuje u narednim mjesecima, a novitet je što se planiraju čipirati spremnici i time testirati evidencija odvoza otpada. Nakon nabavke novih kanti, koje će biti podijeljene ostalim kućanstvima koja nisu bila uključena u pilot projekte, prestati će se sa

provodenjem pilot projekata te će sustav prikupljanja otpada od vrata do vrata postati primarni sustav prikupljanja otpada.

Odvojeno prikupljeni otpad iz eko otoka i pilot projekata prazni se u skladištu neopasnog otpada, gdje se otpad dodatno sortira i priprema za daljnju isporuku. Kao problem pri odvozu otpada nameće se ne mogućnost izračuna količine prikupljenog otpada zbog nepostojanja kolske vage⁵. Za sada se količina prikupljenog otpada samo okvirno procjenjuje prema popunjenoći kapaciteta kamiona koji otpad prevozi, a nabavkom kolske vage mogle bi se utvrditi točne količine prikupljenog otpada (u tonama).

U Gradu Ploče je u lipnju 2019. godine završen projekt *Građenje i opremanje Reciklažnog dvorišta u Pločama* kojim je izgrađeno i opremljeno funkcionalno reciklažno dvorište na području Grada Ploče, na adresi Dalmatinska 5A zajedno sa provedenim edukativnim i informativnim aktivnostima u svrhu doprinosa povećanju stope prikupljenog komunalnog otpada i smanjenju količine otpada koji se odlaže na odlagalište na području Grada Ploče. Ovim projektom željelo se povećati količinu odvojeno prikupljenog otpada u reciklažnom dvorištu, te podići svijest građana o odvojenom prikupljanju otpada i njihovu spremnost za sudjelovanjem u odvojenom prikupljanju korisnih sastavnica komunalnog otpada. Ukupno predviđena količina odvojenog otpada u reciklažnom dvorištu u prvoj punoj kalendarskoj godini nakon ishođenja uporabne dozvole iznosi 560 tona, dok se u sklopu 3 edukacijska ciklusa obuhvatilo 70 % stanovništva s ciljem upoznavanja o ulozi reciklažnog dvorišta u cjelovitom sustavu gospodarenja otpadom i pravilnim odvajanjem otpada u kućanstvima. Ukupna vrijednost projekta bila je nešto više od 5 milijuna kuna.

Projektnim aktivnostima obuhvaćene su sve ciljane skupine koje su predviđene projektnom prijavom, a u provedenim informativno – obrazovnim aktivnostima direktno su bila uključena djeca iz škola i vrtića, stanovništvo, zaposlenici javnih ustanova, te obrazovnih ustanova s ciljem podizanja svijesti o važnosti odvojenog prikupljanja otpada i pozitivnih učinaka na okoliš.

Također, završen je i projekt *Provedba komunikacijske kampanje o održivom gospodarenju otpadom - Zeleni val*, vrijednosti 587 tisuća kuna, koji je za cilj imao aktivno uključiti stanovništvo i turiste u sustav održivog gospodarenja otpadom, odnosno smanjenje nastanka i povećanje količine odvojeno prikupljenog otpada, a time smanjenje odloženog otpada na odlagalište Lovornik. Kroz projekt je provedeno 13 izobrazno-informativnih aktivnosti kojima je obuhvaćeno 96% stanovništva.

5.2.3.3. Ostale edukacije, inicijative i projekti

U posljednjih par godina počele su se provoditi izobrazno-informativne aktivnosti o održivom gospodarenju otpadom, a prilikom postavljanja zelenih otoka, svim građanima podijeljeni su informativni letci kako pravilno razdvajati otpad pod sloganom: „Otpad koji odvojiš u sirovinu pretvorиш“.

⁵ Vaga namijenjena za vaganje vozila sa ili bez priključnog vozila, sa ili bez tereta

2017. godine Komunalno održavanje podijelilo je 80 kompostera zainteresiranim građanima, koje su podijelili i upute o kompostiranju te informacije o prednostima kompostiranja.

Škole i vrtići na području Grada dobine su po dva kompostera, a prilikom primopredaje održana je prezentacija putem koje su se djeca upoznala s pojmovima biorazgradivog otpada i njegovim štetnim utjecajem na odlagalištu, te prednostima kućnog kompostiranja. Podjela se nastavila i u 2019. i 2020. godini kada je podijeljeno 160 komada drvenih kompostera korisnicima iz Grada Ploče i Općine Gradac.

Tijekom provođenja pilot-projekta prikupljanja otpada „od vrata do vrata“, građanima uključenima u projekt su podijeljeni edukativni materijali o pravilnom razdvajanju korisnog otpada i prednostima istog. Održane su i dvije emisije na Radio Ploče u kojima se pričalo o uvođenju sustava održivog gospodarenja otpadom.

Treba izdvojiti i projekt Coastenergy kojim je osnovan lokalni *hub* plave energije Ploče, te su posjećene lokacije koje koriste alternativne oblike energije (npr. Knežev dvor). Kroz projekt je također izgrađena studija energetskog potencijala plave energije za grad Ploče i radilo se na pripremi legislativnog, regulatornog okvira za primjenu plave energije za priobalne i obalne gradove u RH.

Postoje još mnoga planirana ulaganja kako bi se unaprijedio sustav upravljanja otpadom i održavanje javnih površina. Neka od tih ulaganja su sljedeća:

1. Sanacija odlagališta - izrađen Glavni projekt i predan zahtjev za ishođenje građevinske dozvole, još uvijek nemaju dozvolu za gospodarenje otpadom,
2. Sortirnica otpada za koju je ishođena Lokacijska dozvola i Glavni projekt u izradi,
3. Bio postrojenje (kompostana ili bio plinsko postrojenje),
4. Nabavka novih dizel vozila,
5. Uvođenje sustava elektroničke evidencije odvoza otpada.

5.2.3.4. Javne površine „parkovi i nasadi“ te ostale komunalne djelatnosti

Komunalno održavanje d.o.o. u ostalim djelatnostima svog poslovanja sudjeluje samo u smislu održavanja, a Grad Ploče vlasnik je svih infrastrukturnih komponenti te s istima upravlja.

Održavanje zelenih površina na području grada Ploče vrši se i uređeno je prema Planu i programu komunalnih djelatnosti koji donosi gradsko vijeće Grada Ploče, a financira se iz gradskog proračuna.

Djelatnici javne rasvjete zaduženi su za godišnje održavanja javne rasvjete na području Grada Ploče i uz redovne radove na održavanju javne rasvjete izvode radove na izgradnji te modernizaciji javne rasvjete. Osim usluga iz redovnog djelokruga rada djelatnici javne rasvjete obavljaju i ostale usluge poput radova na visinama do 15 metara. U 2020. godini je planirana izmjena dijela javne rasvjete i postavljanje energetski učinkovitije, obzirom da je Grad potpisao Ugovor za dobivanje sredstava temeljem finansijskog instrumenta „ESIF Krediti za javnu rasvjetu“ Njime će se povećati javna i prometna sigurnost, postići će se ušteda električne energije od 79 %, čime će se sniziti emisije CO₂,

snizit će se troškovi održavanja, smanjit će se svjetlosno onečišćenje, a paralelno povećati stabilnost sustava javne rasvjete.

Komunalno održavanje d.o.o. zaduženo je za održavanje tržnice Ploče koja posluje u vidu fizičkog prostora na principu iznajmljivanja vagi i banaka. Zaposlena je jedna djelatnica koja radi kao inkasator i čistačica. U sklopu tržnice postoji i ribarnica.

Također, tvrtka Komunalno održavanje d.o.o. su i za održavanje 11 gradskih groblja na kojima ima oko 1500 grobnih mjesta osim kojih, održavaju i zajedničke prostore.

Sažetak analize područja:

ZELENE INICIJATIVE I OTPAD

Postotak kućanstava obuhvaćenih organiziranim odvozom otpada iznosi 90% dok 10% kućanstava nisu obuhvaćena uslugom. Primarni način prikupljanja MKO i glomaznog otpada trenutno se odvija putem spremnika postavljenih na javnim površinama. Glomazni i MKO odlaže se na odlagalištu koje nema dozvolu za gospodarenje otpadom, no u pripremi je realizacija projekta sanacije čime će se ishodovati navedena dozvola. Postavljeno je 19 zelenih otoka (eko otoka) te se provode pilot projekti prikupljanja otpada od "vrata do vrata" što će postati primarni način prikupljanja otpada. U 2019. godini završen je projekt "Građenje i opremanje Reciklažnog dvorišta u Pločama" kojim je izgrađeno i opremljeno funkcionalno reciklažno dvorište u koje korisnici mogu odložiti otpad odvojen prema vrstama. Provode se i razne informativno-edukativne aktivnosti kojima se nastoji podići svijest građana o nužnosti razvrstavanja otpada te smanjilo probleme prilikom uvođenja novog sustava naplate i odvoza prema količini. Ono što se nameće kao nužnost je sanacija odlagališta Lovornik, nabava kolne vase kako bi se mogla izračunati količina prikupljenog otpada, čipiranje kanti (naplata prema količini), sortirnica otpada, bio postrojenje te uvođenje sustava elektroničke evidencije odvoza otpada. Završno, treba također izdvojiti i napore Grada u segmentu obnove javne rasvjete i prelaska na LED rasvjetu čime će se postići značajne uštede.

5.2.4. Prometna infrastruktura

Grad Ploče, kako je već navedeno u uvodnom dijelu analize, ima povoljan geoprometni položaj i dobro je povezan cestovnim, zračnim (kroz najbliže luke), vodnim i željezničkim prometom kako s okolnim naseljima i većim urbanim središtima, tako i sa susjednim zemljama, no navedeni prometni oblici nisu u dovoljnoj mjeri iskorišteni.

5.2.4.1. Cestovni promet

Područjem Grada prolazi paneuropski prometni koridor V dug 1.600 kilometara, Venecija - Trst - Kopar - Ljubljana - Budimpešta - Uzgorod - Lvov tj. njegov C ogranak Ploče - Mostar - Sarajevo - Osijek - Budimpešta. Područje Grada pokriveno je cestovnom mrežom koja se sastoji od autoceste (A1), tri državne ceste (D8, D413, D513), tri županijske ceste (Ž6208, Ž 6216, Ž 6217) i šest lokalnih cesta.

Na području Grada postoji autobusni kolodvor na kojemu se odvija županijski (lokalna razina i povezanost s gradovima u Županiji), međuzupanijski (Grad Zagreb, Splitsko-dalmatinska, Zadarska, Istarska, Primorsko-goranska, Varaždinska, Međimurska) i međunarodni promet (BiH, Crna Gora, Albanija, Austrija, Slovačka, Italija, Švicarska, Slovenija), a kojim upravlja gradsko trgovacko društvo Autobusni kolodvor Ploče d.o.o., a prijevoz je većinom tranzitni. Valja izdvojiti novi digitalni info pult za korisnike koji je postavljen na kolodvoru koji prikazuje raspored dolaska i odlaska. Ista tvrtka brine i o naplati parkinga u gradu, te je omogućen sustav SMS plaćanja parkinga. Na području grada ne postoji javni gradski prijevoz, a u sklopu autobusnog kolodvora u Pločama organiziran je prijevoz na lokalnoj razini (među naseljima).

U gradu Pločama postoji i prometno redarstvo koje je tek nedavno službeno započelo s radom. Prometni redar na području Grada Ploča obavlja poslove nadzora nepropisno zaustavljenih i parkiranih vozila (prometa u mirovanju), te upravljanja prometom.

Slika 3. Prikaz udaljenosti gradova

Iz prikazane slike je vidljivo da je Grad Ploče od gradova na području županije udaljen svega sat i pol cestovne vožnje, osim od Korčule, do koje se mora koristiti i pomorski prijevoz. Na sat i pol vožnje Grad je udaljen od Splita u kojemu se nalazi zračna luka, a od glavnog grada RH, Zagreba, Ploče je udaljeno gotovo pet sati vožnje, no povezano je autocestom A1. Do granice BiH potrebno je nešto manje od pola sata vožnje, a najbliži granični prijelaz nalazi se u Metkoviću. Odličnu prometnu povezanost te za današnje vrijeme relativno malu udaljenost Ploče ima sa Bosnom i Hercegovinom, Crnom Gorom i Albanijom. Sve to svjedoči kako Ploče zaista imaju dobar prometni položaj i povezanost s ostalim regionalnim i državnim središtima.

Biciklistički promet u Gradu Pločama većinom se odvija na već spomenutim cestama. U planu je daljnje ulaganje u biciklističku infrastrukturu kroz projekte vezane za razvoj cikloturizma (više u poglavlju Turizam).

5.2.4.2. Željeznički promet

U Pločama postoji jednokolosiječna željeznička pruga od Ploča do Metkovića odnosno graničnog prijelaza prema Republici Bosni i Hercegovini (do Čapljine) koja je također dio prometnog koridora V ogrank C, a spada u kategoriju magistralnih pomoćnih željezničkih pruga MP 13: Beli Manastir državna granica - Osijek - Đakovo - Strizivojna - Vrpolje - Slavonski Šamac državna granica te Metković državna granica - Ploče s dijelom međunarodne pruge M304 Čapljina - Metković - Ploče. Na pruzi M304 unutar administrativnih granica Grada Ploča nalazi se kolodvor Rogotin, kolodvor Ploče, stajalište Komin, stajalište Banja i stajalište Stabline. Pruga ima veliku važnost, s obzirom da predstavlja vezu Srednje Europe i Sredozemnog mora, no željeznički promet na području Grada Ploče trenutno se koristi samo za prijevoz tereta, dok je putnički prijevoz ukinut.

5.2.4.3. Vodni promet

Luka Ploče pozicionirana je na južnom dijelu Jadranske obale, između Splita i Dubrovnika, predstavlja vrata prometnog Koridora V ogranka C, koji je dio paneuropske mreže transportnih koridora. Omogućava kvalitetnu pomorsku vezu s gradovima uzduž jadranske obale i Hrvatske i Italije te s lukama svijeta, a povoljan geoprometni položaj čini ju poveznicom Jadrana, Mediterana i srednje Europe. Vrlo dobar položaj u zaljevu s južne i jugozapadne strane zatvara poluotok Pelješac kao prirodni lukobran. Jedna je od glavnih strateških hrvatskih luka i univerzalne je namjene što znači da služi za prekrcaj gotovo svih vrsta tereta koji se pojavljuju u međunarodnom pomorskom prometu. Luka raspolaže sa kompletним lučkim prekrcajnim, skladišnim i svim pratećim lučkim uslugama za pružanje kvalitetnog pretovara raznih vrsta tereta. Sastavni dio luke Ploče je i luka Metković koja se nalazi 20 km uzvodno na rijeci Neretvi.

Lučkim područjem upravlja Lučka uprava (utemeljena odlukom RH 1997. godine), a prvenstvenu koncesiju za obavljanje djelatnosti na području luke ima Luka Ploče d.d. kao glavni operator za ukrcaj, iskrcaj i prekrcaj roba, skladištenje, transport roba i druge djelatnosti u luci Ploče.

Luka Ploče prema svojoj je namjeni luka otvorena za međunarodni javni promet, a prema značenju i veličini određena je kao luka od osobitog (međunarodnog) gospodarskog interesa za Republiku Hrvatsku. Sastavljena je od:

- kopnenog dijela – koji čine obale, zaobalne površine, specijalizirani terminali (za rasute terete, tekuće terete, kontejnere, ulazni terminal), višenamjenski skladišni i pretovarni terminali na području stare luke (generalni tereti, suhi rasuti tereti, glinica i petrolkoks, drvo, tekući tereti, hladnjača i dr.), putnički terminal, administrativne zgrade, servisi, garaže za mehanizaciju, cestovna i željeznička infrastruktura i dr. te
- morskog dijela – koji čine vanjska sidrišta, unutarnji akvatorij i kanal Vlaška - more.

Osim Luke Ploče, na području Grada Ploča postoji:

- Riječna luka lokalnog značaja u Kominu (na Neretvi),
- Morska luka otvorena za javni promet lokalnog značaja Komin,
- Morska luka otvorena za javni promet lokalnog značaja, komunalna lučica Mala Pošta u Pločama.

Morskim su putem Ploče povezane s Trpnjom na Pelješcu direktnim linijama. Ovisno o sezoni, od četiri do sedam linija dnevno plovi od Ploča do Trpnja.

Riječni promet na prostoru doline rijeke omogućava vezu Grada Ploče sa susjednim manjim naseljima te Opuzenom i Metkovićem. Prema svojim prometno-geografskim obilježjima (ušće rijeke u Jadransko more) rijeka Neretva svrstava se u prilazni plovni put međunarodnog značaja.

5.2.4.4. Zračni promet

Zračnog prometa i infrastrukture za zračni promet na području Grada Ploča trenutno nema, izuzev helidroma koji se koristi za hitne medicinske intervencije, a najbliže zračne luke nalaze se u Mostaru u BiH (udaljen 70 km), Dubrovniku tj. Čilipima (udaljena 118 km) i Splitu (udaljena 147.3 km).

Sažetak analize područja:

PROMETNA INFRASTRUKTURA

Grad ima veoma povoljan geoprometni položaj, te relativno dobru prometnu povezanost. Nalazi se na paneuropskom prometnom koridoru Vc, a pokriven je cestovnom mrežom koja se sastoji od autoceste (A1), tri državne ceste (D8, D413, D513), tri županijske ceste (Ž6208, Ž 6216, Ž 6217) i šest lokalnih cesta. Najbliži granični prijelaz je onaj sa BiH, udaljen svega 25 kilometara. Na autobusnom kolodvoru odvija se županijski, međuzupanijski i međunarodni promet. U Pločama postoji jednokolosiječna željeznička pruga koja je dio prometnog koridora Vc no željeznički promet na području Grada Ploče trenutno se koristi samo za prijevoz tereta dok je putnički prijevoz ukinut.

Na području Grada postoji Luka Ploče (međunarodna pomorska luka univerzalne namjene i jedna od glavnih strateških hrvatskih luka), riječna luka lokalnog značaja u Kominu (na Neretvi), morska luka otvorena za javni promet lokalnog značaja Komin te morska luka otvorena za javni promet lokalnog značaja - komunalna lučica Mala Pošta u Pločama.

Tehnološko - inovativna rješenja u području zelene, održive infrastrukture

Na početku ovog poglavlja rečeno je da "zelenom" infrastrukturom može postati i "siva" infrastruktura unaprijeđena (poboljšana) rješenjima čije je ishodište i konačni cilj ekološka održivost. U nastavku slijedi kratki prikaz svega navedenog kroz analizu infrastrukture te prijedlozi za unaprjeđenje.

Sustav vodoopskrbe i odvodnje na području Grada Ploče ima svoje prednosti i nedostatke. Pitkom vodom grad je izuzetno dobro pokriven, a količine vode koje se crpe s izvora dovoljne su za opskrbu područja. Također, koristi se digitalno rješenje za nadzor i upravljanje sustavom (stanje vodosprema, otvaranje i zatvaranje ventila). Problem sa sustavom vodoopskrbe vidljiv je u velikim gubitcima vode u vodoopskrbnoj mreži (čak oko 70%), te u nepostojanju digitaliziranog sustava za otkrivanje i prijavu kvarova (prijavu kvarova trenutno građani mogu obaviti putem maila). Dakle, potrebno je što prije sanirati vodoopskrbnu mrežu te implementirati pametna rješenja kako bi se postotak gubitka vode umanjio. Potrebno je uvesti i digitalizirani sustav za otkrivanje i prijavu kvarova čijom implementacijom bi se uvelike povećala razina usluge te promptnost reagiranja u otklanjanju kvarova. Trenutno građani mogu dostaviti stanje vodomjera putem online obrasca što bi trebalo podići na višu razinu kroz npr. aplikaciju za građane kojom mogu dostavljati stanje

vodomjera te upite o vodoopskrbnim uslugama. Gradska tvrtka Izvor Ploče d.o.o. u svom poslovanju ne koristi se, osim e-mailom, sustavima za internu komunikaciju, delegiranje zadataka i sl. te je iste, kako bi se unaprijedio proces razmjene informacija, potrebno uvesti. Što se tiče sustava odvodnje, isti je zastario te od izgradnje nije obnavljan - 51 % kućanstava u širem području Grada Ploče spojeno je na kanalizacijski sustav dok će se većina ostalih spojiti u narednom periodu kroz projekt Aglomeracija Ploče. Sustav pročišćavanja otpadnih voda ne postoji, a razni nagibi i protunagibi na mreži dovode do nakupljanja taloga i stvaranja plinova pa samim time i neugodnih mirisa na javnim površinama. Potrebno je, prije svega uvesti sustav za pročišćavanje otpadnih voda te za mjerjenje količine ispusta otpadnih voda u more i jezera.

Na području Grada sakupljanje otpada još uvijek se vrši putem spremnika postavljenih na javnim površinama, 10% kućanstava nisu obuhvaćena uslugom, naplata se ne vrši po količini prikupljenog otpada, otpad se odlaže na neusklađenom odlagalištu koje radi bez dozvole za gospodarenje otpadom, a ne postoji ni mogućnost točnog određivanja količine prikupljenog otpada. No, ulaze se veliki napori kako bi se zadovoljile sve zakonske obaveze u pogledu gospodarenja otpadom pa su tako pokrenute razne inicijative za odvojeno prikupljanje otpada poput zelenih otoka i pilot projekata prikupljanja otpada od vrata do vrata. Također, postoji usluga odvoza glomaznog otpada, izgrađeno je i u rad pušteno reciklažno dvorište u koje korisnici mogu odložiti otpad odvojen prema vrstama, a provode se i razne informativno-edukativne aktivnosti usmjerene građanima s ciljem podizanja svijesti o dobrobiti odvajanja otpada. Ono što je potrebno učiniti je prije svega sanacija odlagališta Lovornik (uz dodatna ulaganja u modernizaciju, poput nabave kolske vase kako bi se mogla izračunati količina prikupljenog otpada, čipiranje kanti kako bi se odvoz otpada mogao naplaćivati prema količini prikupljenog otpada kućanstva, uvođenje sustava evidencije kazni za nerazvrstavanje otpada, osposobljavanje sortirnice otpada i bio postrojenja te uvođenje sustava elektroničke evidencije odvoza otpada). S obzirom da se gradska tvrtka Komunalno održavanje d.o.o. osim gospodarenjem otpadom bavi i održavanjem javne rasvjete, javnih površina, groblja te tržnicom predlaže se i uvođenje inovativnih rješenja i u te domene njihovog poslovanja, npr. sustav za evidenciju grobnih mjesta, komunalne opreme, javnih rasvjetnih stupova i javnih površina, aplikacija za prijavu komunalnih problema, led rasvjeta koja se pali na podražaj, pametni spremnici za otpad postavljeni na javnim površinama, digitalna tržnica i sl.).

Već je više puta napomenuto da grad ima veoma povoljan geoprometni položaj, te relativno dobру prometnu povezanost, no što se tiče prometne infrastrukture, ista ne prati današnji ubrzani razvoj, te do sada nisu primijenjena smart rješenja u ovom području. Ono što se može napraviti kako bi se unaprijedila prometna infrastruktura prvenstveno na temelju načela održivog razvoj je npr. uvođenje sustava javnih bicikala (obzirom da u Gradu ne postoji sustav javnog prijevoza, koji, nije ni potreban s obzirom na veličinu Grada), sustav pametnih semafora (prilagođen osobama s poteškoćama - odbrojavanje, zvukovni signali), pametne bove (koje se mogu koristiti za mnoge benefite - funkcija detektiranja vezivanja i odvezivanja broda na bovu, real-time očitavanje podataka temperature vode i zraka, mjerjenje UV indexa te kakvoća mora) i slično.

5.3. Gospodarstvo

Temeljna obilježja gospodarstva na području Grada Ploče prvenstveno su okarakterizirana teretnom morskom lukom, turizmom koji se tek relativno nedavno počeo ubrzano razvijati te lovom, ribolovom i poljoprivrednim djelatnostima ponajviše u dolini rijeke Neretve. Promatraljući statističke podatke, Grad Ploče nema veliki udio u gospodarstvu Dubrovačko-neretvanske županije (ponajviše zbog velikog utjecaja Grada Dubrovnika) no značaj Grada Ploče daleko nadmašuje županijske granice svojim položajem i značajem glavne teretne južnodalmatinske luke te poljoprivrednom proizvodnjom (primarno agruma) u dolini rijeke Neretve i vinogradarstva u polju Jezero.

5.3.1. Trgovačka društva

Na području Dubrovačko-neretvanske županije 2018. godine djelovalo je 4.213 trgovačkih društava. Gospodarstvo DNŽ iste godine poslovalo je pozitivno te je ostvarilo 12,2 milijarde kuna ukupnog prihoda, 11,4 milijarde kuna ukupnih rashoda, 1,1 milijardu kuna dobiti te 461 milijun kuna gubitka. U konsolidiranom finansijskom rezultatu trgovačka društva županije ostvarila su neto dobit u iznosu od 679 milijuna kuna. U ukupnom prihodu najveće učešće ima djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane s ostvarenim prihodom od 3,2 milijarde kuna prihoda (27%), a zatim slijede trgovina s 2,4 milijarde kuna prihoda (20%), prijevoz i skladištenje 1,6 milijardi kuna (14%), administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti 1,3 milijarde kuna (11%), te djelatnost građevinarstva 1 milijardu kuna (8%). U 2018. trgovačka društva su zapošljavala 22.175 djelatnika, a najveći broj zaposlenih bio je u djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (6.613). Na kraju 2018. godine broj zaposlenih u Dubrovačko neretvanskoj županiji, prema Zavodu za mirovinsko osiguranje, iznosio je 42.913.

Sljedeća tablica prikazuje listu pet najvećih gradova/općina Dubrovačko-neretvanske županije po kriteriju ukupnoga prihoda poduzetnika u 2017. godini te udio poduzetnika Grada Ploče u ukupnim podatcima na razini županije.

Tablica 3. Top lista pet najvećih gradova*/općina Dubrovačko-neretvanske županije po kriteriju ukupnoga prihoda poduzetnika u 2017. godini te udio poduzetnika Grada Ploče u ukupnim podatcima na razini DNŽ(iznosi u tisućama kuna)

Naziv grada*/općine	Broj poduzetnika			Broj zaposlenih			Ukupni prihod			Neto dobit/gubitak		
	Broj	Rang DNŽ	Rang RH	Broj	Rang DNŽ	Rang RH	Iznos	Rang DNŽ	Rang RH	Iznos	Rang DNŽ	Rang RH
Dubrovnik*	2.127	1	7	11.566	1	9	6.777.630	1	12	542.875	1	5
Konavle	331	2	46	1.724	2	66	1.017.003	2	72	27.084	2	78
Metković*	328	3	47	1.627	3	68	827.391	3	78	-28.079	22	542
Ploče*	140	6	97	1.118	5	99	609.664	4	97	14.372	5	130

Župa Dubrovačka	232	4	66	1.288	4	88	494.778	5	112	9.545	6	159
Ukupno	3.158	-	-	17.323	-	-	9.726.467	-	-	565.799	-	-
Ukupno DNŽ	3.960	-	8	20.774	-	10	11.131.000	-	12	586.000	-	7
Udio top 5 u DNŽ	79,7%	-	-	83,4%	-	-	87,4%	-	-	96,6%	-	-
Udio Ploča u DNŽ	3,54%	-	-	5,40%	-	-	5,48%	-	-	2,45%	-	-

Izvor: Prilagođeno prema Fina, Registar godišnjih finansijskih izvještaja

Iz tablice je vidljivo da udio poduzetnika Grada Ploča u ukupnom broju poduzetnika na području DNŽ iznosi (3,54%), udio broja zaposlenih kod poduzetnika na području Grada Ploča u ukupnom broju zaposlenih kod poduzetnika na području DNŽ (5,40%) te udio prihoda (5,48%) i neto dobiti (2,45%) poduzetnika Grada Ploča u prihodima i neto dobiti poduzetnika DNŽ nije visok. Na području Dubrovačko-neretvanske županije Grad Dubrovnik zauzima daleko najveći udio, kako zbog svoje veličine, tako i zbog svojeg izrazitog turističkog značaja i prirode regionalnog središta, što utječe na niske udjele ostalih gradova, uključujući i Ploče.

Broj zaposlenih, ukupni prihodi i neto dobit poduzetnika na području Grada Ploče od 2013. do 2017. godine (zadnji dostupni podaci) prikazani su u tablici u nastavku.

Tablica 4. Trgovačka društva na području Grada Ploče od 2013. do 2017. godine

Kategorija	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
Broj trgovačkih društava	134	128	135	140	140
Broj zaposlenih	1.342	1.131	1.119	1.138	1.118
Ukupni prihodi (u tisućama kuna)	384.367	369.545	433.740	478.583	609.664
Neto dobit/gubitak (u tisućama kuna)	-8.196	14.226	27.613	12.781	14.372

Izvor: FINA

Uvidom u povijesne podatke, točnije, podatke od 2013. (koristi se kao početna godina za analizu prethodnog razdoblja) do 2017. godine, može se zaključiti da je broj trgovačkih društava relativno stabilan, a primjetan je neznatan pad broja zaposlenih što se može tumačiti i negativnom stopom rasta stanovništva. Uvidom u stanje na dan 02. travnja 2020. godine, na području Grada Ploče poslovalo je 130 trgovačkih društava u kojima je ukupno bilo zaposleno 1.169 osoba, odnosno relativan rast. Analiza trgovačkih društava prema strukturi djelatnosti prikazana je u sljedećoj tablici.

Tablica 5. Struktura djelatnosti trgovačkih društava na području Grada Ploče na dan 02. travnja 2020. godine prema NKD 2007. klasifikaciji

Djelatnost	Broj poduzetnika	Broj zaposlenih
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	4	3
Prerađivačka industrija	12	60
Opskrba vodom; Uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša	2	107
Građevinarstvo	18	63
Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala	27	57
Prijevoz i skladištenje	23	751
Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	8	11
Informacije i komunikacije	3	10
Poslovanje nekretninama	3	0
Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	21	34
Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	4	41
Javna uprava i obrana; Obavezno socijalno osiguranje	1	20
Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	2	8
Ostale uslužne djelatnosti	2	4
UKUPNO	130	1169

Izvor: Izrada autora prema podacima preuzetim na stranicama: Digitalna komora, <https://digitalnakomora.hr/pretraga/poslovni-subjekti/napredna> (02.04.2020.)

Iz tablice je vidljivo da na području Grada najviše trgovačkih društava spada u djelatnosti Trgovine na veliko i na malo; Popravak motornih vozila i motocikala (27), Prijevoz i skladištenje (23) te Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti (21). Najviše zaposlenih osoba je u djelatnosti Prijevoz i skladištenje (751 od čega Luka Ploče d.d. zapošljava njih 485). Za potrebe izrade strategije izdvaja se djelatnost Informacije i komunikacije u kojem trenutno postoji tri tvrtke od kojih je jedna Radio Ploče (emitiranje radijskog programa) i dvije IT tvrtke (računalno programiranje), koje imaju sjedište u Pločama, ali su im uredi u Zagrebu.

5.3.2. Obrti

Osim trgovačkih društava, veliki doprinos gospodarstvu Grada Ploče daju i obrtnici s područja Grada. Obrti osnovani na području Grada Ploče upisuju se u Središnji obrtni registar na temelju rješenja koje izdaje županijski ured Dubrovačko-neretvanske županije. Na dan 04. travnja 2020. godine na području Grada Ploče u radu se nalazilo 170 obrta od kojih je 155 bilo registrirano za rad cijele godine, a ostalo kao sezonski obrti.

Za potrebe ove strategije dodatno je napravljena analiza obrta na području Grada Ploče, prema pretežitoj djelatnosti prema NKD klasifikaciji, prikazana u sljedećoj tablici. Također, izračunat je udio broja obrta Grada Ploče u ukupnom broju obrta na području DNŽ.

Tablica 6. Obrti na području Grada Ploče na dan 04. travnja 2020. godine prema pretežitoj djelatnosti (NKD klasifikacija) te udio broja obrta Grada Ploče u ukupnom broju obrta na području DNŽ.

Djelatnost	Broj obrta
Informacije i komunikacije	7
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	20
Prerađivačka industrija	14
Opskrba vodom; Uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša	1
Građevinarstvo	15
Trgovina na veliko i na malo; Popravak motornih vozila i motocikala	27
Prijevoz i skladištenje	16
Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	36
Poslovanje nekretninama	1
Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	11
Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	6
Umjetnost, zabava i rekreacija	2
Ostale uslužne djelatnosti	14
UKUPNO	170
Broj obrta na području DNŽ	4.097
Udio Grada Ploče u DNŽ	4,15%

Izvor: Obrtni registar

Iz tablice je vidljivo da na području Grada Ploče najviše obrta kao pretežitu djelatnost ima pružanje smještaja te pripreme i usluživanja hrane (36), zatim Trgovina na veliko i na malo, Popravak motornih vozila i motocikala (27), slijede Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo (20), Prijevoz i skladištenje (16), Građevinarstvo (15) te Prerađivačka industrija (14) i Ostale uslužne djelatnosti (14) dok ostale djelatnosti sudjeluju s relativno malim udjelom. Potrebno je navesti da obrta kojima je pretežita djelatnost Informacije i komunikacije ima sedam od kojih se šest bave računalnim programiranjem, telekomunikacijama i ostalim IKT djelatnostima, što pokazuje mogućnost razvoja ovih djelatnosti.

S obzirom da na području Dubrovačko-neretvanske županije u radu ima 4.097 obrta može se zaključiti da je udio obrta Grada Ploče u ukupnom broju obrta na području DNŽ vrlo nizak (4,15%).

5.3.3. Poticanje poduzetništva

5.3.3.1. Poduzetnički inkubator Ploče

Početkom 2020. godine Dubrovačko-neretvanska županija uspješno je završila projekt izgradnje poduzetničko-impulsnog centra (poduzetnički inkubator) u poduzetničkoj zoni Vranjak 1 u Pločama koji bi poduzetnicima početnicima i ostalim subjektima trebao biti od velike pomoći pri razvoju poslovanja. Poduzetnički inkubator dio je poduzetničke potporne infrastrukture kojim se olakšava poslovanje poduzetnicima početnicima u prvim godinama poslovanja kroz sufinanciranje zakupa poslovnog prostora te korištenja pratećih poslovnih i intelektualnih usluga. Poduzetnički inkubator sastoji od devet poslovnih prostora veličine od 42 m² do 109 m² (tri za proizvodne i šest za uslužne djelatnosti), multimedijalne dvorane te predavaonice. Osim korištenja navedenih prostora, poduzetnicima je namijenjena infrastrukturna podrška (internet, fotokopiranje), tehnička i organizacijska podrška (čišćenje i održavanje, kontrola i distribucija pošte) i savjetodavna podrška (mentorstva i edukacije, marketing, upravljanje projektima). Važno je napomenuti da DNŽ sufinancira cijenu usluga "inkubacije" koja ponajviše ovisi o dužini boravka u inkubatoru te o kategoriji djelatnosti koju poduzetnik obavlja.

Prvi javni poziv za korištenje poslovnih prostora poduzetničkog inkubatora u Pločama objavljen je u veljači 2020. godine te su useljeni prvi stanari.

Inkubatorom upravlja Centar za poduzetništvo d.o.o. Dubrovačko-neretvanske županije koji je ujedno i dio Mreže poduzetničkih potpornih institucija u RH.

Na području DNŽ djeluje i Poduzetnički inkubator Dubrovnik (također u sklopu Centra za poduzetništvo DNŽ).

5.3.3.2. Razvojna agencija PLORA

U Pločama je 2018. godine osnovana Razvojna agencija Grada Ploče, PLORA d.o.o. za lokalni razvoj i poslovne usluge. PLORA se prvenstveno bavi prijavama na EU natječaje i pripremom projektnih prijedloga za Grad Ploče i za gradske tvrtke no bavi se i razvojem poduzetništva te pružanjem tehničke i stručne pomoći lokalnim poduzetnicima. Predmet poslovanja PLORE je raznolik i uvelike može doprinijeti razvoju poduzetničke klime unutar Grada, te svakako predstavlja potencijal za daljnji razvoj.

S obzirom da je agencija relativno nedavno osnovana, sudjelovali su već u relativno velikom broju projekata (10) s gradom Ploče, gradskim tvrtkama, LAG-om Neretva te udrugama, poljoprivrednicima i poduzetnicima s područja Grada, a u planu imaju i mnoge druge projekte. Iz PLORA-e navode kako za naredni period (2020.-2021.) u planu imaju sljedeće aktivnosti:

- Unaprjeđenje i razvoj lokalnog, inovativnog poduzetništva s tendencijom jačanja MSP-a,
- Razvoj ruralnog prostora, ekološke i konvencionalne poljoprivrede i turizma na održiv način,
- Jačanje intenziteta suradnje na svim poljima, umrežavanje poduzetnika, udruga, institucija,

- Ploče Smart city - detektiranje kvalitetne primjere implementacije pametnih rješenja u praksi.

5.3.3.3. Poslovne/poduzetničke zone

Poduzetničke zone kao infrastrukturna komponenta dugoročno rješavaju potrebe poduzetnika za poslovnim prostorom te omogućavaju poduzetnicima zajedničko korištenje pripadajuće pripremljene infrastrukture. Veliki doprinos poduzetništvu na području Grada Ploče nudi poduzetnička zona Vranjak, koja je djelomično opremljena cestovnom infrastrukturom, električnom energijom, vodom i kanalizacijom dok opskrba plinom i ICT infrastrukturom još nije započela.

Kao bitne komponente za razvoj poduzetništva pojedinog područja nameću se predviđene i postojeće gospodarske zone tog područja. Zone se planiraju planovima prostornog uređenja te se za iste izrađuju urbanistički planovi.

Prema Prostornom planu uređenja Grada Ploče, na području Grada predviđene su sljedeće gospodarske zone (postojeće/planirane):

- Proizvodna-pretežito industrijska
 - Luka Ploče - kapitalna zona gospodarske djelatnosti na prostoru Grada i u tom smislu razvrstana kao luka od osobitog (međunarodnog) gospodarskog interesa za RH. Realizacijom Projekta integracije trgovine i transporta, kojim su povećani lučki kapaciteti izgradnjom triju novih lučkih terminala (Kontejnerski terminal, Terminal za rasute terete, Ulagalični terminal), i realizacijom privatnih investicija (Terminal tekućih tereta, višenamjensko logističko skladište), postupno raste pretovar tradicionalnih lučkih tereta (rasuti, tekući, generalni). Također su se pojavili i novi tereti u sklopu integralnog transporta, kao što je kontejnerski promet, koji od 2015. godine ubrzano raste. U skladu s trendom porasta svih vrsta tereta, a posebice porasta pretovara tekućih tereta, određeni su i planovi razvoja lučkih kapaciteta. Kao prioritet predviđena je izgradnja novog pristana za brodove koji prevoze tekuće terete (uz postojeći pristan Terminal za rasute terete), na kojem će biti omogućen pretovar naftnih derivata najmodernijim brodovima kapaciteta do 120000 DWT. U pogledu tehnologije pretovara, izgradnja specijaliziranih lučkih terminala omogućila je instalaciju i korištenje prekrcajne opreme čije tehničke karakteristike omogućuju efikasniji pretovar od nekadašnje višenamjenske prekrcajne opreme.⁶
 - Predviđene su zone Vranjak 1, 2 i 3 za gospodarsku namjenu – proizvodnu-pretežito industrijsku. Za Vranjak 2 pokrenut je proces izrade urbanističkog plana uređenja dok je za Vranjak 3 isti već izrađen.
- Proizvodna - prehrambeno-prerađivačka
 - Predviđene su dvije zone, jedna u Staševici, a druga kroz tri statistička područja: Rogotin, Komin i Banja. Zone su predviđene za izgradnju pogona male privrede, prerađe poljoprivrednih proizvoda (ratarskih, stočarskih, peradarskih). Prije

⁶ Strategija razvoja Grada Ploče - Ploče 2022., str. 22

utvrđivanja zona, po odredbama Prostornog plana grada Ploča koji je na snazi, obavezna je izrada urbanističkog plana uređenja.⁷

- Poslovna - pretežito trgovačka
 - Predviđene su dvije zone u Rogotinu (jedna od 4ha i druga 3,5ha. U ovim se zonama mogu graditi poslovne zgrade pretežito trgovačke namjene. Po odredbama Prostornog plana grada Ploča koji je na snazi obavezna je izrada urbanističkog plana uređenja.
- Mješovita - pretežito trgovačka
 - Predviđena je jedna zona u Rogotinu od 3,5ha. Prepostavlja se da će se na ovim prostorima graditi građevine mješovite namjene (male privrede, prerade i proizvodnje poljoprivrednih proizvoda, obrt i sl. ali pretežito trgovačke namjene). Po odredbama Prostornog plana grada Ploča koji je na snazi obavezna je izrada urbanističkog plana uređenja.
- Ugostiteljsko turistička
 - Uređenje zone Ušće u Pločama (1ha). Prepostavlja se da će se na ovim prostorima graditi građevine ugostiteljsko-turističke namjene te prateća komunalna infrastruktura. Pokrenut je proces izrade urbanističkog plana uređenja.
 - Predviđene su i zone Dobrogošće (12ha), Željograd T1 (0,5ha) i Željograd T3 (0,5ha) u naselju Baćina u kojima bi se također trebale graditi građevine ugostiteljsko-turističke namjene te prateća komunalna infrastruktura.

Izgradnjom poduzetničkog inkubatora te formiranjem poduzetničkih zona na području Grada Ploča uvelike se potiče rast i razvoj poduzetništva. Mogućnosti koje pružaju poduzetnički inkubatori u vidu poslovnog prostora te tehničke i stručne pomoći osiguravaju poduzetnicima početnicima veliki "vjetar u leđa" te određenu sigurnost u prvim godinama poslovanja.

5.3.3.4. Mjere za poticanje poduzetništva

Osim do sada izdvojenih mjeri, infrastrukture te poduzetničkih potpornih institucija, postoje i druge mjeri, donesene na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini, namijenjene razvoju poduzetništva.

Na razini Dubrovačko-neretvanske županije 2019. godine donesen je Program poticanja razvoja malog i srednjeg poduzetništva u DNŽ za razdoblje 2019. - 2021. godine. Ovim dokumentom definirani su cijevi, mjeri i aktivnosti usmjereni razvoju MMSP-a na području DNŽ, a kao osnovni cilj programa navedeno je stvaranje pozitivnog poduzetničkog okruženja za subjekte malog gospodarstva na području DNŽ.

⁷ Prostorni plan uređenja Grada Ploče

Programom su određena i dva strateška cilja:

1. Povećati konkurentnost i uspostaviti održivi gospodarski rast i razvoj (npr. Unaprjeđenje poslovnog okruženja MMSP-a, razvoj ključnih gospodarskih djelatnosti, uvođenje inovacija),
2. Poboljšati održivo upravljanje prostorom, resursima i infrastrukturom (npr. Unaprjeđenje infrastrukture, zaštita okoliša, održivi razvoj i upravljanje)

Iz navedenog proizlazi da će se programom provoditi aktivnosti kao što su subvencioniranje projekata, subvencije kamatnih stopa na kredite, sufinanciranje izrade poslovnih planova, edukacije poduzetnika, razvoj poduzetničkih potpornih institucija, aktivnosti očuvanja okoliša i slično.

Sažetak analize područja:

TRGOVAČKA DRUŠTVA I POTICAJI

Analizom podataka o ostvarenim rezultatima trgovackih društava i obrta na području Grada Ploče može se zaključiti da isti imaju relativno nizak udio u rezultatima trgovackih društava i obrtnika na razini DNŽ. Iz Grada Ploče počeli su ulagati velike napore kako bi se to promijenilo. Nedavno osnovana Razvojna agencija Grada Ploče, otvoren Poduzetnički inkubator Ploče, te suradnja sa DNŽ na mjerama za poticanje i razvoj poduzetništva činjenice su koje idu u prilog tome. Stanje sa poduzetničkim i gospodarskim zonama također je obećavajuće, no da bi iste u potpunosti zaživjele potrebno je uložiti dodatne resurse, prvenstveno u ishodovanje potrebne dokumentacije, a nakon toga u osiguravanje potrebne infrastrukture korisnicima navedenih zona.

5.3.4. Poljoprivreda

Blizina rijeke Neretve od iznimnog je značaja za Grad Ploče te za razvoj poljoprivrednih djelatnosti na spomenutom području, koje ima sve preduvjete za razvoj obzirom na povoljna klimatska obilježja za razvoj voćarstva, a najviše se uzgajaju citrusi, smokve, masline i vinova loza.

Područje Grada Ploča ima relativno brojnu populaciju uključenu u poljoprivrednu proizvodnju u nešto više od 1.000 PG-ova, a osim za voćarstvo, veliki dio obradivih površina koristi se kao vinogradi i oranice na kojima se uzgajaju razne povrtne kulture.

Tablica 7. Broj poljoprivrednih gospodarstava prema tipu na području Grada Ploča te udio u DNŽ na dan 31. prosinca 2019. godine

Naselje	Druge pravne osobe*	Obiteljsko gospodarstvo	Obrt	SOPG**	Trgovačko društvo	Zadruga	Ukupni zbroj
Baćina	0	54	1	0	0	0	55
Banja	0	26	0	0	0	0	26
Komin	0	249	15	2	2	0	268
Peračko Blato	0	44	0	0	0	0	44
Plina Jezero	0	12	0	0	0	0	12
Ploče	0	335	4	0	2	0	341
Rogotin	0	72	1	0	0	0	73
Staševica	0	174	0	1	0	0	175
Šarić Struga	0	20	0	0	0	0	20
Ukupno	0	986	21	3	4	0	1014
Ukupno DNŽ	6	7985	100	51	85	17	8244
Udio Grada Ploče u DNŽ	-	12.35%	21.00%	5.88%	4.71%	-	12.30%

* Druge pravne osobe (crkva, vojska, obrazovne ustanove i dr.)

** Samoopskrbno poljoprivredno gospodarstvo (sopg)

Izvor: APPRRR

Najveći dio poljoprivrednih gospodarstava registrirano je kao obiteljsko gospodarstvo (986), dok su ostali registrirani kao obrt (21), trgovačko društvo (4) te samoopskrbno poljoprivredno gospodarstvo (3). Gledajući ukupan broj poljoprivrednih gospodarstava na području DNŽ za zaključiti je da poljoprivredna gospodarstva Grada Ploča imaju solidan udio u ukupnom broju poljoprivrednih gospodarstava na području DNŽ (12.30%),

5.3.4.1. Poticanje poljoprivrednih djelatnosti

Za poticanje poljoprivrednih djelatnosti na području Grada Ploče provode se brojne aktivnosti od kojih će se, za potrebe izrade ove strategije, izdvojiti dvije koje se nameću kao ključne, a to su osnivanje LAG-a Neretva te uspostava Centra kompetencija za agrume (CEKOM).

LAG Neretva pripada Dubrovačko-neretvanskoj županiji, a čine ga ukupno 7 gradova i općina: gradovi Metković, Opuzen, Ploče te općine Kula Norinska, Pojezerje Slivno i Zažablje. Područje LAG-

a Neretva ima površinu od 412.57 km² ili 23,15% površine Dubrovačko – neretvanske županije te u svom sastavu broji 56 naselja. Temeljna svrha LAG-a je animacija i edukacija lokalnih dionika kako bi zacrtani i definirani ciljevi Lokalne razvojne strategije LAG-a Neretva bili što uspješnije postignuti. Važeća strategija LAG-a Neretva je Lokalna razvojna strategija LAG-a Neretva za razdoblje 2014.-2020. godine u kojoj su definirani sljedeći razvojni ciljevi:

1. razvoj konkurentne, održive i tržišno orijentirane poljoprivredne proizvodnje,
2. jačanje diversifikacije gospodarstva,
3. poboljšanje kvalitete življenja, zaštite okoliša i jačanje uloge LAG-a.

Specifičnost područja LAG-a Neretva je u tome što je to područje glavno poljoprivredno područje čitave Dubrovačko-neretvanske županije u kojoj je ključno voćarstvo, prvenstveno uzgoj citrusa. LAG često objavljuje natječaje usmjerene razvoju poljoprivrednih gospodarstava s pripadajućeg područja na koje se mogu prijaviti OPG-i, obrti registrirani za obavljanje poljoprivredne djelatnosti, trgovačka društva registrirana za obavljanje poljoprivredne djelatnosti te zadruge registrirane za obavljanje poljoprivredne djelatnosti. Osim navedenog često održavaju i razne radionice i edukacije usmjerene poljoprivrednicima.

Kao još jednu od mjera za poticanje poljoprivrednih djelatnosti važno je napomenuti da je u sklopu Programa poticanja razvoja malog i srednjeg poduzetništva u DNŽ za razdoblje 2019. - 2021. godine najavljena uspostava već prijavljenog projekta Centra kompetencija za agrume (CEKOM) s ciljem pružanja potpore sektoru agrumarstva u razvoju i uvođenju naprednih tehnologija, novih proizvoda i usluga te podizanju kvalitete proizvoda i optimizacije procesa u proizvodnji i preradi te distribuciji agruma. Osim sredstava za infrastrukturu i opremu te provedbu projekta, predviđena su i bespovratna sredstva za sve kategorije poduzetnika (uključujući i početnike) povezane s agrumarstvom kojima će se financirati inovativne projektne ideje, odnosno troškovi istraživanja i razvoja vezani za razvoj novih proizvoda, dizajna i pakiranja, tehnoloških procesa i usluga, novih sorti i slično, uključivo i horizontalne aktivnosti koje povezuju IKT, turizam te kreativne industrije povezane s proizvodnjom, preradom, distribucijom i promocijom agruma. Tema planiranog CEKOM-a nameće se kao logična s obzirom da su agrumi (prvenstveno mandarine) vodeća kultura po uzgoju na području DNŽ.

Sažetak analize područja:

POLJOPRIVREDA

Kako bi se unaprijedio razvoj poljoprivrednih djelatnosti na području Grada potrebno je potaknuti vlasnike poljoprivrednih gospodarstava na udruživanje te stvaranje dodatne vrijednosti prerađom određenih kultura što određena gospodarstva na području Grada Ploče već rade (proizvodi od mandarina, proizvodi od smokava i sl.). Postoji i mogućnost brendiranja područja, pa bi se tako uzgojene proizvode i prerađevine tih proizvoda moglo brendirati pod jedinstvenim nazivom i s jedinstvenim logotipom. Jedna od mogućnosti je i digitalna tržnica putem koje se proizvodi i prerađevine mogu prodavati korištenjem mogućnosti Interneta osmišljavanjem jedinstvene platforme za prodaju proizvoda poljoprivrednih gospodarstava s područja Grada Ploče ili korištenjem nacionalne platforme. Preporuča se poduzeti korake u smjeru brendiranja vinogradarstva i vinarstva polja Jezero u cilju stvaranja novih vrijednosti.

5.3.5. Turizam

Turizam na području Grada Ploče postoji i ubrzano se razvija, no puni potencijal za razvoj turizma još uvijek nije iskorišten te turizam nema veliki udio u gospodarstvu Grada Ploče niti u turizmu i gospodarstvu DNŽ. Ono što karakterizira turizam Grada Ploče su brojne prirodne vrijednosti smještene u krugu 10-ak kilometara jedna od druge (Biokovo, Baćinska jezera, rijeka Neretva, Jadransko more, vinogradarski bogat kraj i mnoge druge) te već puno puta spomenuti geoprometni položaj. Na širem području grada postoji i područje zaštićeno kao značajni krajobraz (Modro oko i jezero uz naselje Desna) te područje NATURA 2000 (Baćinska jezera).

5.3.5.1. Turistički resursi

Glavni dionik za razvoj turizma na području Grada je Turistička zajednica Grada Ploče koja je zadužena za edukaciju ostalih turističkih dionika, informiranje dionika i posjetitelja, organizaciju događanja, podršku lokalnim ugostiteljima, naplatu boravišne pristojbe te provođenje ostalih aktivnosti za razvoj turizma. Od ostalih dionika potrebno je izdvojiti četiri receptivne turističke agencije aktivne u radu koje nude brojne usluge usmjerenе turistima.

Područje Grada Ploče obiluje prirodnim i antropogenim atrakcijama, na kojima se može temeljiti razvoj turizma, od kojih se izdvajaju:

- Dolina Neretve

Geografski se u potpunosti razlikuje od ostatka obale hrvatskog dijela Jadrana. Pokriva područje od 120 km² te je izuzetno bogata biljnim i životinjskim svijetom (oko 310 vrsta ptica i 820 vrsta biljaka).

Na navedenom području nalazi se pet ihtiološko-ornitoloških rezervata⁸. Kao ornitološki rezervati zaštićeni su lokaliteti Pod Gredom, Prud i Orepak, a kao značajni krajolik jezera Modro oko i Desne. Na području rijeke Neretve nude se brojne aktivnosti poput foto safarija, kajakinga, kiteboardinga te jedrenja na daskama.

Od prirodnih posebnosti, treba izdvojiti najprije značajni krajobraz "Područje Modrog Oka i jezera uz naselje Desna". Radi se o djelomično potopljenoj krškoj depresiji na desnoj obali Neretve. Područje karakterizira obilje vode i močvarnih staništa. Osim kao krajobraz, ovo područje je također značajno i sa stanovišta biološke raznolikosti jer sadrži ugrožena staništa, a važno je također za seobu i zimovanje ptica.

- Baćinska jezera

Nalaze se u mjestu Baćina (2,5 km od Grada Ploče), a sastoje se od šest spojenih i jednog odvojenog jezera (Oćuša, Crnišev, Podgora, Sladinac, Vrbnik, Šipak i Plitko jezero). Jezera imaju veliku prirodnu vrijednost jer su, između ostalog, stanište 24 vrste riba od kojih je šest endemskih vrsta. Obično su tri stupnja toplija od mora te su ugodnija za kupanje, a prema tipu su kriptodepresije⁹ nepravilnih oblika te su samim time zanimljiva i kao pojava. Ispunjena su brojnim sadržajima poput izletišta i biciklističke staze, recentno izgrađene promatračnice za živi svijet (BS Baćinska jezera povezuje pet od sedam Baćinskih jezera, te je duga oko 15 km), a kao najzanimljivija usluga u ponudi su foto safariji.

- Biokovo

Najveća je planina u Dalmaciji i završava samo nekoliko kilometara od Grada Ploče. Najviši južni vrh masiva Biokovo je Sveti Ilij (773m) do kojega se može doći stazom koja počinje kod Baćinskih jezera. Sat vremena vožnje od Ploča nalazi se Park prirode Biokovo poznat po izuzetnim biološkim raznolikostima te po najvišem vrhu Dalmacije (Sv. Jure).

- Kulturno-povjesna baština

U vrijeme Rimskog carstva, područje Ploča bilo je naseljeno ilirskim plemenima što se vidi iz brojnih arheoloških nalazišta po kojima se najviše ističe naselje Baćina. Osim arheoloških nalazišta, dolaskom kršćanstva, na području Ploča gradile su se crkve koje se sada mogu vidjeti u svakom naselju. Kao najznačajnije (uveđene u registar kulturnih dobara RH) izdvajaju se Crkva sv. Jurja, Crkva sv. Luke te ruševine crkve sv. Andrije u Baćini te ostaci crkve sv. Anastazija u Staševici. Područje grada posjeduje i ilirske kamene gomile te srednjovjekovne stećke (nadgrobne spomenike) od kojih se većina nalazi na groblju nedaleko od sela Gnječi.

Uvidom u Registar zaštićenih kulturnih dobara, utvrđene su sljedeće zaštićene cjeline kao pojedinačno nepokretno kulturno dobro.

⁸ Ihtiologija - proučavanje riba

Ornitologija - proučavanje ptica

⁹ Kriptodepresija - jezero kojemu je površina vode iznad, a dno udubljenja ispod razine mora

Tablica 8. Popis kulturne baštine

Oznaka dobra	Mjesto	Naziv
Z-5997	Baćina	Arheološko nalazište Zađe s ostacima ville rustice
Z-6030	Baćina	Crkva sv. Jurja s ostacima antičke villae rusticae
Z-5806	Baćina	Crkva sv. Luke
P-4956	Baćina	Prapovijesno arheološko nalazište Grebine u Sladincu kod grada Ploče
Z-4466	Baćina	Ruševine crkve sv. Andrije
P-4915	Staševica	Arheološko nalazište s ostacima crkve sv. Anastazija (Staša)

Grad Ploče nudi i brojna događanja kojima privlači posjetitelje te građane, a najpoznatija događanja su:

- Maraton lađa (od Metkovića do Ploče) - najveće amatersko natjecanje u Hrvatskoj održava se svake godine u kolovozu i jedan je od glavnih događaja Pločanskog ljeta,
- Tradicionalna ribarska noć - jedinstvena prilika za uživanje u tradicionalnim ribljim specijalitetima s nekoliko tisuća posjetitelja svake godine.

Grad posjeduje Internet stranicu Ploče Virtual Tour osmišljenu kao bazu ponude turizma Grada Ploče (interaktivna karta, popis smještajnih i ugostiteljskih objekata, raznih aktivnosti, javnih usluga te događanja) no stranicu je potrebno unaprijediti i dopuniti informacijama kako bi bila svrshodnija i jednostavnija za korištenje.

5.3.5.2. Analiza osnovnih pokazatelja turizma na području Grada Ploče

Osnovni pokazatelji rezultata turizma odnose se na ostvarene dolaske i noćenja turista u odnosu na dostupne kapacitete određenog područja. U nastavku slijedi prikaz osnovnih pokazatelja turizma i udio rezultata Grada Ploče u rezultatima DNŽ za razdoblje od 2015. do 2019. godine

Tablica 9. Osnovni pokazatelji turizma i udio rezultata Grada Ploče u rezultatima DNŽ od 2015. do 2019. godine

Kategorija	Godina				
	2015	2016	2017	2018	2019
Broj smještajnih jedinica	141	167	208	248	283
Broj postelja	376	474	612	716	820
Broj dolazaka	3151	3123	4210	5512	7125
Broj noćenja	11794	14639	18805	23772	31233
Prosječni broj noćenja po postelji	31.37	30.88	30.73	33.20	38.09
Prosječni broj noćenja po dolasku turista	3.74	4.69	4.47	4.31	4.38
Postotak popunjenoosti smještajnih kapaciteta	8.59%	8.46%	8.42%	9.10%	10.44%

Broj dolazaka u Dubrovačko-neretvanskoj županiji	1443103	1598767	1864114	2014734	2237036
Broj noćenja u Dubrovačko-neretvanskoj županiji	6135891	6827837	7712310	8051049	8333783
Udio dolazaka turista u Grad Ploče u dolascima turista u DNŽ	0.22%	0.20%	0.23%	0.27%	0.32%
Udio noćenja turista u Grad Ploče u noćenjima turista u DNŽ	0.19%	0.21%	0.24%	0.30%	0.37%

Izvor: Izrada autora prema TZ Grada Ploče i DZS

Iz tablice je vidljivo da se turizam na prostoru grada Ploče kontinuirano razvija. To dokazuje i činjenica da se broj dolazaka u periodu od 2015. do 2019. godine i više nego udvostručio, a broj noćenja u istom periodu gotovo utrostručio. Također, povećao se i broj smještajnih jedinica te samim time i broj postelja. Ipak, podatak koji se odnosi na postotak popunjenošti smještajnih kapaciteta nije se puno povećao, što svjedoči da Grad Ploče nije ni blizu ostvarenja svog punog potencijala te raspolaže puno većim smještajnim kapacitetima nego što je to trenutno potrebno (radi se o privatnim smještajnim objektima). Ako se pogleda udio rezultata (dolazaka i noćenja) turizma Grada Ploča u rezultatima turizma DNŽ može se zaključiti da je isti jako nizak te je za 2019. godinu iznosio, za noćenja 0,37% i za dolaske 0,32%.

Sljedeća tablica prikazuje broj smještajnih objekata na području Grada Ploče prema vrsti smještajnih objekata u 2020. godini

Tablica 10. Broj smještajnih objekata prema vrsti smještajnih objekata (2020. godina)

Vrsta objekta	2020.
Hoteli i aparthoteli	1
Turistički apartmani	89
Kampovi i kampirališta	1
Privatne sobe	37
UKUPNO	128

Izvor: TZ Grada Ploče

Prema podacima Turističke zajednice Grada Ploča, u 2020. godini, na području Grada Ploče postojao je jedan smještajni objekt registriran kao hotel, jedan smještajni objekt registriran kao kamp, a prevladavali su turistički apartmani (89) i sobe (37). Prema popunjenošći smještajnih kapaciteta, Grad Ploče ima i više nego dovoljno postelja u odnosu na trenutne potrebe turizma područja.

5.3.5.3. Projekti usmjereni razvoju turizma

Kao projekte koji su u zadnje vrijeme uvelike utjecali na razvoj turizma Grada Ploče mogu se izdvojiti:

- Uređenje gradske plaže

Grad Ploče je u 2017. godini započeo projekt (Ministarstvo turizma - Javni poziv za podnošenje zahtjeva za dodjelu bespovratnih sredstava temeljem Programa razvoja javne turističke infrastrukture u 2017. godini) uređenja Gradske plaže koji je za provedbu bio predviđen kroz dvije faze. 2018. godine završena je prva faza te je plaža "puštena u rad", a s drugom fazom projekta započelo se u 2020. Godini.

- Projekti za razvoj cikloturizma

2020. godine potpisani je sporazum između Grada Vrgorca, Grada Ploče i Općine Pojezerje o pokretanju zajedničkog projekta razvoja lokaliteta Vrgorskog polja (Polje Jezero) u održivu mikrocikloturičku destinaciju pod nazivom Polje Jezero. Projektom se želi osmisliti, trasirati i označiti trekking (gravel) cikloturičke rute na postojećim lokalnim putevima i nerazvrstanim makadamskim cestama Vrgorskog polja, te brendirati cikloturičku ponudu Polja Jezero i kreirati plan marketinga i promocije, kao i razviti usluge i popratnu ponudu za potrebe cikloturista.

Grad Ploče uključen je i u Akcijski plan razvoja cikloturizma RH u dijelu prijedloga modifikacije smjerova državnih biciklističkih ruta, a Grad bi, prema planu, trebao biti uključen u tri rute (DG3, DG4 i DG9). Grad se nalazi i na trasi EuroVelo 8 Mediteranske rute duge 7,500 km koja se proteže kroz područje 11 zemalja (od Španjolske do Turske), što uvelike može doprinijeti razvoju kako biciklizma tako i cikloturizma na području Grada.

- Promicanje održivog razvoja prirodne baštine doline Neretve

Gradu Ploče u partnerstvu s DNŽ, Gradom Metkovićem, Javnom ustanovom za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode DNŽ i Javnom ustanovom Regionalna razvojna agencija DNŽ – DUNEA odobren je projekt *Promicanje održivog razvoja prirodne baštine doline Neretve* vrijednosti više od 14 milijuna kuna. Osnovni cilj projekta je održivo korištenje prirodne baštine doline Neretve s ciljem doprinosa održivom društveno gospodarskom razvoju na lokalnoj razini. Projektom će se, na području Grada Ploče, urediti EDU – EKO kompleks na brdu Trovru u Rogotinu, rekonstruirana je stara škola u Baćini (uređenje posjetiteljskog centra Vrata Neretve), te postavljena i uređena promatračnica za bioraznolikost s edukativnim sadržajem na Baćinskim jezerima. Osim ovih, predviđene su i dodatne aktivnosti na području Grada (uređenje poučno–tematskih staza na Baćinskim jezerima i drugim mikrolokacijama namijenjenih pješacima, a DNŽ je kao prijavitelj, na području Grada Ploče provela aktivnost uređenja EDU – EKO vrta u sklopu OŠ fra Ante Gnjehića u Staševici).

- Vjetroorgulje u Rogotinu

Vjetroorgulje na Trovru dio su prethodno navedenog projekta, no posebno su izdvojeno kao nešto jedinstveno i nikad do sad viđeno. Projektom će se graditi troje orgulje koje će biti pokretane (puštati zvuk) snagom vjetra koji na ovom području puše iz tri smjera. Jedne orgulje se salivaju iz pravca Ploče, a pogonit će ih vjetar maestral, druge orgulje, od strane rijeke Neretve pogonit će jugo, a treće, iz pravca naselja Rogotin pogonit će bura. Orgulje će tako biti pokretane u svim godišnjim

dobima. Projekt podrazumijeva zatvorena svirala i kombinaciju tonova sa sedam svirala, a svake orgulje će imati četiri izlaza za zvuk i na svake će se ugraditi filteri protiv smeća, a bit će osiguran i prostor za servis.

Sažetak analize područja:

TURIZAM

Turizam na području Grada Ploče još uvijek nema veliki utjecaj na samo gospodarstvo Grada no isti se iz godine u godinu povećava usporedno sa razvojem turističke ponude. Veliki utjecaj na razvoj turizma, pa i na zadovoljstvo lokalnog stanovništva, imalo je ponovno otvaranje gradske plaže u Pločama (bila je zatvorena od 2006. godine zbog prevelike zagađenosti vode). Grad Ploče, iako je primorski grad, mnogi ne povezuju direktno sa 3S turizmom već s ostalim oblicima turizma temeljenih na prirodi. Geoprometni položaj te brojna prirodna bogatstva koja se nalaze na predmetnom području opravdavaju takve stavove. Ponuda smještaja, aktivnosti, usluga i događanja relativno je zadovoljavajuća no ono što je potrebno je unaprjeđivanje sustava turizma kroz implementaciju pametnih rješenja i novih tehnologija. Digitalna/digitalizirana tur. infrastruktura trenutno, osim spomenute platforme Ploče Virtual Tour ne postoji, a ne postoji ni dokument predviđen samo za razvoj turizma poput Strategije razvoja turizma Grada Ploče ili bilo što slično. Dodatan problem koji se nameće razvoju turizma je djelomična prometna nepovezanost Grada Ploče zbog ukidanja željezničkog prometa za putnički prijevoz (kako je navedeno u poglavlju željeznički promet). Usporedno s nedostatcima, nameću se i brojne već navedene prednosti koje će se upotpuniti provedbom projekata planiranih za razvoj turizma.

Tehnološko - inovativna rješenja u području gospodarstva

Na području Grada Ploče prevladavaju djelatnosti trgovine na veliko i malo, prijevoza i skladištenja, pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane, a postoje samo dva trgovačka društva te sedam obrta koji se bave IT djelatnostima. Okosnicu gospodarstva čini Luka Ploče d.d. kao najznačajnije trgovačko društvo te preko 1000 PG-a koji se bave pretežito voćarstvom i vinogradarstvom. Od napora koji se ulažu za poticanje gospodarstva potrebno je izdvojiti osnivanje Razvojne agencije Grada Ploče, izgradnju Poduzetničkog inkubatora Ploče, te suradnju sa DNŽ na mjerama za poticanje i razvoj poduzetništva. Također, postoji nekolicina poduzetničkih i gospodarskih zona u koje se ulažu sredstva kako bi se iskoristile za svoju osnovnu namjenu. Potrebno je uvesti mjere za poticanje informatičkih djelatnosti, za poticanje IT tvrtki na poslovanje u Gradu (npr. IT inkubator, STEM radionice, ulaganje u IT infrastrukturu) te značajnije ulaganje u poduzetničke zone tj. infrastrukturno opremanje istih.

Za poticanje poljoprivrednih djelatnosti na području Grada Ploče provode se brojne aktivnosti od kojih treba izdvojiti dvije: osnivanje LAG-a Neretva te uspostava Centra kompetencija za agrume (CEKOM). Prostora za napredak u poljoprivredi ima, a naglasak bi trebao biti stavljen na poticanje poljoprivrednika na udruživanje, na preradu uzgajanih kultura u jedinstvene proizvode te na oformljavanje digitalne tržnice za prodaju proizvoda PG-a.

Potencijal za razvoj turizma postoji ponajviše kroz brojne prirodne vrijednosti no isti nije u potpunosti iskorišten. Veliki utjecaj na razvoj turizma imalo je ponovno otvaranje gradske plaže u Pločama te porast broja smještajnih objekata (ponajviše u privatnom vlasništvu). Digitalna/digitalizirana tur. infrastruktura trenutno, osim platforme Ploče Virtual Tour ne postoji, a ne postoji ni dokument usmjeren razvoju turizma. Dodatan problem je djelomična prometna ne povezanost Grada Ploča zbog ukidanja željezničkog prometa za putnički prijevoz. Turistička zajednica Grada Ploče provodi brojne promotivne aktivnosti te projekte usmjerene razvoju turizma od kojih je potrebno istaknuti izgradnju vjetroorgulja u Rogotinu koje će zasigurno uvelike doprinijeti prepoznatljivosti Ploča te samim time privlačenju posjetitelja. Kako bi se turizam nesmetano razvijao potrebno je implementirati nova, tehnološko-inovativna rješenja kojima će se turizam podići na višu razinu te napisljetu dovesti do povećanja udjela turizma u gospodarstvu Grada Ploča. Neka od mogućih rješenja su unaprjeđenje online platforme Ploče Virtual Tour, uvođenje Smart Beacons bežičnih uređaja (emitiraju signale uz povezivanje bluetoothom s mobilnim uređajima te kroz interakciju u stvarnom vremenu gostima daje informacije o atrakcijama na kojima su postavljeni) te osmišljavanje raznih mobilnih aplikacija (npr. multimedijalan turistički vodič).

5.4. Društvo

Područje društvenog uređenja obuhvaća izrazito širok spektar aktivnosti i dionika, pa su niže prikazani osnovni nalazi prema zasebnim područjima. Osnovni zaključak provedene analize društvenog uređenja je relativni nedostatak sadržaja (naročito za mlade ljude), te posljedična nezainteresiranost lokalnog stanovništva za sudjelovanje u društvenom životu Grada. Primjetna je svojevrsna inertnost stanovništva, koja se neprestano perpetuirira i dovodi do dojma pasivnosti mesta i smanjenja kvalitete života.

5.4.1. Socijalna skrb

Ključna ustanova socijalne skrbi u gradu Ploče je Centar za socijalnu skrb. Temeljem javnih ovlasti rješava u prvom stupnju:

- 1.prava iz socijalne skrbi,
- 2.obiteljsko – pravne,
- 3.kazneno – pravne zaštite i druga prava u skladu s posebnim zakonom.

Centar pokriva dvije velike skupine korisnika:

- 1.Osobe bez prihoda i/ili osobe s niskim prihodima kojima je potrebna pomoć u podmirivanju osnovnih životnih potreba: nezaposleni, umirovljenici, osobe koje žive u krajnjem siromaštvu, beskućnici, azilanti, migranti, pripadnici etničkih skupina (siromašni korisnici),
- 2.Osobe kojima su potrebne usluge i pomoć socijalne skrbi zbog specifičnih životnih okolnosti i potreba: osobe s invaliditetom, osobe s psihičkim teškoćama, osobe s problemima ovisnosti, osobe koje ne ostvaruju adekvatnu skrb u vlastitoj obitelji, obitelji pod rizikom.

Gledajući statističke pokazatelje, primjetan je relativno stabilan broj ukupnih korisnika, te promjene ovisno o kategorijama pojedinih mjera do čega je došlo i zbog razlika u pravilnicima i tumačenjima socijalnih slučajeva odnosno oblika pomoći.

Tablica 11. Statistički pokazatelji korisnika socijalne pomoći

Vrsta socijalne pomoći	2016	2019	Indeks, 2016.=100%
Minimalna naknada	120	81	68%
Jednokratna naknada	96	75	78%
Naknada za ugroženog kupca energenata	158	140	89%
Osobna invalidnina	80	96	120%
Doplatak za pomoć i njegu	398	444	112%

Izvor: Centar za socijalnu skrb Ploče

Centar za socijalnu skrb Ploče partner je u sljedećim projektima:

- „Zaželi danas za bolje sutra“ - nositelj: Grad
- „Ruka koja pomaže, Aktivni u starenju“- nositelj: Dnevni boravak, pomoć i njega u kući Ploče
- „Zaželi za bolje sutra“ - nositelj: Crveni križ Ploče
- „Zaželi i ostvarimo bolje sutra“ - nositelj: Udruga osoba s intelektualnimteškoćama Radost Ploče
- „Prevencija nasilja među djecom“ - nositelj: Udruga cerebralne paralize „LEPTIRIĆI“

Uz Centar za socijalnu skrb, valja istaknuti i Gradsko društvo crvenog križa Ploče kao važnog dionika socijalne skrbi u gradu. Počeci Crvenog križa Ploče sežu od 1952. godine kada je održan prvi Pločanski odbor Crvenog križa, a danas je Crveni križ Gradsko društvo Crvenog križa Ploče jedan od ustrojstvenih oblika Hrvatskog Crvenog križa koji u svom radu promiče humanitarne ciljeve i provodi akcije od opće koristi, što svjedoči o kontinuitetu socijalne skrbi u Gradu. Samo neke od aktivnosti su: dobrovoljno darivanje krvi, radionice u školama (npr. o trgovanim ljudima) i vrtićima, natjecanja u pružanju prve pomoći, kontrola zdravlja stanovnika (šećer, tlak), obilasci kućanstava starijih osoba, organizacija humanitarnih koncerata, organizacija socijalne samoposluge i dr. Uz

navedeno, Crveni križ provodi i projekt 65+ za osobe starije životne dobi te Klub za djecu od 6 do 10 godina s raznim edukativnim aktivnostima. Obzirom na prikazane raznovrsne aktivnosti, može se zaključiti kako je Crveni križ važan dionik društvenog života u Gradu.

Treba istaknuti da je Grad Ploče pristupio projektu „Zaželi danas za bolje sutra“, a koji je financiran u okviru Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali 2014.-2020. iz sredstava Europskog socijalnog fonda. Ministarstvo rada i mirovinskog sustava, Odlukom o financiranju od 21. rujna 2018.g., odobrilo je financiranje projektnog prijedloga Grada Ploča, ZAŽELI danas za bolje sutra, u 100% iznosu od 4.064.667,47 kn.

Zaključno, iz perspektive organizatora socijalne skrbi, postoji niz ograničenja i nedostataka od kojih valja izdvojiti: nedostatni kapaciteti za smještaj (liste čekanja predugačke), nedovoljno razvijene izvaninstitucionalne usluge te nedostatan broj specijaliziranih timova za mentalno zdravlje za sve populacijske skupine posebice mladeži i djece kao i problematiku udomiteljstva. Kao prijedlog za poboljšanje uvjeta ističe se potreba ulaganja u povećanje dostupnosti savjetodavnih usluga roditeljima, djeci i obiteljima kroz različite resore, te povećanje dostupnosti postojećih mjera i usluga (naročito ruralna i teže dostupna područja).

U sustavu primarne zdravstvene zaštite u gradu postoji Dom zdravlja, hitna medicinska služba, laboratorijska i radiološka dijagnostika te ljekarne. Dom zdravlja ima za cilj osigurati što bolju dostupnost primarne zdravstvene zaštite, kao integralnog dijela sveobuhvatnog zdravstvenog sustava. Domu zdravlja gravitira između 11 i 12 tisuća pacijenata s širem gradskoga područja, te dijela Makarskog primorja. O njima vodi brigu šestero liječnika obiteljske medicine, od kojih jedan radi pri Domu zdravlja, dok su ostale ordinacije poluprivate, odnosno liječnici imaju koncesije u svojim ambulantama. Većina sadašnjih liječnika su pred mirovinom ili imaju uvjete za mirovinu, dok je pronalazak dugotrajnih zamjena izrazito problematičan obzirom na smanjenje liječnika primarne zdravstvene jege. Za sve ozbiljnije preglede i zdravstvena stanja, građani moraju ići u Dubrovnik ili Split.

5.4.2. Odgojno - obrazovni sektor

Grad Ploče, kao administrativno sjedište, ima organiziranu odgojno obrazovnu djelatnost s dječjim vrtićem, osnovnom, glazbenom i srednjom školom te pučkim otvorenim učilištem.

5.4.2.1. Predškolski odgoj

Dječji vrtić u Pločama, ima 5 lokacija djelovanja, uz centralni vrtić u Pločama, postoje i područni u Pločama (Pastoralni centar), Kominu, Rogotinu i Staševici, a u godini 2018/2019 imali su 14 skupina s ukupno 273 djece. U trenutnoj obrazovnoj godini, zbog ograničenog kapaciteta Vrtića na listi čekanja ostalo je neupisano 21 djece za 10-satni program i jedno dijete za poslijepodnevni program Komin. Prema navedenome, kapaciteti vrtića nisu u potpunosti zadovoljavajući, iako je uređenje lokacije u Pastoralnom centru (u najmu) uvelike pomogao. Grad Ploče priprema projektno tehničku dokumentaciju za izgradnju aneksa postojećem centralnom objektu dječjeg vrtića u Pločama čime

bi se osigurao adekvatan smještaj djece jasličke i vrtičke dobi na jednom mjestu. Također, u fazi je finalizacije izgradnje objekt novog dječjeg vrtića u Staševici koji je prvi takav objekt izgrađen u novijoj povijesti Grada Ploča.

Vezano uz program koji se provodi za djecu predškolske dobi, zahvaljujući projektu „Dječji vrtić Ploče djeci i roditeljima“ u pedagoškoj godini 2019/2020. valja izdvojiti programa Poticanje potencijalne darovitosti kod djece. U sklopu projekta nabavljena je specijalna „pametna didaktika“ te se krenulo u istraživanje i igranje „Smart Game“ igara. Uz navedeno, provodit će se i projekt informatike u cilju pripreme djece predškolske dobi za mnoga područja djelovanja, osobna i poslovna. Osobiti doprinos uvođenja programa Informatike očituje se u razvoju računalnog načina razmišljanja koje uključuje i tehnike rješavanja problema.

Korištenje digitalnih tehnologija u radu prema korisnicima odnosno roditeljima djece nije u upotrebi, iako za tim postoji interes. Naime, vrtić razmišlja o uvođenju e-upisa, te uvođenju digitalnih tehnologija u komunikaciju s roditeljima.

5.4.2.2. Osnovnoškolsko obrazovanje

U Osnovnoj školi "Vladimir Nazor" Ploče i PŠ Rogotin ukupno je upisano 434 djece. U matičnoj školi razredna nastava se izvodi u 10 učionica u dvije smjene. Prostor školskog objekta je maksimalno iskorišten i zauzet u obje smjene što stvara probleme u izvođenju izborne, dodatne, dopunske nastave te izvannastavnih aktivnosti. Rješenje se vidi u dogradnji najmanje četiri učionice kako bi škola mogla raditi u jednoj smjeni. Također, predviđena je izgradnja školske kuhinje u prostorima škole prema predviđenom zakonskom standardu.

Planirana je i energetska obnova škole koju će realizirati osnivač u skladu sa svojim prioritetima, a očekivani period završetka radova je do 2024. godine. Što se tiče digitalne infrastrukture, škola je relativno dobro opremljena zahvaljujući projektu Škola za život, te uspješno provodi dislociranu nastavu. Od digitalnih programa i aktivnosti provode sadržaj Uvod u robotiku i programiranje, radionice digitalne pismenosti, a aktivno sudjeluju i na natjecanju Dabar koje organizira Carnet.

Osnovne škole „Ivo Dugandžić Mišić“ Komin i „Fra Ante Gnječa“, Staševica imaju ukupno 171 učenika. Treba napomenuti da je u školi u Staševici završena energetska obnova zgrade koja će doprinijeti optimizaciji potrošnje energije i ugodnijem smještaju učenika i osoblja.

5.4.2.3. Srednjoškolsko obrazovanje

Nastavak obrazovanja nakon završene osnovne škole, djeca mogu potražiti u srednjoj školi „fra Andrije Kačića Miošića“. Škola radi u 2 smjene, ima 16 učionica, od kojih su neke uglavnom specijalizirane, a uz njih i prostor za strojopravarsku i elektro-radionicu. Na drugoj lokaciji kao praktikum za ugostiteljske programe koristi se bivši vojni restoran Mornar. Uz navedeno, škola nema vlastitu dvoranu pa se koristi sportska dvorana koja je u vlasništvu Grada Ploča i pod upravljanjem ustanove Dom športova Ploča.

Škola nudi više obrazovnih programa:

- opću gimnaziju,
- za područje rada ekonomije i trgovine i poslovne administracije, za program ekonomist,
- za područje rada ugostiteljstva i turizma za programe: hotelijersko-turistički tehničar, turističko - hotelijerski komercijalist, konobar i kuhaninac,
- za područje rada strojarstvo za programe: automehaničar, tokar, strojopravnik, strojarski tehničar, vodoinstalater i instalater grijanja i klimatizacije,
- za područje rada pomorski riječni i lučki promet za programe: operater lučkom mehanizacijom i tehničar za logistiku i špediciju,
- za područje rada elektrotehnike za programe rada: elektroinstalater, elektromehaničar, elektrotehničar, elektroničar-mehaničar i tehničar za računalstvo.

U 2019./2020. školskoj godini radi ukupno 21 odjel sa 396 učenika, te je primjetan pad broja učenika u odnosu na primjerice 2016. godinu, kada je bilo upisano 488 učenika. Trenutna struktura učenika izgleda ovako:

- opća gimnazija: 8 razreda s ukupno 145 učenika,
- hotelijersko-turistički tehničar: 6 razreda s ukupno 126 učenika,
- tehničar za računalstvo: 4 razreda s ukupno 82 učenika,
- elektroničar-mehaničar: 0,21 razred s ukupno 4 učenika,
- konobar: 0,51 razred s ukupno 7 učenika,
- kuhaninac: 2,28 razreda s ukupno 32 učenika.

Od projekata koje škola provodi svakako treba izdvojiti projekt Digitalisation goes Schools - kroz koji su odobrena sredstva u iznosu 28.266,00 €. Aktivnosti projekta se odnose na planiranje virtualne mreže škole, digitalna i virtualna kultura, digitalna i virtualna robotika, digitalni i virtualni život, dijeljeni virtualni svijet, digitalni i virtualni svijet u akciji i sl. Projekt se temelji prvenstveno na studijskim posjetama i razmjeni znanja (u Valenciji, Wolfsbergu, Rimu)

Škola također uz pomoć nadležnog Ministarstva uspješno provodi projekt e-Škole: Razvoj sustava digitalno zrelih škola (II. faza) koji će se provoditi do 2022. godine, kojim škola postaje e-Škola. Tijekom projekta osigurat će se adekvatna infrastrukturu, oprema i e-usluge, a važan dio ovog projekta je obrazovanje odgojno-obrazovnih djelatnika za razvoj digitalnih kompetencija. U ovom trenutku, škola se već uspješno prilagodila novonastaloj situaciji uzrokovanoj koronavirusom te uspješno provodi školu na daljinu.

5.4.3. Kultura i kulturna baština

Kultura na prostoru grada ploča vezana je prvenstveno uz rad Pučkog otvorenog učilišta odnosno doma kulture, knjižnicu i čitaonicu te zavičajnu zbirku.

Pučko otvoreno učilište pod čijom se ingerencijom nalazi i Dom kulture u svom sastavu ima novouređenu kino dvoranu s kazalištem te galerijski prostor. Kino je digitalizirano i ima redovne 2

projekcije tjedno s relativno dobrom posjećenošću. Nažalost, to je jedini kontinuirani i dobro posjećeni program POU-a, jer se službeni programi za ospozobljavanje i prekvalifikacije zapravo ne provode redovno i imaju slab odaziv na ostale programe i radionice. Uz trenutnu ravnateljicu, u planu je pokretanje stalnih programa i uvođenje, za građane Ploča, besplatnih edukacija učenja stranih jezika i informatike te ulaganja u razvoj i uređenje mrežne stranice koju je potrebno modernizirati i nadopuniti podatcima. Također, plan je revitalizirati i dopuniti zavičajnu zbirku koja predstavlja potencijal za razvoj i prikaz kulture lokalnog područja.

Treba izdvojiti i knjižnicu Ploče koja djeluje još od 1964. godine, a trenutni knjižni fond je preko 20 000 svezaka. Osim osnovne knjižnične i obrazovne djelatnosti Knjižnica je nositelj i različitih kulturnih događanja: književnih večeri, predstavljanja knjiga, izložbi i dječjih kreativnih radionica. Knjižnica je uključena u Metelwin, prvi hrvatski internet sajam knjiga 'Knjiga na mreži', najveći i najdetaljniji hrvatski katalog biografija autora i poznatih osoba, te koristi njihov web katalog. U tom sustavu je moguće obaviti prijavu te rezervirati ili produljiti posuđenu knjigu.

Što se tiče pružatelja medijskih usluga, treba izdvojiti Radio Ploče, portal Ploče - online te Portal Rogotin kao one koji pokrivaju lokalno područje. Radio Ploče d.o.o. je u 100% vlasništvu grada Ploča, te ima važeću koncesiju za emitiranje do 15.9.2027. godine, a kontinuirano radi od 2009. godine. Program za sufinanciranje Radio postaje Ploče planiran je u iznosu od 180.000,00 kuna u proračunu grada. Ploče online (ploce.com.hr) nezavisni je gradski internet portal koji uz manje prekide traje već 20 godina, točnije od 25. studenog 1997. godine te donosi vijesti važne za lokalno područje.

Popis kulturne baštine naveden je u ranjem poglavlju, a prepoznat je kao potencijal razvoja obzirom na specifičnosti povijesnog nasleđa te specifične sakralne arhitekture.

5.4.4. Civilni sektor

Na području Grada Ploče aktivno djeluje ukupno 187 udruga u raznim područjima djelovanja, od kulture, preko sporta do zaštite okoliša i hrvatskih branitelja. Tako su neka od zastupljenijih područja sport (55 udruga), kultura i umjetnost (35), socijalna skrb (17) i zaštita okoliša (19).

Grad Ploče svake godine raspisuje natječaj za dodjeljivanje finansijskih sredstava udrugama koje djeluju na području Grada. Ove godine, natječaj je objavljen za 5 kategorija: u području socijalne skrbi i zdravstva, području kulture, području djelovanja građana na razvoju lokalne zajednice, udrugama proizašlim iz Domovinskog rata i NOB-a te u području sporta i rekreacije. Ukupan raspoloživi iznos koji se može dodijeliti udrugama iznosi 385 000 kuna.

Većina udruga djeluje na lokalnoj razini, međutim postoje udruge koje provode i veće projekte financirane sredstvima EU, te time doprinose jačanju kvalitete života u zajednici te finansijski doprinose razvoju.

Sažetak analize područja:

Sustava socijalne skrbi na području Grada Ploče relativno je dobro razvijen, sa konstantnim brojem korisnika sustava, iako ga čine razni dionici, koji nisu umreženi u jedan sustav pa je potrebno raditi na povezivanju baza i aktivnosti kao i na pružanju većeg broja savjetodavnih usluga svim dobnim skupinama.

DRUŠTVO

Sustav predškolskog odgoja je dobro organiziran, uz stalni broj djece u vrtiću te djelomičnim manjkom infrastrukturnih kapaciteta. U radu s djecom koriste se digitalne tehnologije i programi informatike, a planirano je korištenje digitalnih alata i u komunikaciji s roditeljima. Obrazovanje u gradu odvija se kroz 3 osnovne i 1 srednju školu. Osnovna škola u Pločama radi u 2 smjene i postoji potreba za dodatnim infrastrukturnim kapacitetima i izgradnjom. Informatizacija nije prioritet u razvoju, ali se istovremeno škola dobro nosi s izazovima informatizacije. Srednja škola ima trend smanjenja učenika (nizak), te razvijene programe sukladno potrebama od kojih treba istaknuti program elektrotehnike. Uz navedeno, škola provodi digitalne inicijative i projekte.

Kulturna ponuda se bazira na radu Pučkog otvorenog učilišta i knjižnice te niza udruga koje djeluju u kulturi, ali ima prostora za napredak. Knjižnica je dobro organizirana i digitalizirana, dok se zavičajna zbirka prepoznaje kao potencijal za razvoj. Pučko učilište ima potrebe za infrastrukturnim ulaganjima uz primjetnu inertnost stanovnika oko vlastitog angažmana, u području kulture, ali i šire za razvoj lokalne zajednice. Mediji na prostoru Grada kvalitetno izvještavaju o važnim vijestima, a to se očituje u kontinuiranom radu portala i radija koji je u vlasništvu Grada. Prirodne posebnosti kraja, predstavljaju potencijal razvoja turizma i poboljšavaju kvalitetu života u Gradu.

5.5. Upravljanje gradom

5.5.1. Gradska uprava

Gradska uprava oformljena je za obavljanje upravnih, pravnih, administrativnih, stručnih i pomoćno-tehničkih poslova iz samoupravnog djelokruga Grada, u više upravnih i stručnih područja, propisanih zakonom, podzakonskim propisima te aktima Grada.

U odnosu na važeću strategiju Grada, važno je napomenuti recentnu promjenu u ustroju gradske uprave, pa su tako Odlukom o ustrojstvu i djelokrugu upravnih tijela Grada Ploče osnovana nova upravna tijela Grada Ploče te je utvrđen njihov djelokrug rada u obavljanju poslova iz samoupravnog djelokruga Grada Ploče u skladu sa zakonom i Statutom Grada Ploče. Umjesto dosadašnjeg Jedinstvenog upravnog odjela Grada Ploča koji nije zadovoljavao potrebe grada veličine Ploča osnovana su dva upravna odjela: Služba za opće poslove Grada Ploča i Upravni odjel za gospodarski razvoj Grada Ploča. Prema unutarnjem ustrojstvu i sistematizaciji radnih mjeseta, predviđen je rad ukupno 50 zaposlenika u gradskoj upravi. Trenutno je u Gradu Pločama zaposleno ukupno 31 djelatnik od čega je najveći dio u upravnom odjelu za gospodarski razvoj, ukupno 20. Grad ima ustrojeno komunalno i prometno redarstvo unutar strukture gradske uprave.

Što se tiče suradnje grada s ostalim dionicima na razini Grada, načelno je među predstavnicima ostalih sektora (kultura, odgoj, obrazovanje, socijala, gospodarstvo) prisutna visoka razina zadovoljstva s razinom komunikacije i suradnje. Ipak, istaknuto je da se na suradnji uvijek može raditi i istu poboljšati.

Analizirajući rad gradske uprave u odnosu na digitalizaciju poslovanja, važno je promotriti nekoliko sfera djelovanja koje su ključne u digitalnoj transformaciji gradova. Za početak, e-usluge koje grad pruža prema građanima nisu razvijene na dovoljno visokoj razini. Naime, grad daje mogućnost uvida i preuzimanja dokumenta za predaju nekih zahtjeva (primjerice Zahtjev za subvencioniranje plaćanja električne energije, Zahtjev za subvencioniranje plaćanja usluga boravka djeteta /djece u Dječjem vrtiću Ploče i dr.), ali pritom ne daje niti informaciju na koji način taj Zahtjev predati (može li se putem e-pošte), niti omogućava digitalnu korespondenciju i otvaranje digitalnog predmeta. Također, ne postoji sustav identifikacije i autentifikacije za provođenje postupaka digitalnim putem. Servisne informacije prema građanima su na višoj razini, te postoji cijeli niz informacija koje su korisne građanima, ali ne postoji viša razina aktualizacije i strukture čime bi stupanj digitalizacije bio na višoj razini.

Na mrežnoj stranici Grada nisu vidljivi otvoreni podaci koji bi mogli služiti dalje za izradu novih rješenja od strane inovatora, niti se koristi GIS sustav kao korisna i informativna tehnika pružanja više slojeva otvorenih podataka prema građanima i poduzetnicima. Ipak, valja naglasiti da se GIS tehnologija koristila u Luci Ploče prilikom izgradnje terminala za batimetrijska mjerjenja¹⁰.

Kada govorimo o participaciji građana u odlučivanju, odnosno uključivanje građana u odlučivanje kroz digitalne platforme ovdje su vidljivi pomaci u dobrom smjeru, pa treba spomenuti interni projekt "Za bolji grad Ploče" u kojem građani putem web obrasca, e-pošte ili osobno mogu prijaviti projekte manjih komunalnih zahvata s ciljem podizanja kvalitete življenja građana, odnosno poboljšanja komunalnog standarda i ujednačavanja standarda opremljenosti svih naselja. Isto tako, građanima se daje mogućnost prijave nepravilnosti i problema na koje najdu, također putem web obrasca, što je svakako pohvalno. Kada govorimo o participaciji, treba uočiti da iako grad na mrežnoj stranici ima objavljene proračune od 2015. godine te time zadovoljen zakonski minimum,

¹⁰ https://hrcak.srce.hr/index.php?show=clanak&id_clanak_jezik=326886

ne postoje digitalna rješenja koja bi približila taj proračun (prihode i rashode) građanima, osim objavljenog vodiča za građane, što je svakako prvi korak prema aktivnijoj participaciji. Također, grad se 2020. godine po prvi put uključio u participativno budžetiranje, odnosno pružio građanima mogućnost da predlože projekte i programe za prijedlog proračuna za 2021. godinu. (*eng. participative budgeting*).

Završno, u komunikaciji s građanima, grad osim mrežne stranice, ima otvorene i službene profile na svim “većim” društvenim mrežama - Facebook, Twitter, Instagram, iako je na Twitteru neaktivan od 2015. godine, dok je Facebook daleko najpopularniji medij.

Grad je paralelno s procesom izrade strategije pametnog grada, krenuo u realizaciju projekta djelomične digitalizacije poslovanja (interno i eksterno), pa navedeni opseg neće biti obuhvaćen analizom, ali će struktura i plan digitalizacije biti obuhvaćen pojedinim mjerama kako bi se osigurao sustavan napredak na tom polju djelovanja.

5.5.2. Analiza prihoda i rashoda

Gradsko vijeće Grada Ploče je na 24. sjednici održanoj 07. prosinca 2019. godine usvojilo proračun za 2020. godinu. Osnovni cilj proračuna za 2020. godinu je očuvati postojeću finansijsku stabilnost gradskog proračuna i ostvariti zacrtane infrastrukturne projekte. Proračun Grada Ploča za 2020. godinu planiran je u visini od 64.650.000,00 kuna, a sukladno visini planiranih prihoda i primitaka u proračunu Grada Ploča planiraju se i rashodi i izdaci u iznosu od 64.650.000,00 kuna

Porezni primici (porez na dohodak, sredstva fiskalnog izravnjanja, porez na promet nekretnina te gradski porezi) čine oko 37 % ukupnih planiranih prihoda proračuna, što je u absolutnom iznosu 23.780.000,00 kuna. Prihodi od (tekućih i kapitalnih) pomoći planirani su u iznosu 19.677.697,00 kuna, što se prvenstveno odnosi na prihode iz sredstava Europske unije, prihode iz Državnog proračuna RH (razna ministarstva, Hrvatski za zavod za zapošljavanje, Hrvatskih zavod za zdravstveno osiguranje, Fond za zaštitu okoliša, itd.) te prihodi iz ostalih izvora (ŽUC, Hrvatske vode, i sl.). Završno, treba spomenuti i primitke od zaduživanja u 2020. godini, koji se planiraju u iznosu od 4.000.000,00 kuna, a odnose se na kredit od HBOR za financiranje projekta rekonstrukcije javne rasvjete (izmjena rasvjetnih tijela) Grada Ploča.

Što se tiče planiranih rashoda, čak 53% se odnosi na rashode poslovanja, odnosno na rashode za zaposlene u Upravi Grada i gradskim ustanovama, materijalne i finansijske rashode, subvencije, naknade građanima i kućanstvima te ostale rashode. Ostatak rashoda čine rashodi za nabavu nefinansijske imovine (investicijska ulaganja).

U segmentu smart city strategije, planirani rashodi za početak realizacije koncepta Smart city Ploče iznose 424.000,00 kuna dok je za projekt WI FI odvojen iznos od 272.000,00 kuna. Valja istaknuti i nabavu uredske i informatičke opreme za potrebe Gradskih službi koji je planiran u iznosu od 125.000,00 kuna.

Završno, treba istaknuti da se ovdje radi o planu proračuna za 2020. godinu, koji će uslijed recentne krize uzrokovane virusom COVID-19 svakako doživjeti svoje izmjene i rebalanse, obzirom na mjere za spas gospodarstva koje je grad uveo. Naime, uvedene mjere se odnose na smanjenja odnosno oproste dijela poreznih davanja pogođenim poduzetnicima. To će potencijalno imati velikih implikacija i na rashodovnu stranu proračuna, ali tek treba vidjeti u kojem iznosu.

Tablica 12. Proračun grada kroz godine

Proračun	2018 (izvršenje)	2019 (izvršenje)	2020 (plan)
Prihodi (poslovanje i imovina)	35 594 631	43311795	64650000
Rashodi (poslovanje i imovina)	39985386	44240776	64650000

Iz tog razloga, treba kratko usporediti proračune za 2019. i 2018. godinu kako bi se mogao prikazati trend poslovanja. Usporedba pokazuje rast proračuna, s prihodovne i rashodovne strane. Dio rasta prihoda u 2019. godini može se objasniti novim zakonom o financiranju jedinica lokalne samouprave, odnosno navođenju prihoda koje ostvare gradske ustanove na osnovu svojih vlastitih prihoda, a nalaze se na računima ustanova (sufinanciranje roditelja, građana, prodaja proizvoda i usluga i sl.). Rast prihoda također je povezan sa nekim kapitalnim pomoćima vezanim za uspješno prijavljene projekte (npr. sanacija klizišta u Ulici Petra Svačića) te većim udjelom doznačenih sredstava iz EU fondova. Rashodi su rasli također zbog većeg broja zaposlenih (rad na EU projektima), nekih sudskih odluka i zapljena temeljem sporova i većih infrastrukturnih ulaganja.

5.5.3. Gradsko vijeće

Gradsko vijeće predstavničko je tijelo građana Grada Ploče, koje u okviru svojih prava i dužnosti donosi opće akte te obavlja druge poslove u skladu s Ustavom, zakonom i Statutom. Članovi Vijeća biraju se na neposrednim izborima, tajnim glasovanjem, na mandat od 4 godine, a Gradsko vijeće Grada Ploče ima ukupno 17 članova.

Stalna radna tijela Gradskog vijeća su:

1. Odbor za Statut i Poslovnik,
2. Odbor za izbor i imenovanje,
3. Odbor za dodjelu javnih priznanja,
4. Odbor za predstavke i pritužbe,
5. Odbor za gospodarstvo i razvoj
6. Odbor za društvene djelatnosti,
7. Odbor za komunalne djelatnosti, prostorno planiranje, skrb i unapređenje prirodnog okoliša,
8. Odbor za poljoprivredu,
9. Odbor za proračun, financije i imovinu
10. Mandatni odbor.

Rad gradskog vijeća transparentno je prikazan na mrežnoj stranici grada, gdje su vidljive sve odluke kao i zapisnici sjednica te sastav vijeća, a sjednice se održavaju isključivo fizički bez značajnijeg korištenja digitalnih alata.

Sažetak analize područja:

UPRAVLJANJE
GRADOM

Gradska uprava doživjela je restrukturiranje radi racionalnijeg poslovanja, te broji 31 zaposlenu osobu. Gradska uprava uredno obavlja svoje poslovanje i dobro komunicira i surađuje s većinom gradskim tvrtki i ustanova kao i drugim akterima. Vezano uz digitalizaciju poslovanja, iako je primjetno ulaganje i želja za digitalizacijom, trenutno Grad ne stoji najbolje u digitalizaciji internih procedura, a naročito ne eksternih te nemaju segment e-usluga prema građanima. Proračunski grad stoji stabilno, te je vidljiv kontinuirani rast proračuna uz odgovorno i racionalno upravljanje proračunskim statkama, kao i sve veći udio prihoda iz EU fondova. Trenutna kriza uzrokovana pandemijom virusa COVID-19 će svakako imati implikacije na realizaciju proračuna. Rad gradskog vijeća je stabilan, a čine ga dionici s različitog političkog spektra. Nije utvrđeno korištenje digitalnih alata u radu vijeća koje bi unaprijedilo poslovanje.

Tehnološko - inovativna rješenja u području društva i upravljanja gradom

Jedna od ključnih zapažanja prilikom izrade analize područja povezanih s društvenim uređenjem je nedostatak sudjelovanja i uključivanja građana u društveno - kulturne aktivnosti. Jedan od čestih opisa problema prilikom razgovora s ključnim dionicima je bio onaj inertnosti stanovnika (38% odgovora u anketi). Uslijed navedenoga, tehnološki inovativna ili kreativna rješenja u ovom segmentu nisu zapažena, već se ona odnose na uobičajenu komunikaciju i djelovanje kroz rad raznih udruga, organizaciju kulturnih, sportskih i zabavnih događanja. Komunikacija s građanima obavlja se putem standardnih društvenih mreža, info portala i radija.

Drugi gradovi nas uče da uz postojanje tako velikog gospodarskog subjekta od velike važnosti ne samo za grad već i šire, poput luke Ploče, da je potrebno raditi na suživotu grada, stanovnika i luke u cilju jačanja društvene kohezije i koegzistencije u cilju razvoja svih uključenih. Tako je čest slučaj korištenje poslovnih i tehnoloških kapaciteta luke za stvaranje sinergije između obrazovnog i privatnog sektora. Stvaranje inkubatora koji će koristiti potencijale i specifičnosti luke i grada za izradu novih rješenja i inovativnih proizvoda. Grad se također može uključiti u segmentu jačeg

poticanja inovativnih prijedloga i poslovanja na način da stimulira takva poduzeća odnosno inicijative organizacija civilnoga društva - primjerice "hackatoni", maker-space i design thinking radionice.

Potencijal za takve inovacije i razvoj svakako postoji, a može se naći u dobro ustrojenom obrazovnom sektorу te raznovrsnim udrugama koje djeluju na području grada, u raznim djelatnostima, od zaštite okoliša preko kulture i sporta do demokratizacije i pomoći najpotrebitijima. Pritom, u razvoju inovativnih rješenja naglasak mora biti stavljen na područja turizma, poduzetništva, iskorištavanja prirodnih potencijala te stvaranja sadržaja za mlade i osiguravanje poticajnog okruženja za njihov ostanak. Ulaganjem u ta područja može se unaprijediti kvaliteta života i Ploče učiniti još ljepšim i atraktivnijim mjestom za život.

6. SWOT analiza

INFRASTRUKTURA	
SNAGE	SLABOSTI
<ul style="list-style-type: none">• Razvijen sustav vodoopskrbe• Provedba projekta Aglomeracija Ploče• Velika ulaganja u sustav gospodarenja otpadom• Izrazito povoljan geoprometni položaj• Luka Ploče	<ul style="list-style-type: none">• Nedovoljno razvijena IT infrastruktura• Nerazvijen sustav odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda• Nerazvijen sustav naplate i kažnjavanja za prikupljanje otpada• Odlagalište Lovornik bez dozvole za gospodarenje otpadom• Nepostojanje željezničkog putničkog prijevoza
PRILIKE	PRIJETNJE
<ul style="list-style-type: none">• Dodatna ulaganja u razvoj IT infrastrukture• Dodatna ulaganja u sustav odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda• Unaprjeđenje sustava gospodarenja otpadom, naplate te kažnjavanja za nepropisno odlaganje otpada• Sanacija odlagališta Lovornik i ishodovanje dozvole za gospodarenje otpadom• Jačanje željezničkog putničkog prijevoza	<ul style="list-style-type: none">• Nemogućnost kontrole nepropisno odloženog otpada• Povećanje cijena komunalnih usluga• Nedovoljno korištenje suvremenih tehnologija, znanja i vještina• Narušavanje prirodnih resursa

GOSPODARSTVO	
SNAGE	SLABOSTI
<ul style="list-style-type: none">• Luka Ploče d.d.• PPI – Poduzetnički inkubator i razvojna agencija PLORA• Klima i geoprometni položaj povoljni za razvoj poljoprivrednih djelatnosti i turizma• Prepoznatljivost poljoprivrede• Velik broj raznovrsnih prirodnih resursa	<ul style="list-style-type: none">• Nizak udio rezultata trgovackih društava i obrta u rezultatima na razini DNŽ• Nerazvijena prerađivačka industrija• Mali broj trgovackih društava i obrta iz područja IT usluga• Nepostojanje strateškog dokumenta za razvoj turizma• Nerazvijena ekološka poljoprivreda
PRILIKE	PRIJETNJE
<ul style="list-style-type: none">• Korištenje mjera i programa (nacionalna, regionalna i lokalna razina) za poticanje i razvoj poduzetništva• Poslovno povezivanje i umrežavanje poduzetnika i poljoprivrednika• Brendiranje područja• Unaprjeđenje sustava turizma kroz implementaciju pametnih rješenja i novih tehnologija• Izrada strateških planova usmjerenih razvoju turizma• Blizina rijeke Neretve, Baćinskih jezera i	<ul style="list-style-type: none">• Iseljavanje visokoobrazovanog stanovništva• Uništavanje poljoprivrednih površina• Potencijalni ekocidi• Vremenske nepogode• Klimatske promjene• Neplanirana apartmanizacija• Gospodarska kriza uzrokovana COVID 19• Smanjenje broja poduzetnika i zaposlenih u trgovackim društvima

vinogorja Polje Jezero	
DRUŠTVENO UREĐENJE	
SNAGE	SLABOSTI
<ul style="list-style-type: none">• Uređen i funkcionalan sustav predškolskog, osnovnoškolskog i srednjoškolskog obrazovanja• Umrežena knjižница• Razvijen medijski sustav• Bogata kulturna baština• Razvijen civilni sektor, naročito u području brige za OSI• Agilna gradska uprava	<ul style="list-style-type: none">• Nemogućnosti visokoškolskog obrazovanja• Slab stupanj digitalizacije gradske uprave• Demografska struktura stanovništva - odlazak mlađih• Nedovoljna infrastruktura u odgojnem, obrazovnom i kulturnom sektoru• Inertnost stanovništva, naročito mlađih
PRIЛИKE	PRIJETNJE
<ul style="list-style-type: none">• Korištenje obnovljive energije za gradske institucije• Bolja organizacija obrazovnih aktivnosti• Razvoj kulturne baštine i muzejske zbirke• Uključivanje mlađih u razne društvene sadržaje i programe• Razvoj obrazovnog centra unutar luke ploče	<ul style="list-style-type: none">• Nastavak odlaska mlađih osoba iz grada• Smanjeno poslovanje luke Ploče• Starija dobna struktura stanovništva• Nastavak nezainteresiranosti stanovnika za društveno - gospodarski razvoj

7. Vizija i ciljevi

Proces vizioniranja Grada Ploča kao pametnog grada proizašao je iz prepoznavanja prilika koje nam se pružaju, kao i suočavanja s ključnim izazovima na koje se želi odgovoriti.

Trenutno važeća vizija Grada Ploča do 2022. godine glasi: "Čvorište prilika". Prilike zaista jesu ono što karakterizira Grad Ploče, obzirom da postoji potencijal razvoja u više smjerova - promet, turizam, poljoprivreda i dr. te je utoliko vizija grada ispravno postavljena. Ipak, čvorište, kao sjecište pravaca, simbolizira komplikiranu situaciju i problem jasnog uvida u smjer razvoja, odnosno nemogućnost odabira između prilika koje postoje, pa je predložena nova vizija grada koja je više prilagođena ovoj strategiji.

U odnosu na izazove, analizom i razmišljanjem stanovnika, utvrđeno je kako je jedan od osnovnih problema života u gradu nedostatak sadržaja, naročito za mlade ljudе. Istovremeno, kao uzrok (ili posljedica) nedostatka sadržaja primjetna je inertnost stanovništva i nedostatak uključivanja u život lokalne zajednice. Time se stvara začarani krug pasivnosti i negativnog promišljanja o životu u gradu.

Vizija ove smart city strategije stoga temelji se na prepoznavanju niza potencijala prepoznatih u gradu osobito u odnosu na digitalne tehnologije i smart city pristup, ali i identificiranim potrebom za jačim angažmanom stanovnika kako bi se tehnološke prilike iskoristile.

Ploče - spojeni na inovacije i održivost.

Grad Ploče želi biti grad angažiranih stanovnika okrenut inovacijama i novim prilikama u području održivosti, s naglaskom na digitalna rješenja!

Ciljevima (koji su preuzeti iz opće strategije) te pripadajućim mjerama, naglasak je stavljen na zaokret u percepciji života u gradu Pločama, kako interno od strane stanovnika, tako i eksterno od strane javnosti. Zaokret se prvenstveno odnosi na želju za prezentiranjem Ploča kao grada koji se temelji na konceptima:

- zelenog i čistog grada - unatoč suživotu s lukom Ploče koju prati glas nečiste industrije;
- pametnog i angažiranog grada - unatoč depopulaciji i inertnosti stanovništva te manjka želje za uključivanjem.

Time su jasni naglasci za budući razvoj stavljeni na područja obrazovanja, poduzetništva, održivog razvoja, turizma, participativnosti i povećanja atraktivnosti grada što je također bio rezultat i anketnog upitnika među stanovnicima. Niže su navedeni ciljevi s pripadajućim mjerama:

Opći cilj 1 - Pametni razvoj infrastrukture s naglaskom na promet

Usmjeren prvenstveno na razvoj infrastrukture, a temeljen na načelima održivog i ekološkog razvoja, prvim ciljem unapređuju se sljedeća područja: informacijsko - komunikacijska tehnologija (priključivanje podataka iz okoliša te sustav informiranja građana i posjetitelja), promet, gospodarenje otpadom, sustav vodoopskrbe i odvodnje, sigurnost te obnovljivi izvori energije. Predložene mjere idu u smjeru većeg korištenja i uključivanja IoT tehnologije (*Internet of Things*) te implementacija iste sa svrhom jačanja infrastrukture i boljeg upravljanja Gradom. Prvenstveno se misli na uvođenje senzornih sustava potrebnih za priključivanje podataka (kvaliteta okoliša, sigurnosni nadzor, navođenje i upravljanje prometom) u stvarnom vremenu koji će služiti kao podloga za održivi razvoj i poboljšanje kvalitete života građana te na osiguravanje nesmetanog kretanja građana implementacijom pametnih rješenja.

Time će se također utjecati na utvrđene manjkavosti u sustavima gospodarenja otpadom i vodoopskrbe i odvodnje. Mjere se prvenstveno odnose na odlaganje otpada na javnim površinama, na utvrđivanje količine prikupljenog otpada na javnim površinama i od kućanstava, poboljšanje procesa intervencija u sustavu vodoopskrbe i odvodnje te na digitalizaciju usluga komunalnih poduzeća usmjerenih građanima.

Također, promicanjem i korištenjem obnovljivih izvora energije (solarna i hidro energija), želi se utjecati na uštedu resursa te rasterećenje sadašnjeg elektroenergetskog sustava.

Specifični cilj 1.1. Grad osjetljiv na okoliš

1.1.1. Razvoj "neuronske mreže" grada za prikupljanje podataka o okolišu i smanjenje trošenja resursa

1.1.2. Tehnologija u sustavu informiranja građana i posjetitelja

1.1.3. Promicanje pametnih i održivih prometnih rješenja

1.1.4. Pametno upravljanje otpadom

1.1.5. Razvoj pametnog sustava vodoopskrbe i odvodnje

1.1.6. Jačanje sigurnosti u gradu

1.1.7. Promicanje obnovljivih izvora energije

Indikator cilja 1 - implementiran najmanje po jedan sustav temeljen na IoT u ključna infrastruktorna područja (promet, gospodarenje otpadom, vodoopskrba i odvodnja), prikupljeni te javno objavljeni podaci o stanju okoliša (razina CO₂ u zraku, temperatura zraka, UV indeks, temperatura mora, zagađenost mora, stanje onečišćenosti tla štetnim tvarima, fizikalno-kemijski pokazatelji vode), povećan udio korištenja obnovljivih izvora energije za 10% u ukupnom utrošku energije u Gradu te povećanje pokrivenosti Grada Wi-Fi mrežom (30%) i širokopojasnim pristupom (60%).

Opći cilj 2 - Promocija pametnog poduzetništva temeljenog na inovacijama

Drugi cilj temelji se na želji jačanja gospodarstva vođenog znanjem i inovacijama, kroz dva segmenta prepoznatih razvojnih prilika. Prvo, želi se iskoristiti kapacitet luke Ploče, odnosno prometni položaj i još tjesnije povezati razvoj Grada s djelovanjem luke. Međutim to povezivanje neće biti u međusobno ovisnom odnosu, već je ideja stvarati nove tvrtke koje će se razviti iz rješenja koja će se inovirati za potrebe luke Ploče, a kasnije prodavati i drugim lukama na prostoru Hrvatske, EU i svijeta. Osnovna mjeru i aktivnost će pritom biti stvaranje *hub-a/tehnološkog inkubatora* za inovacije u području plovног prometa i logistike po principu triple helix modela suradnje. Osim toga, generalno će se poticati razvoj odnosno dolazak IT sektora u grad Ploče te raditi na usklađivanju potreba tržišta i ponude obrazovnog sektora.

Drugi segment razvoja pametnog poduzetništva fokusiran je na korištenje potencijala gradskog zaleđa koje je formirano na većinski ruralnom i prirodno bogatom i specifičnom prostoru. U tom kontekstu radit će se na razvoju novih ideja za promociju turizma i poljoprivrede, zagovaranjem korištenja novih tehnologija.

Specifični cilj 2.1. Inovacijski *hub* za ekološki održiv plovni promet i logistiku

- 2.1.1. Poticanje razvoja IT sektora u gradu
- 2.1.2. Platforma za suradnju obrazovnog i privatnog sektora
- 2.1.3. Razvoj tehnološkog inkubatora u suradnji s Lučkom upravom i koncesionarima prisutnim na lučkom području
- 2.1.4. Grad kao smart lab - inovacije u akciji

Indikator specifičnog cilja 2.1 - predstavljene minimalno 3 inovacije u području održivog razvoja, plovног prometa ili logistike, u suradnji grada, luke i obrazovnog sektora.

Specifični cilj 2.2. Grad integriran sa svojim zaleđem

- 2.2.1. SmartTourism
- 2.2.2. Jačanje kapaciteta nautičkog turizma
- 2.2.3. Razvoj pametne poljoprivrede

Indikator specifičnog cilja 2.2. - javne i privatne investicije u mjesnim odborima u zaleđu grada povećane za 10% na kraju provedbe Strategije u odnosu na razinu ulaganja u 2020. godini.

Opći cilj 3 - Razvoj društvenih sadržaja i unapređenje poslovanja javne uprave

Treći cilj usmjeren je na jačanje društvene kohezije i integracije Grada kao i na optimizaciju rada gradske uprave. Obzirom da je kao jedan od većih nedostataka utvrđena pasivnost građana i manjak sadržaja koji se međusobno perpetuiraju, Grad će nastojati, unutar svojih mogućnosti i ovlasti, raditi na stvaranju sadržaja za zadržavanje mlađih ljudi i poticanje na uključivanje. Grad će

intenzivno raditi i na poslagivanju te unapređenju internih poslova i procesa. Implementirat će se digitalna rješenja koja postaju standard za budući razvoj, te će se ulagati u bolju komunikaciju (digitalnim) kanalima s građanima te dodatno “otvoriti” mogućnost participacije i transparentnog poslovanja s građanima.

Specifični cilj 3.1. (Inter)aktivan grad

- 3.1.1. Mladi kao temelj razvoja - inicijative za zadržavanje mladih u Pločama
- 3.1.2. Jačanje dostupnosti digitalnih edukacija
- 3.1.3. Razvoj digitalnih kulturnih sadržaja

Indikator cilja 3.1. - aktivno uključeno minimalno 100 građana na godišnjoj razini u organizaciji raznih događanja i aktivnosti iz predstavljenih mjera.

Specifični cilj 3.2. Grad s učinkovitom i otvorenom upravom

- 3.2.1. Platforma za komunikaciju s građanima
- 3.2.2. Digitalna transformacija poslovanja gradske uprave

Indikator specifičnog cilja 3.2. - 10% porasta digitalnog načina komuniciranja između građana i gradske uprave, te smanjenje trajanja postupaka za 10% - mjereno anketama zadovoljstva kvalitetom usluge i brojem upita putem digitalnih kanala.

8. Razrada mjera prema ciljevima

Mjere za cilj 1 - Pametni razvoj infrastrukture s naglaskom na promet

Opći cilj 1 - Pametni razvoj infrastrukture s naglaskom na promet	
Specifični cilj 1.1. Grad osjetljiv na okoliš	
Naziv mјere	1.1.1. Razvoj "neuronske mreže" grada za prikupljanje podataka o okolišu i smanjenje trošenja resursa
Dionici	Upravni odjel za gospodarski razvoj, komunalna poduzeća na području Grada, Lučka uprava Ploče, HAOP
Aktivnosti	<ol style="list-style-type: none">Implementacija sustava za senzorsko prikupljanje podatakaUnaprjeđenje sustava javne LED rasvjeteUnaprjeđenje i širenje WiFi mreže te razvoj širokopojasne infrastrukture
Opis	<p>Grad će, u suradnji sa gradskim komunalnim poduzećima, Lučkom upravom te odabranim izvođačima usluga, razviti "neuronsku mrežu" grada kao temelj za prikupljanje, analizu, obradu i javnu objavu podataka o stanju u okolišu i upotrebi resursa, povezanost i internetsku pismenost građana te uštedu resursa.</p> <p>Prva aktivnost u ovoj mjeri je implementacija sustava za senzorsko prikupljanje podataka u stvarnom vremenu koji će služiti za redovito i sustavno senzorsko prikupljanje podataka o kvaliteti zraka, vode, tla i mora uz softversku podršku za prikupljanje, analizu i obradu podataka te javno dostupnu platformu za prikaz istih u stvarnom vremenu. Osnovna svrha je upravljanje, planiranje i smanjenje trošenja resursa. Preliminarno će se provesti analiza lokacija na koje će se postaviti jednostavni senzori koji će pratiti kvalitetu zraka, vode, tla i mora. Podaci o stanju okoliša bit će dostupni javnosti na odvojenom segmentu internetske stranice Grada te validirani sukladno smjernicama HAOP-a.</p> <p>Nadalje, sustav javne rasvjete unaprijedit će se i prilagodit prvenstveno kako bi se smanjila potrošnja električne energije, troškovi održavanja i razina svjetlosnog onečišćenja te omogućila ušteda finansijskih resursa. Unaprjeđenje trenutnog sustava javne LED rasvjete ostvarit će se uvođenjem mogućnosti paljenja na podražaj (stand-by mode), implementacijom senzora za razinu svjetla te mogućnosti implementacije senzora navedenih u točki 1. Provedbom ove aktivnosti smanjit će se troškovi električne energije, troškovi održavanja te</p>

	<p>svjetlosno onečišćenje, a paralelno s navedenim, povećat će se stabilnost sustava javne rasvjete te ušteda finansijskih resursa. Također, izradit će se studija analize troškova i koristi za Grad.</p> <p>Povećat će se pokrivenost Grada WiFi signalom (postavljanjem WiFi hot spotova) i širokopojasnom infrastrukturom (nastavak projekta Plana razvoja širokopojasne infrastrukture (PRŠI)) sa svrhom povećanja socijalne i ekonomske dobrobiti, povezivosti i internetske pismenosti građana te privlačenja gospodarskih subjekata koji će osigurati daljnji razvoj grada u pogledu gospodarstva čime će se indirektno utjecati na kvalitetu života stanovništva.</p>
Rezultati	<ol style="list-style-type: none">1. Provedena preliminarna analiza i odabранe lokacije za postavljanje senzora2. Postavljena senzorika za prikupljanje podataka u stvarnom vremenu o kvaliteti zraka, vode, tla, mora3. Nabavljeno i "u pogon pušteno" softversko rješenje za analizu i obradu podataka prikupljenih putem senzora, sa javno dostupnom internetskom platformom (u sklopu internetske stranice Grada) za objavljivanje istih4. Podaci prikupljeni u stvarnom vremenu dostupni na internetskoj stranici Grada5. Sustav javne LED rasvjete unaprjeđen mogućnošću paljenja na podražaj (pokret) te implementacijom senzora za razinu svjetla6. Izrađena studija analize troškova i koristi unaprjeđene javne LED rasvjete za Grad7. Ostvarene uštede:<ol style="list-style-type: none">a. Smanjena potrošnja električne energije u prvoj godini od unaprjeđenja sustavab. Smanjeni troškovi održavanja u prvoj godini od unaprjeđenja sustavac. Smanjena razina svjetlosnog onečišćenje u prvoj godini od unaprjeđenja sustavad. Ostvarena ušteda finansijskih resursa na režijskim troškovima u prvoj godini od unaprjeđenja sustava8. Povećana pokrivenost Grada WiFi mrežom9. Povećana pokrivenost Grada širokopojasnim pristupom internetu
Vrijeme provedbe	Q1 2022. – Q4 2027.

Opći cilj 1 – Pametni razvoj infrastrukture s naglaskom na promet

Specifični cilj 1.1. Grad osjetljiv na okoliš

Naziv mjere	1.1.2. Tehnologija u sustavu informiranja građana i posjetitelja
--------------------	--

Dionici	Gradska uprava Grada Ploča, komunalna poduzeća na području Grada
Aktivnosti	<ol style="list-style-type: none">1. Razvoj digitalnog sustava za informiranje i komunikaciju s građanima i posjetiteljima2. Unaprjeđenje i redovito ažuriranje Internet stranice Grada3. Unaprjeđenje informiranja građana i posjetitelja putem društvenih mreža
Opis	<p>Grad želi, putem javno dostupnog sustava, objavljivati podatke o gradu, gradskim uslugama te poslovanju gradske uprave. Slijedom navedenog, u Gradu Pločama, razvit će se digitalni sustav za informiranje i komunikaciju s građanima i posjetiteljima.</p> <p>Navedeno se odnosi na postavljanje interaktivnog display-a za oglašavanje i informiranje građana i posjetitelja koji će, između ostalog, sadržavati kartografski prikaz grada, servisne informacije, popis i grafički prikaz turističkih atrakcija, a isti će imati i mogućnost objave dodatnih vrsta informacija tj. Služit će kao oglasna ploča. Display će biti postavljen na prominentnom mjestu u gradu kako bi bio vidljiv što većem broju građana i posjetitelja.</p> <p>Osim toga, unaprijedit će se internetska stranica Grada na kojoj će informacije biti redovito ažurirane i pravovremeno objavljene. Osim internetske stranice, Grad posjeduje i službene profile na tri različite društvene mreže (Facebook, Instagram i YouTube) te će uložiti dodatna finansijska sredstva kako bi se unaprijedio sustav informiranja građana i posjetitelja putem istih.</p>
Rezultati	<ol style="list-style-type: none">1. Postavljen interaktivni display s kartografskim prikazom Grada, servisnim informacijama, popisom i grafičkim prikazom turističkih atrakcija te funkcijom oglašavanja.2. Redovno ažuriranje informacija objavljenih na web platformi Grada3. Redovno ažuriranje informacija putem službenih profila Grada na društvenim mrežama (Facebook, Instagram i YouTube) te promocija određenih objava.
Vrijeme provedbe	Q1 2021. – Q4 2021.

Opći cilj 1 - Pametni razvoj infrastrukture s naglaskom na promet

Specifični cilj 1.1. Grad osjetljiv na okoliš

Naziv mjere	1.1.3. Promicanje pametnih i održivih prometnih rješenja
Dionici	Upravni odjel za gospodarski razvoj, Autobusni kolodvor Ploče d.o.o., komunalna poduzeća na području Grada, Komunalno redarstvo, Lučka

	uprava Ploče
Aktivnosti	<ol style="list-style-type: none">1. Razvoj sustava javnih (e) bicikala2. Razvoj sustava pametnih semafora3. Razvoj sustava pametnih bova
Opis	<p>U cilju unaprjeđenja prometnog sustava (smanjenje gužvi, smanjenje utjecaja na okoliš, povećanje sigurnosti u prometu, informiranje građana i posjetitelja) ulagat će se u pametna prometna rješenja.</p> <p>S obzirom na relativno malo područje Grada Ploča (barem užeg centra), užurbani način života, sve veće zagađenje okoliša te trend vožnje biciklima, u suradnji s privatnim sektorom, uvest će se sustav javnih električnih bicikala sa svrhom jačanja sustava javnog prijevoza, obogaćivanja turističke ponude, smanjenja korištenja automobila u prometu za manje tranzicije te utjecaja na održivi razvoj Grada. Navedeni sustav temelji se na razmjeni električnih bicikala među građanima i posjetiteljima, a funkcioniра na način da korisnik otključa bicikl na stajalištu za bicikle putem mobilne aplikacije povezane sa display-em postavljenim na stajalištu, preuzme bicikl sa stajališta te nakon završetka korištenja bicikl vrati na isto ili neko drugo stajalište.</p> <p>Sa svrhom povećanja sigurnosti u prometu, prvenstveno za osobe s invaliditetom, uvest će se sustav pametnih semafora s funkcijom odbrojavanja za osobe s oštećenim slušom te zvučnim signalom za osobe s oštećenim vidom. Pametni semafori imat će mogućnost integracije sa senzorima koji služe za prikupljanje informacija o stanju u prometu (brojanje prometa) te informacija o kvaliteti zraka. Grad će raditi na uključivim rješenjima prilagodbe javne gradske (prometne) infrastrukture kako bi se osobama s invaliditetom omogućio pristup svim sadržajima i neometano kretanje po gradu.</p> <p>Nadalje, sa svrhom sigurnosti, pružanja informacija i upravljanja morskim prometom implementirat će se sustav pametnih bova s funkcijom detektiranja vezivanja i odvezivanja brodova, sustavom dojave o bovama slobodnim za vezivanje brodova, mogućnošću plaćanja veza te postavljanjem senzora za praćenje temperature mora i zraka, mjerjenje UV indexa i kvalitete mora (zagađenost).</p>
Rezultati	<ol style="list-style-type: none">1. Postavljena energetski neovisna stajališta za bicikle2. Nabavljeni i "u pogon" pušteni e-bicikli3. Sustav regulacije prometa putem semafora na području Grada nadograđen funkcijom odbrojavanja za osobe s oštećenim slušom te zvučnim signalom za osobe s oštećenim vidom4. Postavljene pametne bove s funkcijom detektiranja vezivanja i odvezivanja brodova, sustavom dojave o bovama slobodnim za vezivanje brodova, mogućnošću plaćanja veza te funkcijom praćenja temperature mora i zraka, mjerjenja UV indexa i

	kvalitetu mora
Vrijeme provedbe	Q1 2022. – Q4 2022.

Opći cilj 1 - Pametni razvoj infrastrukture s naglaskom na promet

Specifični cilj 1.1. Grad osjetljiv na okoliš

Naziv mjere	1.1.4. Pametno upravljanje otpadom
Dionici	Upravni odjel za gospodarski razvoj, Komunalno održavanje d.o.o. Ploče
Aktivnosti	<ol style="list-style-type: none">Razvoj sustava prikupljanja otpada u frekventnijim dijelovima Grada putem podzemnih spremnika za otpadDovršetak razvoja sustava prikupljanja otpada "od vrata do vrata" uz sustav naplate reguliran po količini čipiranjem kantiNabava uređaja za utvrđivanje količine prikupljenog otpadaNabava i puštanje u rad softverskog rješenja za evidenciju nepropisno odloženog otpada i kazni za nepropisno odloženi otpadPriprema dokumentacije za izgradnju sortirnice, kompostane/bio plinskog postrojenja
Opis	<p>Na području Grada Ploče, kao osnovni problemi u sustavu gospodarenja otpadom nameću se: nedovoljna osvještenost građana za odvojeno prikupljanje otpada, nemogućnost točnog izračuna količine prikupljenog otpada, nepostojanje jedinstvenog sustava za evidenciju nepropisno odloženog otpada i kažnjavanja za nepropisno odloženi otpad, a potrebno je navesti i da se odvoz otpada još uvijek ne naplaćuje prema količini prikupljenog otpada. S ciljem pametnog upravljanja otpadom ulagat će se u infrastrukturu za upravljanje istim.</p> <p>Elementi opremanja koje je potrebno osigurati su:</p> <ol style="list-style-type: none">Podzemni spremnici za otpad jednakog kapaciteta kao i standardni kontejneri (veći dio je ukopan, a na površini se nalazi manji dio u obliku kante za otpad) opremljeni sustavom dojave popunjenošt spremnika. Navedeni spremnici doprinose smanjenju intenziteta neugodnih mirisa, ne mogu se pretrpavati glomaznim otpadom, mogu biti namjenski prema vrstama otpada, mogu se postaviti u frekventnim dijelovima grada zbog vizualne privlačnosti, a zbog opremljenosti sustavom dojave popunjenošt direktno utječu na uštedu ljudskih, finansijskih i energetskih resursa.Kako bi se utjecalo na svijest građana o odvojenom prikupljanju otpada, nakon dovršetka razvoja sustava prikupljanja otpada "od vrata do vrata", uvest će se sustav evidencije nepropisno odloženog otpada i kazni za nepropisno odloženi otpad uz

	<p>sustav naplate reguliran po količini prikupljenog otpada čipiranjem kanti.</p> <ol style="list-style-type: none">3. Nabava i postavljanje kolske (mosne) vaga za vaganje kamiona za odvoz otpada kako bi se mogla utvrditi količina prikupljenog otpada.4. Sa svrhom unaprjeđenje sustava upravljanja otpadom (smanjenje količine prikupljenog otpada) u segmentu infrastrukturnih postrojenja, pripremit će se potrebna dokumentacija za izgradnju sortirnice, kompostane/bio plinskog postrojenja), te u budućoj EU finansijskoj perspektivi tražiti mogućnosti financiranja izgradnje takvog postrojenja.
Rezultati	<ol style="list-style-type: none">1. Postavljeni podzemni spremnici za prikupljanje otpada na području Grada2. Kućanstva na području Grada opremljena čipiranim kantama za otpad3. Nabavljena kolna vaga4. Uveden sustav (softversko rješenje) evidencije nepropisno odloženog otpada i kazni za nepropisno odloženi otpad5. Uveden sustav naplate po količini prikupljenog otpada6. Pripremljena dokumentacija za izgradnju sortirnice, kompostane/bio plinskog postrojenja
Vrijeme provedbe	Q1 2022. – Q4 2024.

Opći cilj 1 - Pametni razvoj infrastrukture s naglaskom na promet

Specifični cilj 1.1. Grad osjetljiv na okoliš

Naziv mjere	1.1.5. Razvoj pametnog sustava vodoopskrbe i odvodnje
Dionici	Upravni odjel za gospodarski razvoj, Izvor Ploče d.o.o.
Aktivnosti	<ol style="list-style-type: none">1. Nastavak provedbe projekta Aglomeracija Ploče2. Uvođenje nadzorno upravljačkog sustava vodocrpilišta i pročistača otpadnih voda te cijelokupnog sustava vodoopskrbe i odvodnje3. Izrada i javna objava GIS baze je za hidrantsku mrežu, mrežu oborinske odvodnje odnosno cijelokupnog sustava vodoopskrbe i odvodnje4. Uvođenje digitalnog sustava za provjeru stanja računa, provjeru i prijavu potrošnje vode te prijavu kvarova za građane
Opis	Sve se više nameće potreba za razvojem pametnog sustava vodoopskrbe i odvodnje jer isti nudi brojne mogućnosti poput komunikacije građana i gradskog poduzeća zaduženog za vođenje sustava vodoopskrbe i odvodnje, nadzora i upravljanja sustavom vodoopskrbe i odvodnje te

	<p>prikupljanja, analize i javne objave podataka o sustavu vodoopskrbe i odvodnje sa svrhom planiranja razvoja sustava te smanjenja trošenja resursa. Navedene potrebe proizašle su iz realnih nedostataka sustava vodoopskrbe i odvodnje na području Grada Ploče.</p> <p>Ulaganja u sustav vodoopskrbe i odvodnje prvenstveno će se temeljiti na nastavku provedbe projekta Aglomeracija Ploče kojim će se izgraditi sustav odvodnje na području Grada Ploče te uređaj za pročišćavanje otpadnih voda.</p> <p>Uvest će se sustav za <i>real-time</i> nadzor (otkrivanje kvarova i praćenje stanja) i upravljanje mrežom vodoopskrbe i odvodnje kroz digitalizaciju i evidenciju terenskih podataka u smislu vizualizacija procesa, prikaza i obrade podataka te izrade i (javne) objave GIS baze vodoopskrbe i odvodnje, a posebno sustava oborinske odvodnj, cjelokupne hidratantske mreže te vodocrpilišta i pročistača otpadnih voda. Pritom je važno kreirati sustav koji je otporan na kibernetičke napade, odnosno podliježe svim standardima sigurnosti.</p> <p>Razvit će se i digitalni sustav za provjeru stanja računa, provjeru i prijavu potrošnje vode (stanje vodomjera) te prijavu kvarova za građane. Svrha je osigurati građanima mogućnost online uvida u stanje naplate računa, stanje potrošnje, mogućnost prijave stanja brojila te direktna komunikacija s djelatnicima komunalnih poduzeća (npr. Dostava stanja brojila i razni upiti, pitanja, prijedlozi) kao i plaćanje putem sustava - e usluge u sustavu komunalnih usluga.</p>
Rezultati	<ol style="list-style-type: none">1. Proveden projekt Aglomeracija Ploče2. Povećanje stupnja priključenosti na sustav odvodnje, povećanje broja stanovnika spojenih na novoizgrađeni sustav javne odvodnje te smanjenje gubitaka u vodoopskrbi3. Uveden sustav nadzora i upravljanja mrežom vodoopskrbe i odvodnje4. Izrađena i, putem internetske stranice Grada, javno objavljena GIS baza vodoopskrbe i odvodnje5. Uvedena digitalna platforma za provjeru stanja računa, provjeru i prijavu potrošnje vode te prijavu kvarova za građane, dostupna putem internetske stranice Grada i internetske stranice gradskog trgovačkog društva Izvor Ploče d.o.o.
Vrijeme provedbe	Q1 2021. – Q4 2024.

Opći cilj 1 - Pametni razvoj infrastrukture s naglaskom na promet

Specifični cilj 1.1. Grad osjetljiv na okoliš

Naziv mjere	1.1.6. Jačanje sigurnosti u gradu
--------------------	-----------------------------------

Dionici	Služba za opće poslove, Upravni odjel za gospodarski razvoj, Policijska uprava Dubrovačko-neretvanska - Policijska postaja Ploče, FZOEU
Aktivnosti	<ol style="list-style-type: none">Izvedbeni projekt sustava tehničke zaštite javnih površina Grada PločeUvođenje sustava video nadzora na području Grada
Opis	<p>Uvođenje sustava video nadzora na području grada sa svrhom nadzora prometa, mjesta javnih okupljanja, divljih odlagališta otpada, parkirališnih mjesta te povećanja razine opće sigurnosti (uz smanjenje kriminaliteta, remećenja javnog reda i mira, vandalizama).</p> <p>Na natječaju Fonda za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost (FZOEU) Grad Ploče ostvario je finansijska sredstva za uvođenje sustava video nadzora javnih površina. Novi, integrirani sustav tehničke zaštite, omogućiće pregled i veću sigurnost lokacija na kojima bude postavljen, javnim površinama Grada Ploče, čime će se sigurnost i nadzor javnih površina postaviti na željeni stupanj zaštite.</p> <p>Sustav će podrazumijevati fiksne i pokretne kamere s funkcijom detekcije pokreta koja aktivira snimanje i pohranu video zapisa. Kamere će imati mogućnost maskiranja pojedinih dijelova kadra, s ciljem udovoljavanja propisima o zaštiti osobnih podataka. Sustavu će moći pristupiti samo ovlaštene osobe i za to oспособljeni operateri u posebno opremljenoj prostoriji.</p> <p>Grad Ploče će kontinuirano raditi na unapređenju sigurnosti u gradu te širiti sustav videonadzora kao i raditi preventivne edukativne mjere u suradnji s Ministarstvom uprave i obrazovnim sektorom.</p>
Rezultati	<ol style="list-style-type: none">Izrađen izvedbeni projekt sustava tehničke zaštite javnih površina Grada PločePostavljene kamere za potrebe sustava video nadzoraSmanjenje stope kriminaliteta, remećenja javnog reda i mira, vandalizama, količine otpada odloženog "na divlje", smanjenje broja prometnih nesreća i kazni za nepropisno upravljanje vozilom
Vrijeme provedbe	Q1 2021. – Q4 2021.

Opći cilj 1 - Pametni razvoj infrastrukture s naglaskom na promet

Specifični cilj 1.1. Grad osjetljiv na okoliš

Naziv mjere	1.1.7. Stvaranje brenda Ploče kao energetski održivog grada
Dionici	Upravni odjel za gospodarski razvoj, komunalna poduzeća na području

	Grada
Aktivnosti	<ol style="list-style-type: none">1. Stvaranje brenda održive energije2. Izgradnja infrastrukture
Opis	<p>Obnovljivi izvori energije povećavaju svoj udio u ukupnoj energetskoj strukturi, a istovremeno imaju i važnu ulogu u smanjenju emisije ugljičnog dioksida (CO₂) i smanjenju zagađenja u gradovima. Njihovim korištenjem, povećava se energetska samoodrživost gradova, smanjuju se troškovi za energiju građanima i poduzetnicima što omogućava lokalni gospodarski razvoj i u konačnici otvaranje novih radnih mesta.</p> <p>Grad Ploče promicat će korištenje obnovljivih izvora energije i raditi na stvaranju partnerstva za promociju takvih rješenja te stvaranja brenda održive energije, a sve sa svrhom razvoja temeljenog na načelima održivosti te upravljanja i uštede resursa.</p> <p>Izgradit će se infrastruktura za proces pretvorbe obnovljivih izvora energije u iskoristivu električnu energiju, primjerice hidroelektrane (koja vodi računa o utjecaju na okoliš, npr. fish friendly s priključkom na elektroenergetsku mrežu) ili solarne elektrana (sustav za prikupljanje solarne energije (solarna elektrana i solarni kolektori) na području Grada.</p> <p>Uštедama ostvarenim kroz korištenje obnovljivih izvora energije, promocijom korištenja istih te usmjerenosću održivom i pametnom razvoju, Grad Ploče o sebi će stvoriti sliku (brend) pametnog grada "korisnika" obnovljivih izvora energije.</p>
Rezultati	<ol style="list-style-type: none">1. Izgrađena infrastruktura za korištenje obnovljivih izvora energije<ol style="list-style-type: none">a. hidroelektrana koja vodi računa o utjecaju na okolišb. solarna elektrana i solarni kolektori na području Grada2. Ostvarena ušteda količine utrošene energije<ol style="list-style-type: none">a. povećanje energetske učinkovitosti Grada u prvoj godini nakon stavljanja elektrane u pogonb. povećanje udjela obnovljivih izvora energije u prvoj godini nakon stavljanja elektrane u pogon3. Povećanje svijesti građana i posjetitelja o snazi brenda Grada Ploča kao pametnog grada "korisnika" obnovljivih izvora energije
Vrijeme provedbe	Q1 2025. – Q4 2026.

Mjere za cilj 2 - Promocija pametnog poduzetništva temeljenog na inovacijama

Opći cilj 2 - Promocija pametnog poduzetništva temeljenog na inovacijama	
Specifični cilj 2.1. Inovacijski hub za ekološki održiv plovni promet i logistiku	
Naziv mjere	2.1.1. Poticanje razvoja IT sektora u gradu
Dionici	Upravni odjel za gospodarski razvoj, IT tvrtke, Centar za poduzetništvo d.o.o. (Poduzetnički inkubator Ploče), trgovačko društvo u vlasništvu Grada Ploče d.o.o.
Aktivnosti	<ol style="list-style-type: none">1. Razvoj virtualne inkubacije2. Osiguravanje privremenih ureda3. Poticaji za IT tvrtke
Opis	<p>Obzirom na visoku dodanu vrijednost IT sektora i njegovu privlačnost mladim ljudima, poticat će se razvoj novih poduzeća u području IT-a i privlačenje postojećih IT poduzeća iz drugih dijelova RH i inozemstva.</p> <p>Uz navedeno, razvit će se sustav virtualnih ureda odnosno virtualne inkubacije u vidu internetske platforme za poduzetnike s područja grada (smanjenje troškova uredskog poslovanja) u suradnji s Centrom za poduzetništvo DNŽ d.o.o. odnosno Poduzetničkim inkubatorom u Pločama.</p> <p>Također u suradnji s Poduzetničkim inkubatorom Ploče, omogućit će se <i>shared spaces</i> model, odnosno sustav "otvorenih" ureda za "dijeljenje" s tvrtkama izvan područja grada koje bi došle na "privremeni boravak" u Ploče i spojili <i>distant work</i> s <i>team building</i> sadržajem, odnosno rad izvan ureda i jačanje kohezije zaposlenika, korištenjem prirodnih ljepota grada odnosno primjerice organizacijom kiteboarding učenja za zaposlenike i zajedničkog druženja. U tom kontekstu, koristit će se edukacijski prostori inkubatora koji mogu biti prenamijenjeni u zasebne <i>box-ove</i>, s pristupom brzom Internetu i opcionalnom perifernom opremom.</p> <p>Grad će unutar svojih ovlasti godišnje raspisivati natječaj za poticaje novoosnovanim tvrtkama (start-upovima) koji su registrirani prema NKD-u za obavljanje informatičkih poslova (- J) za pokrivanje osnovnih troškova poslovanja. U cilju sustavnog i planskog poticanja, izraditi će se Program i plan poticanja koji se sastoji od mjera poticanja investicija na području grada Ploče, a sukladno Zakonu o poticanju razvoja malog gospodarstva kojim je određeno da JLPS izrađuju vlastite programe i planove poticanja odnosno povjeravaju taj posao lokalnoj agenciji. Programom će se odrediti koje su to pogodnosti koje bi tvrtke imale ako</p>

	započnu svoje poslovanje u Gradu, primjerice snižavanje komunalnih naknada i doprinos, poticano zapošljavanje, smanjeni gradski porezi i prirez, subvencije ili besplatan smještaj zaposlenih, sufinanciranje kamata i dr. Za očekivati je otvaranje takvih start - up tvrtki koji će proizaći iz novoosnovanog hub-a.
Rezultati	<ol style="list-style-type: none">1. Napravljen sustav virtualne inkubacije2. Osigurano korištenje i najam privremenih ureda u inkubatoru3. Izrađen Program i plan poticanja poduzetnika
Vrijeme provedbe	Q1 2021. – Q4 2023.

Opći cilj 2 - Promocija pametnog poduzetništva temeljenog na inovacijama

Specifični cilj 2.1. Inovacijski hub za ekološki održiv plovni promet i logistiku

Naziv mjere	2.1.2. Platforma za suradnju obrazovnog i privatnog sektora
Dionici	Obrazovne institucije, Gradska uprava, HZZ, Ministarstvo obrazovanja
Aktivnosti	<ol style="list-style-type: none">1. Podrška u provedbi programa cijeloživotnog obrazovanja i profesionalnog savjetovanja u područjima prometa i logistike2. Podrška u provedbi dualnog obrazovanja3. Razvoj novih obrazovnih programa
Opis	<p>U prvom razdoblju provedbe strategije nastavit će se sa započetim aktivnostima za koje su osigurana sredstva. Za provedbu projekta "Klub za zapošljavanje Ploče" osigurana su bespovratna sredstva u iznosu od 742.562,38. Aktivnosti unutar Kluba daju izravnu potporu jačanju pet gospodarskih segmenata od strateškog značaja za razvoj lokalnog gospodarstva: ICT tehnologije, EU fondovi, obiteljski turizam, poljoprivreda i društveno poduzetništvo. Na većini područja je također stavljen naglasak u ovoj strategiji. Ciljne skupine programa su nezaposleni mladi i srednjoškolci koji će biti uključeni u profesionalno savjetovanje i programe cijeloživotnog obrazovanja u navedenim područjima, a sredstva su osigurana do ožujka 2021. godine.</p> <p>Osim navedenoga, grad će ulagati u razvoj dualnog obrazovanja u strukovnim programima. U osnovi dualnog obrazovanja stoji povezivanje učenika i gospodarskih subjekata, a grad će se u taj proces uključiti kao poveznica ali i izvor financiranja/stipendiranja učenika za troškove koji proizlaze iz odradivanja prakse van mesta stanovanja. Grad će na godišnjoj razini dodjeljivati i stipendije za visokoškolsko obrazovanje u području deficitarnih zanimanja na prostoru grada i županije u suradnji s HZZ-om. Poticat će se stažiranje mladih s prostora Grada i okolice u Luci Ploče te u sudjelovanje u aktivnostima novoosnovanog hub-a uz finansijsku podršku uključenim osobama.</p>

	U uskoj suradnji obrazovnih institucija, grada i gospodarskih subjekata, uspostaviti će se novi Programi visokoškolskog obrazovanja, te programi srednjoškolskog obrazovanja usklađeni sa potencijalnim razvojem gospodarstva. Ovdje će veliku ulogu imati novoosnovani <i>hub</i> kao dodirna točka navedenih dionika i centar za inovacije i razvoj novih rješenja.
Rezultati	<ol style="list-style-type: none">1. Uključene osobe u programe profesionalnog savjetovanja i cjeloživotnog obrazovanja2. Dodijeljene stipendije za prakse3. Dodijeljene stipendije za visokoškolsko obrazovanje u području deficitarnih zanimanja4. Razvijeni novi obrazovni programi na području Grada - visoko/srednje školstvo
Vrijeme provedbe	Q1 2021. – Q4 2027.

Opći cilj 2 - Promocija pametnog poduzetništva temeljenog na inovacijama

Specifični cilj 2.1. Inovacijski *hub* za ekološki održiv plovni promet i logistiku

Naziv mjere	2.1.3. Razvoj tehnološkog inkubatora u suradnji s Lučkom upravom i koncesionarima prisutnim na lučkom području
Dionici	Upravni odjel za gospodarski razvoj, Lučka uprava Ploče, Luka Ploče d.d., obrazovni sektor, gospodarski subjekti
Aktivnosti	<ol style="list-style-type: none">1. Uspostava pravne osobnosti Huba2. Izrada programa rada i finansijskog modela3. Osiguranje i uređenje fizičkog prostora4. Organizacija i provedba aktivnosti u Hubu: business development, inovacijski sprintovi, promidžba, edukacija i dr.
Opis	<p>Obzirom na veliku ulogu koju luka Ploče ima u povijesnom razvoju grada ali i u njegovoj budućnosti, te kao najveći poslodavac u regiji, ova mjera objedinjuje ostale mјere pod specifičnim ciljem u jedno fizičko mjesto - <i>hub</i> za ekološki održiv plovni promet i logistiku. Riječ <i>hub</i> u prijevodu označava središnju, centralnu točku, a u tehničkom smislu središnji uređaj koji povezuje više računala na jedinstvenu mrežu. Upravo je to i ideja koja stoji iza osnivanja fizičkog mesta (<i>hub-a</i>) koji će imati 3 osnovna cilja:</p> <ol style="list-style-type: none">1. razvoj inovacija;2. podrška promjenama;3. povezivanje dionika. <p>Navedeni ciljevi su usmjereni razvoju novih rješenja, ideja i proizvoda u području plovnog prometa i logistike. Stvaranje ovakvog prostora, osim generiranja inovacija i novih rješenja, povezat će građane i luku, olakšati</p>

	<p>prihvaćanje identiteta lučkog grada te unaprijediti suživot zajednice i teretne luke. Radit će se i na stvaranju brenda lučkog grada, primjerice na društvenim mrežama, stvaranjem #PločePametanLučkiGrad oznake.</p> <p>Osnivanje i upravljanje <i>hub</i>-om bit će rađeno prema triple helix metodologiji, pa će tako <i>hub</i> omogućiti međusobnu povezanost poduzeća i institucija, istraživača i industrijskih partnera, pružatelja usluga i klijenata na tržištu koji traže inovativna i nova rješenja. Dobar postojeći primjer rješenja koja bi trebala proizaći iz <i>hub</i>-a predstavlja razvoj Lučkog informacijskog sustava PCS Ploče koji će biti primijenjen u drugim teretnim lukama, a kroz <i>hub</i> će se raditi na njegovoj daljnjoj promociji i unapređenju.</p> <p><i>Hub</i> će u svojim aktivnostima poticati razvoj i korištenje zelene energije i raditi na rješenjima boljeg praćenja kvalitete okoliša, koristiti podatke radi stvaranja novih usluga za tvrtke i stanovnike, poboljšati kvalitetu života s ciljem zadržavanja studenata, te privlačenja talenata i posjetitelja. U konačnici će to rezultirati stvaranjem novih zanimanja i radnih mjesta, a prostor luke Ploče će postati izvor konkurentnosti, identiteta i ponosa lokalnog stanovništva.</p> <p>Primarno će se razvijati projekti u sljedećim područjima:</p> <ul style="list-style-type: none">• transport• logistika• održiva/zelena energija• upotreba podataka i razvoj senzorike - eng. <i>big data, IoT</i>• tranzicija prema zelenoj luci <p><i>Hub</i> će biti mjesto susreta, edukacije, testiranja i razvoja novih proizvoda/<i>Business development</i>, te prezentacije inovativnih rješenja. U njegov osnutak i vođenje bit će uključeni dionici gradske uprave, Lučke uprave, koncesionara te obrazovnog sektora. U sinergiji navedenih dionika, te finansijsku podršku svih uključenih, grad Ploče će postati primjer kvalitetnog suživota industrije i zajednice te mjesto razvoja inovacija i novih rješenja.</p>
Rezultati	<ol style="list-style-type: none">1. Osnovan <i>hub</i> za ekološki održiv plovni promet i logistiku;2. Razvoj inovacija, edukacija i testiranja
Vrijeme provedbe	Q1 2022. – Q4 2027.

Opći cilj 2 - Promocija pametnog poduzetništva temeljenog na inovacijama**Specifični cilj 2.1. Inovacijski *hub* za ekološki održiv plovni promet i logistiku**

Naziv mjere	2.1.4. Grad kao smart lab - inovacije u akciji
--------------------	--

Dionici	Gradska uprava, ustanove kojima je osnivač Grad Ploče, trgovačka društva u vlasništvu Grada Ploča, građani, hub
Aktivnosti	1. Testiranje inovativnih rješenja na prostoru grada
Opis	<p>S ciljem prepoznavanja i primjene rješenja koja će izići iz hub-a za ekološki održiv plovni promet i logistiku, Grad Ploče će podržati razvoj takvih inovativnih proizvoda koji se mogu primijeniti u javnom prostoru ili javnoj infrastrukturi i zgradama te postati mjesto testiranja razvijenih rješenja ne samo u okviru teretnih luka već i za obnovljive izvore energije, naslanjajući se na tehnologije solarnih elektrana i Green port koncepta. Uz navedeno, pilot projekti će imati pokazni primjer inovacije (eng. <i>showcase</i>) u cilju njene promocije i daljnje distribucije, a Grad Ploče će biti prepoznat kao inovativna sredina.</p> <p>Primjerice, mogući primjer je razvoj hidroponike u okviru luke, odnosno proizvodnje povrća u pokretnim utovarnim kontejnerima za lokalnu potrošnju kao pilot projekt koji se može dalje razvijati i replicirati u drugim lukama. Ploče bi na ovaj način objedinio 3 segmenta: inovacije, luku i dugogodišnju poljoprivrednu tradiciju.</p> <p>Dodatno, Grad će putem finansijskih zajmova građanima i pravnim osobama odnosno projektima financiranim vanjskim izvorima, stimulirati uvođenje novih rješenja za obnovljive izvore energije odnosno pilotirati projekte održivih izvora energije na gradskim ustanovama (npr. korištenje energije mora u osnovnoj školi) ili u domovima stanovnika (npr. stavljanje uređaja za mjerjenje kvalitete zraka, razvijenih u hub-u). Time bi se dodatno potaknuto uključivanje građana u rad luke i savjetovanje oko tema i područja inovacija na prostoru Grada i luke u budućnosti.</p>
Rezultati	1. Testirani pilot projekti nastali u hub-u
Vrijeme provedbe	Q1 2025. – Q4 2027.

Opći cilj 2 - Promocija pametnog poduzetništva temeljenog na inovacijama

Specifični cilj 2.2. Grad integriran sa svojim zaleđem

Naziv mjere	2.2.1. Smart Tourism
Dionici	Upravni odjel za gospodarski razvoj, Turistička zajednica Grada Ploča
Aktivnosti	<ol style="list-style-type: none">Razvoj digitalnih rješenja za komunikaciju s posjetiteljimaUnaprjeđenje turističke infrastrukturePlaniranje razvoja turizma
Opis	Trend razvoja turizma Grada Ploča izrazito je pozitivan s obzirom da se

svake godine povećava broj dolazaka i noćenja turista te broj smještajnih objekata. Ova činjenica u 2020. godini poljuljana je utjecajem globalne pandemije uzrokovane virusom COVID-19, ali je razvoj turističkih potencijala i dalje prepoznato kao važan cilj razvoja Ploče. Kako bi se to postiglo, potrebno je ulagati u sustav digitalne komunikacije s posjetiteljima, uz druga veća ulaganja u turističku infrastrukturu kao i strateški dokument za upravljanje turizmom. Slijedom navedenog, Grad će ulagati u digitalna rješenja za komunikaciju s posjetiteljima, turističku infrastrukturu te planiranje razvoja turizma kroz izradu strateških dokumenata.

U tom kontekstu, radit će se na jačanju digitalnog marketinga i izradi turističke mobilne aplikacije:

1. Gradski vodič - mobilna turistička aplikacija koja služi za pomoći posjetiteljima pri kretanju i istraživanju grada te za prikupljanje podataka o zadovoljstvu posjetitelja. U aplikaciju će se ugraditi višejezični upitnik za praćenje zadovoljstva posjetitelja, pet razvijenih virtualnih tura te podrška za Smart Beacon tehnologiju implementiranu na turističkim atrakcijama. U sklopu gradskog vodiča i internetskih stranica na jednostavan način posjetiteljima će biti omogućeno popunjavanje kratke ankete u kojoj će moći ocijeniti zadovoljstvo čistoćom, smještajem, gastronomijom, prometnom povezanošću i sadržajima. Prikupljanjem podataka na ovaj način te putem SmartBeacon tehnologije uvelike će se olakšati planiranje razvoja turizma na području Grada.
2. Smart beacon tehnologija u sustavu turističkih atrakcija - Postavljanje beacon uređaja na značajnije turističke atrakcije u gradu kako bi se turistima dale informacije o istima (npr. na atrakciju je postavljen beacon koji odašilje signal i povezuje se s aplikacijom preuzetom na mobilnom uređaju korisnika te pruža dodatne informacije). Beacon uređaj se napaja baterijom i preko Bluetooth Low Energy tehnologije emitira signal, signal identificira mobilnu aplikaciju (Android ili iOS) te informira korisnika. Ova tehnologija omogućuje interakciju s posjetiteljima u realnom vremenu, identificiranje njihovih želja, navika i omiljenih lokacija te im pruža točne i pravovremene informacije.
3. Virtualne ture s panoramama od 360 stupnjeva - Virtualne šetnje u visokoj rezoluciji postavljene na internetskim stranicama visitploce.hr i infoploce.hr te prilagođene za prikaz na mobilnim uređajima (iOS i Android) putem mobilne turističke aplikacije. Virtualna šetnja s panoramama od 360 stupnjeva je interaktivni video prikaz turističkih atrakcija i dijelova grada na koji se odnosi. Korisniku pruža mogućnost video šetnje te atraktivni prikaz predmeta šetnje u svim smjerovima.

	<p>Grad će ulagati u razvoj nove i unaprjeđenje postojeće turističke infrastrukture s ciljem promoviranja Grada kao primorske cikloturističke destinacije te biciklističkog prometa kao ekonomski i ekološki prihvatljivog:</p> <ol style="list-style-type: none">1. infoPloče - Unaprjeđenje signalizacije na biciklističkim stazama postavljanjem interaktivnih info ploča - postavljanje digitalnih info ploča na biciklističkim stazama na području Grada. Info ploče pružati će informacije o biciklističkim rutama, smjerovima kretanja, turističkim atrakcijama, smještajnim i ugostiteljskim objektima koji se nalaze na ruti i uz rutu. Info ploče imati će i mogućnost povezivanja s postojećim biciklističkim platformama (npr. Strava) odnosno regionalno s EuroVelo rutama.2. Unaprjeđenje postojećih informativnih sadržaja, Internet stranice visitploce.com i infoploce.hr - u Internet stranice će se ugraditi višejezični upitnik za praćenje zadovoljstva posjetitelja te pet razvijenih virtualnih tura. Informacije dostupne na stranicama biti će redovito ažurirane. Osim navedenog, stranica infoploce.hr biti će restrukturirana na način da se poveća vizualna privlačnost i korisnički funkcionalna. <p>S obzirom da Grad Ploče nema niti jedan dokument usmjeren razvoju turizma uložit će se dodatni resursi i naporci za izradu istih te u svrhu brendiranja destinacije:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Izrada strateških planova usmjerenih razvoju turizma<ol style="list-style-type: none">a. Strategija razvoja turizma Grada Pločeb. Strategija brendiranja Grada Ploče kao turističke destinacije
Rezultati	<ol style="list-style-type: none">1. Izrađen višejezični upitnik (engleski, njemački i talijanski jezik) za praćenje zadovoljstva posjetitelja2. Izrađena mobilna turistička aplikacija Gradski vodič Ploče sa implementiranim višejezičnim upitnikom za praćenje zadovoljstva posjetitelja te virtualnim turama3. Smart beacon tehnologija implementirana u sustav ključnih turističkih atrakcija4. Izrađene virtualne ture za najistaknutije turističke atrakcije na području Grada5. Signalizacija na biciklističkim stazama unaprjeđena postavljanjem interaktivnih info ploča (infoPloče) s mogućnosti prikaza alternativnih smjerova kretanja te spajanja s postojećim biciklističkim platformama6. Unaprijeđeni postojeći informativni sadržaji, internet stranice visitploce.com i infoploce.hr, ažuriranjem informacija te uvođenjem novih sadržaja (višejezični upitnik za praćenje zadovoljstva gosta, virtualne ture, popis smještajnih objekata, ugostiteljskih objekata, turističkih atrakcija)

	<p>7. Izrađeni strateški planovi usmjereni razvoju turizma</p> <p>a. Strategija razvoja turizma Grada Ploča</p> <p>b. Strategija brendiranja Grada Ploča kao turističke destinacije</p>
Vrijeme provedbe	Q1 2021. – Q4 2023.

Opći cilj 2 - Promocija pametnog poduzetništva temeljenog na inovacijama

Specifični cilj 2.2. Grad integriran sa svojim zaleđem

Naziv mjere	2.2.2. Jačanje kapaciteta nautičkog turizma
Dionici	Upravni odjel za gospodarski razvoj, Lučka uprava Ploče, Turistička zajednica Grada Ploča
Aktivnosti	<ol style="list-style-type: none">Izrada i nabava potrebne dokumentacije za razvoj luke nautičkog turizmaIzgradnja luke nautičkog turizmaUspostava Centra za razvoj sportova na vodi i nautike
Opis	<p>U svrhu razvoja specifičnih oblika turizma, unapređenja turističke ponude, povećanja broja radnih mjeseta, povećanja kapaciteta za prihvat brodova te poticanja suradnje privatnog i javnog sektora, Grad će uložiti sredstva u projekt razvoja <i>Luke nautičkog turizma Ploče</i> te uspostavu <i>Centra za razvoj sportova na vodi i nautike</i>.</p> <p>Projekt <i>Luka nautičkog turizma Ploče</i> podrazumijeva izgradnju luke nautičkog turizma s maksimalnim kapacitetom 400 vezova na lokaciji Pod cestom, u području Baćine u Pločama. Ukupni obuhvat projekta je 11,4 hektara, a moguće su i drugačije opcije nakon izrade studije izvedivosti i analize troškova i koristi. Prema postojećem idejnom rješenju dvije su razvojne mogućnosti za provedbu projekta:</p> <ol style="list-style-type: none">izgradnja 292 veza, parkinga za 101 automobil, suhe vezove, izvlačilište – travel lift ili dok, kao i rekonstrukcija postojećih objekata u restoran, recepciju, dućane i skladišni prostor,proširenje prve opcije: uz spomenute objekte, predviđena je puna komercijalizacija područja i izgradnja hotela sa 140 kreveta, dodatnih vezova (do ukupno 400) te objekt s dućanima i skladišnim prostorom kao i garaža s 240 parkirnih mjeseta. <p>Luka nautičkog turizma imat će iznimski geografski položaj na Jadranu te biti sigurna luka za privatne i charter brodove na klimatski povolnjom mjestu za odmor. Odlična prometna povezanost Grada Ploča magistralom i autoputom, željezničkim, autobusnim i trajektnim vezama sa svim zemljama Europe koja će se dodatno osnažiti, otvaranje novih radnih mjeseta, povećanje kapaciteta morskog i kopnenog dijela</p>

	<p>luke, povećanje broja vezova te broja operativnih i parkirališnih površina, blizina atraktivnih charter destinacija (Pelješac, Korčula, Brač, Hvar) te nedostatak luke nautičkog turizma na relaciji Split – Dubrovnik čine projekt izgradnje luke nautičkog turizma iznimno privlačnim.</p> <p>S obzirom na prepoznatljivost Grada Ploča i doline rijeke Neretve po sportovima na vodi (prvenstveno dolina rijeke Neretve po <i>kitesurfingu</i> i <i>kiteboardingu</i>) te na projekt Luke nautičkog turizma Grada Ploča, uspostaviti će se <i>Centar za razvoj sportova na vodi i nautike</i>. Navedeno podrazumijeva osnivanje jedinstvenog sustava za promociju i razvoj tematskog područja sa svrhom razvoja novih proizvoda i usluga te poticanje građana i posjetitelja na bavljenje istim. Centar će pružati mogućnost povezivanja ustanova, udruga, poduzetnika i ostalih zainteresiranih skupina sa područja Grada, a navedena suradnja rezultirat će povećanom vidljivošću i prepoznatljivošću Grada kao centra sportskog i nautičkog turizma DNŽ, promocijom luke nautičkog turizma te promocijom sportova na vodi i nautike. Osim navedenog, Centar će doprinijeti i direktno utjecati na razvoj gospodarstva u Gradu Pločama.</p>
Rezultati	<ol style="list-style-type: none">1. Izgrađena i u funkciju stavljena luka nautičkog turizma<ol style="list-style-type: none">a. ishođenje ovlaštenja od Ministarstva mora, prometa i infrastrukture/ Vlade RH za pokretanje postupka ishođenja lokacijske dozvole,b. izrada idejnog projekta i ishođenje lokacijske dozvole,c. objava javnog poziva Vlade RH za ishođenje koncesije na pomorskom dobru,d. odluka o dodjeli koncesije,e. izrada glavnog projekta,f. ishođenje građevinske dozvole,g. izvedba projekta,h. uporabna dozvola.2. Uspostavljen Centar za razvoj sportova na vodi i nautike
Vrijeme provedbe	Q3 2023. – Q2 2025.

Opći cilj 2 - Promocija pametnog poduzetništva temeljenog na inovacijama	
Specifični cilj 2.2. Grad integriran sa svojim zaleđem	
Naziv mjere	2.2.3. Razvoj pametne poljoprivrede
Dionici	Upravni odjel za gospodarski razvoj, LAG Neretva, Pučko otvoreno učilište, obrazovni sektor, PG-i s područja grada
Aktivnosti	<ol style="list-style-type: none">1. Uspostava Centra za cjeloživotno učenje u poljoprivredi2. Organizacija obrazovnih aktivnosti za pametno gospodarenje nasadima i korištenje moderne tehnologije

	<p>3. Osiguravanje pristupa modernim laboratorijima i inovativnim načinima proizvodnje</p>
Opis	<p>Poljoprivreda čini velik udio u gospodarstvu Grada Ploče, iako je primjetan trend smanjenja. Obzirom na veliki potencijal, budući da na području Grada djeluje oko 1000 PG-ova pretežito u području voćarstva, a veliki dio obradivih površina koristi se kao vinogradi i oranice na kojima se uzgajaju razne povrtne kulture, potrebno je potaknuti pametni razvoj. U okviru analize, kao velika snaga i prednost, prepoznat je veliki utjecaj na razvoj poljoprivrede na području Grada Ploče koji ima blizina rijeke Neretve te klima odnosno klimatska obilježja područja.</p> <p>Obzirom na važnost poljoprivrede kao gospodarske grane, a sa svrhom unaprjeđenja iste, pokreću se inicijative za pametnije gospodarenje nasadima i korištenje moderne tehnologije u cilju povećanja prinosa i održivosti proizvodnje. Uspostaviti će se <i>Centar za cjeloživotno učenje u poljoprivredi</i>, u suradnji s POU i institucijama formalnog obrazovanja, u kojem će se, kroz organizaciju obrazovnih aktivnosti (predavanja i radionice) poljoprivrednicima omogućiti uvid u moderne tehnologije i načine upravljanja nasadima. Dodatno, ostvarit će se i partnerstva s tehnološkim tvrtkama odnosno osigurati pristup modernim laboratorijima i inovativnim načinima proizvodnje.</p> <p>Cilj je navedeni <i>Centar za cjeloživotno učenje u poljoprivredi</i> provesti na način sličan projektu Ribarstveno-znanstvene mreže Grada Ploče, te uspostaviti i ojačati partnerske veze između predstavnika lokalnih poljoprivrednika, znanstvenika, poljoprivrednih organizacija i lokalne samouprave, razviti poljoprivredna područja na prostoru Grada, te izraditi dodatnu dokumentaciju odnosno studiju opravdanosti za otkupno – distribucijski centar za poljoprivredne proizvode.</p>
Rezultati	<ol style="list-style-type: none">1. Uspostavljen Centar za cjeloživotno učenje u poljoprivredi2. Organizirana i provedena predavanja i radionice s temom pametnijeg gospodarenje nasadima i korištenja moderne tehnologije3. Osiguran pristup modernim laboratorijima i primjerima dobre prakse inovativnih načina proizvodnje za poljoprivrednike
Vrijeme provedbe	Q1 2023. – Q4 2027.

Mjere za cilj 3 - Razvoj društvenih sadržaja i unapređenje poslovanja javne uprave

Opći cilj 3 - Razvoj društvenih sadržaja i unapređenje poslovanja javne uprave	
Specifični cilj 3.1. (Inter)aktivni grad	
Naziv mјere	3.1.1. Mladi kao temelj razvoja - inicijative za zadržavanje mladih u Pločama
Dionici	Služba za opće poslove, zamjenik gradonačelnika, udruge na području Grada
Aktivnosti	<ol style="list-style-type: none">Organizacija hackathonaObjava poziva za udruge i neformalne inicijativeIzrada gradskog programa za mlade
Opis	<p>Dva su aspekta važna u cilju zadržavanja mladih ljudi u Gradu. Pružiti mogućnosti zaposlenja odnosno stvoriti uvjete u kojima se može pronaći posao (1) te osigurati sadržajno bogati društveno - kulturni život u Gradu. (2). Ova mјera se prvenstveno bavi rješavanjem drugog aspekta problema, unutar mogućnosti i ovlasti gradske uprave i povezanih organizacija. Uz navedeno, uključivanje i sudjelovanje mladih uključuje 4 segmenta: ekonomsko sudjelovanje; političko sudjelovanje; socijalno sudjelovanje; kulturno sudjelovanje</p> <p>U tom kontekstu, Grad će djelovati u 3 smjera:</p> <ol style="list-style-type: none">Biti začetnik inicijativa za okupljanje mladih;Objavljivati ciljane pozive za financiranje manifestacija i događanja;Stvoriti poticajno okruženje i prostor za mlade <ol style="list-style-type: none">U cilju zadržavanja mladih i njihovog uključivanja u društveni život, Grad će pokrenuti niz inicijativa sa svrhom stvaranja sadržaja. Uspješan primjer ulaganja u infrastrukturu s ciljem stvaranja sadržaja je projekt "Zajedno u zdravlju, zajedno u sportu" kojim se potiču mladi ljudi u riziku od socijalne isključenosti na bavljenje sportskom aktivnošću, a uložilo se u vježbaonice na otvorenom. Grad će i dalje ulagati u sličnu infrastrukturu s ciljem jačanja sportskog, kulturnog i društvenog sadržaja.Osim infrastrukture, Grad će pokrenuti održavanje hackathona s temom poticanja razvoja sadržaja, koji su povezani s digitalnim alatima. Grad će inicirati organizaciju hackathon-a u suradnji s obrazovnim sektorom te vanjskim

	<p>stručnjacima iz IT sektora te facilitatorima događanja. Hackathon će se raditi jednom u dvije godine na temu razvoja digitalnih rješenja za društveno - socijalnu problematiku Grada (npr. osmišljavanje digitalnih rješenja za povezivanje generacija unutar Grada). Grad Ploče će finansijski pomoći u testiranju i realizaciji pobjedničke ideje te na taj način potaknuti razvoj i implementaciju digitalnih rješenja. Osim toga, time će se doprinijeti i stvaranju sadržaja prvenstveno za mlade ljudе koji će biti uključeni u osmišljavanje prototipova i rješenja, čime će se uključiti u zajednicu i unaprijediti svoje vještine i znanja.</p> <p>Dugoročno, radit će se na otvaranju tzv. <i>makerspace-a</i> ili Centra za mlade, koji će funkcionirati na participativnom modelu (su)upravljanja. Prostor će se koristiti za razne radionice u organizaciji udruga.</p> <p>Uz navedeno, Grad će u uskoj suradnji s Turističkom zajednicom aktivno raditi na promociji mjesta i privlačenju organizatora raznih evenata - npr. festival svjetla, sportske utrke.</p> <p>2. Grad će raspisivati natječaj za dodjeljivanje namjenskih sredstva udrugama s ciljem financiranja projekata i platformi koje rješavaju probleme mladih, aktiviraju ih u zajednici ili pak osmišljavaju događanja i programe za mlade ljudе. Važno je omogućiti da se na natječaj mogu prijaviti i neformalne inicijative građana, kako bi se omogućio što širi prostor za uključivanje građana, bez visoke razine birokratizacije i strukture. Poticat će se održavanje sportskih, kulturnih i festivalskih manifestacija, kao i inovativnih modela uključivanja prvenstveno mladih generacija.</p> <p>3. Izradit će se Gradski program za mlađe - rađen od mladih, a podržan od Grada. Njime će se kroz participativnu metodu i inovativne principe design thinking radionica, poticati potencijal mladih ljudi za samostalno rješavanje problema i prepreka. Njihovim aktivnijim uključivanjem u rad lokalne zajednice osnažiti će se mlađi i postaviti okvir za provođenje i prijavu novih projekata.</p> <p>Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlađe i socijalnu politiku godišnje raspisuje Poziv za prijavu projekata usmjerenih mladima za finansijsku potporu iz raspoloživih sredstava dijela prihoda od igara na sreću i Državnog proračuna na koji se može prijaviti ovakav projekt. V vrijednost projekta je do 100 000 kn.</p>
Rezultati	<p>1. Odabrana pobjednička ideja <i>hackhatona</i> i financirana provedba</p>

	<ol style="list-style-type: none">2. Financirani projekti udruga i neformalnih inicijativa na godišnjoj razini3. Izrađen Gradski program za mlade za razdoblje do 2027. godine
Vrijeme provedbe	Q1 2021. – Q4 2023.

Opći cilj 3 - Razvoj društvenih sadržaja i unapređenje poslovanja javne uprave

Specifični cilj 3.1. (Inter)aktivitan grad

Naziv mjere	3.1.2. Jačanje dostupnosti digitalnih edukacija
Dionici	Pučko otvoreno učilište, obrazovni sektor, Služba za opće poslove
Aktivnosti	<ol style="list-style-type: none">1. Planiranje potrebnih edukacija i usavršavanja2. Promocija digitalnim kanalima3. Provođenje edukacija - uz subvenciju grada
Opis	<p>Grad će u suradnji s Pučkim otvorenim učilištem raditi na organizaciji digitalnih tečajeva, edukacija i usavršavanja te promovirati digitalne oblike edukacije. Za stanovnike grada Ploča, dio edukacija biti će besplatan ili pak subvencioniran od strane Grada Ploča, prema ranije utvrđenom planu i programu.</p> <p>U cilju jasnog pristupa potrebama u području obrazovanja, napraviti će se plan edukacija i usavršavanja naročito u segmentu obrazovanja za poslove koji se tiču digitalnih tehnologija ili su s njima povezani. Tako će fokus biti na digitalizaciji odnosno novim digitalnim zanimanjima (primjerice: <i>Community i produkcija sadržaja, Facebook i Instagram oglašavanje, Copy i content writing; Digitalna fotografija, Web dizajn, Voditelj EU projekata</i>).</p> <p>Uz navedeno, POU će osvremeniti pristup korisnicima, pa će raditi više na digitalnom oglašavanju svojih događanja i edukacija, ali će i osvremeniti dosadašnje klasično plakatiranje i izvještavanje javnosti o aktivnostima i repertoaru kina i obrazovnog dijela, te će se postaviti nove, digitalne "ormariće" za oglašavanje. Uz navedeno, POU će značajno grafički i sadržajno urediti mrežnu stranicu koja mora postati glavni alat za komunikaciju s korisnicima.</p> <p>Završno, POU će redovno izvještavati o mogućnosti korištenja digitalnih edukacija (webinara) od strane drugih institucija te će raditi bazu digitalnih alata, publikacija i baza znanja koje će omogućiti stanovnicima Ploča.</p>
Rezultati	<ol style="list-style-type: none">1. Razvijen plan i program usavršavanja i edukacija

	<ol style="list-style-type: none">2. Provedeni razni tečajevi usavršavanja3. Uključen veći broj stanovnika u rad POU
Vrijeme provedbe	Q1 2022. – Q4 2024.

Opći cilj 3 - Razvoj društvenih sadržaja i unapređenje poslovanja javne uprave	
Specifični cilj 3.1. (Inter)aktivan grad	
Naziv mjere	3.1.3. Razvoj digitalnih kulturnih sadržaja
Dionici	Pučko otvoreno učilište, udruge u području kulture i kulturne baštine, Ministarstvo kulture, Arheološki muzej u Dubrovniku
Aktivnosti	<ol style="list-style-type: none">1. Digitalno umrežavanje Domova kulture2. Digitalizacija Zavičajne zbirke3. Digitalizacija baštine4. Promicanje nezavisne kulture i novih/alternativnih oblika umjetnosti
Opis	<p>Iako je digitalna infrastruktura ključna poveznica s pametnim gradovima budućnosti, upravo će kultura i kulturna baština biti ključni za oblikovanje budućih društava unutar pametnih gradova.</p> <ol style="list-style-type: none">1. Digitalno umrežavanje Domova kulture Obzirom da svaki Mjesni odbor ima svoj Dom kulture, napraviti će se digitalna platforma koja će virtualno umrežiti sve domove kulture na prostoru Grada te tako na jednom mjestu pružiti informacije o svim događanjima. Obzirom na izmjenu mrežne stranice POU, jedan segment treba ostaviti za izradu ovakve platforme posvećene kulturi.2. Zavičajna zbirka - digitalizacija Grad će u suradnji s POU, muzejom i udrugama koje djeluju u kulturi poticati razvoj interaktivnog gradskog muzeja i zavičajne zbirke, odnosno digitalizirati dio svog fundusa s ciljem promocije i približavanja korisnicima. Cilj je revitalizirati i dopuniti zavičajnu zbirku koja predstavlja potencijal za razvoj i prikaz kulture lokalnog područja na digitalnoj osnovi. Razvit će se jedinstvena digitalna baza muzejske građe i zavičajne zbirke, a po uređivanju fizičkog prostora muzeja, uvela bi se smart beacon tehnologija i omogućio interaktivni virtualni vodič kroz muzejsku građu.3. Digitalizacija baštine - s ciljem revalorizacije kulturne i prirodne baštine, započet će se s aktivnostima izrade digitalne priče - Ploče - digitalna šetnja, odnosno pristupit će se najprije izradi

	<p>svojevrsnog katastra kulturne baštine grada Ploča i okolice s mapom atrakcija i informacijama s ciljem popularizacije arheoloških nalazišta i prirodnih posebnosti. Drugi korak je izrada virtualnog izgleda arheoloških nalazišta, sakralnih objekata i prirodnih posebnosti korištenjem novih tehnologija - <i>augmented reality</i> (AR). AR tehnologija doprinosi ekonomskoj, kulturnoj, povijesnoj i edukacijskoj vrijednosti baštine, te je istovremeno način njene prezervacije ali i kanal educiranja lokalnog stanovništva te privlačenja stranih gostiju.</p> <p>4. Kulturna "Ploča" - javna površina u gradu za izvođenje kulturnih manifestacija i performansa različitih umjetnika (između ostalog i digitalnih). Uz to, digitalnim alatima će se napraviti priprema za projekcije raznih kulturnih video performansa na "pločniku" u danima kada nema "live" izvedbe.</p>
Rezultati	<ol style="list-style-type: none">1. Stvorena digitalna platforma mjesnih domova kulture koji (su)planiraju događanja2. Digitaliziran dio fundusa zavičajne zbirke i muzeja3. Izrađena web stranica namijenjena valorizaciji kulturne i prirodne baštine4. Promovirana alternativna kultura na javnim površinama
Vrijeme provedbe	Q1 2023. – Q4 2024.

Opći cilj 3 - Razvoj društvenih sadržaja i unapređenje poslovanja javne uprave	
Specifični cilj 3.2. Grad s učinkovitom i otvorenom upravom	
Naziv mjere	3.2.1. Platforma za komunikaciju s građanima
Dionici	Gradska uprava Grada Ploča, IT tvrtke
Aktivnosti	<ol style="list-style-type: none">1. Unapređenje mrežne stranice grada - platforma za građane2. Razvoj e-usluga za građane3. Razvoj sustava za prijavu komunalnih problema4. Implementacija participativnog budžetiranja na digitalnoj platformi
Opis	<p>Uspostavom sustava efikasnije digitalne komunikacije s građanima i sustava e-usluga koji će se ostvariti kroz novo sučelje gradske mrežne stranice izravno se doprinosi transparentnosti i digitaliziranosti gradske uprave.</p> <p>Nova platforma je pristupačna, jednostavna, pregledna s bogatim sadržajem i njegovom jednostavnom prezentacijom za građane s interaktivnim vizualizacijama ključnih podataka o gradu te otvorenim podacima. Prilikom redizajna gradske mrežne stranice vodi se računa o</p>

	<p>postojećem sadržaju i problemima njegove prezentacije, kao i načinu na koji će se mrežna stranica koristiti u idućih nekoliko godina. Fokus nove mrežne stranice je na responzivnom dizajnu, accessibility-ju, modernoj informacijskoj arhitekturi, ali i na mogućnosti aktivnog uključivanja građana kroz davanje prijedloga i donošenje odluka u Gradu.</p> <p>Osnovni segment platforme za komunikaciju s građanima predstavljaju razvijene e-usluge za građane. Postupnim uvođenjem e-usluga digitaliziraju se (upravljeni) postupci i olakšava građanima završavanje procedure, a sve putem spajanja sa sustavom e-građani i autentifikacijom korisnika.</p> <p>Kvaliteta, lakoća i frekvencija svakodnevne komunikacije između gradske uprave i građana te njihovo uključivanje u odlučivanje bitan su element otvorenosti i transparentnosti upravljanja. Iz toga razloga radit će se na poboljšanju komunikacije (1) i uključivanju građana (2).</p> <ol style="list-style-type: none">1. Poboljšanje komunikacije s gradskom upravom odnosi se na mogućnost dogovaranja sastanaka on-line s zaposlenicima ili gradonačelnikom. Uz to, razvija se mogućnost online chat-a s građanima te intenziviranje komunikacije na društvenim mrežama.2. Uključivanje građana odnosi se na omogućavanje davanje primjedbi, prijedloga i pohvala digitalnim putem ili pak zaprimanja razmišljanja građana o nekoj temi putem on-line anketa. To podrazumijeva uvođenje aplikacije za prijavu komunalnih problema (npr. gradsko oko). Završno, Grad će intenzivirati rad na procesu participativnog budžetiranja da bi u završnoj fazi uveo i digitalni modul procesa.
Rezultati	<ol style="list-style-type: none">1. Omogućene e-usluge za građane Ploča2. Stvoreno sučelje za on-line komunikaciju s građanima3. Uvedena aplikacija za prijavu komunalnih problema4. Razvijeno sučelje za digitalno participativno budžetiranje
Vrijeme provedbe	Q1 2021. – Q4 2024.

Opći cilj 3 - Razvoj društvenih sadržaja i unapređenje poslovanja javne uprave

Specifični cilj 3.2. Grad s učinkovitom i otvorenom upravom

Naziv mjere	3.2.2. Digitalna transformacija poslovanja gradske uprave
Dionici	Zaposlenici gradske uprave, vanjske IT tvrtke
Aktivnosti	<ol style="list-style-type: none">1. Unaprjeđenje poslovnih procesa i standardizacija postupaka2. Digitalizacija internih poslovnih procesa i usustavljanje baza podataka3. Uspostavljanje digitalne arhive gradske uprave

	<ol style="list-style-type: none">4. Edukacija i jačanje motivacije djelatnika uprave za digitalnu transformaciju5. Osiguranje kibernetičke sigurnosti svih digitalnih sustava gradske uprave
Opis	<p>Osnovni cilj je povećati internu učinkovitost uprave Grada unaprjeđenjem internih poslovnih procesa i baza podataka, uspostavom sustava razvoja ljudskih resursa, jačanjem interne kulture digitalizacije te implementacijom digitalnih rješenja.</p> <p>Prvi korak je definiranje poslovnih procesa i njihova standardizacija. Bit će izrađeni algoritmi poslovnih procesa u upravi s preporukama za unaprjeđenje u odnosu na potrebe digitalizacije i usvajanje novih platformi. Temeljem tako identificiranih poslovnih procesa pripremit će se interni pravilnik s opisom internih procesa i sistematizacijom radnih mesta.</p> <p>Po stvaranju sustavnih i unificiranih poslovnih procesa potrebno je krenuti s implementacijom konkretnih digitalnih rješenja u više segmenata. Jedan od segmenata je unapređenje interne komunikacije i kolaboracije koju je moguće učiniti efikasnijom i fleksibilnijom kroz korištenje dediciranih poslovnih rješenja. Dodatno, uz samu komunikaciju drugi segment korištenja digitalnih alata treba olakšati procese vezane uz upravljanje djelatnicima i radnim zadacima. Završno, digitalna poslovna rješenja omogućuju također i kolaboraciju na dokumentima u stvarnom vremenu, a jednako tako i pohranu dokumenata 'u oblaku' (engl. cloud). U tom kontekstu, implementirat će se multidisciplinarni sustav za upravljanje datotekama, dokumentima i procesima koji će posještiti poslovne procese.</p> <p>Digitalizacija je posebno korisna u segmentu upravljanja arhivskom građom koju je grad prema Zakonu dužan čuvati. Navedena zakonska odredba zahtijeva puno fizičkog prostora te istovremeno ne predstavlja optimalan način čuvanja dokumentacije radi indeksacije i problema pronaleta odgovarajućih dokumenata. S ciljem potpunog prelaska na digitalan način rada, planirana je i digitalizacija postojeće i nove arhivske građe. Najprije se provodi studija o uređenju spremišta gradiva i upravljanju arhivskim dokumentima. Potom slijedi prijedlog izrade programskog rješenja (aplikacije) za upravljanje dokumentarnim ili arhivskim gradivom te detaljno planiranje obrade i digitalizacije dokumenata, odnosno izgradnje i uspostave digitalnog arhiva. Ovisno o provedenoj analizi, moguća je i indeksacija gradiva, kroz automatizirani ili ručni pristup, ovisno o stanju dokumentacije i mogućnostima njene obrade. To može značiti označavanje i indeksiranje dokumentacije prema traženim pojmovima ili indeksiranje elektronički generiranih dokumenata koje je Grad sam generirao.</p>

	<p>Izrazito je važno pritom uložiti konstantne napore u educiranju djelatnika kako bi se unaprijedio njihov rad s digitalnim alatima. Stoga je potreban fleksibilan i održiv pristup obrazovanju i motiviranju djelatnika na način da odgovara potrebama zaposlenika Grada. Ponajprije će se odrediti individualni stupnjevi digitalne pismenosti svakoga od djelatnika kako bi se pripremile interne edukacije na teme korištenja digitalnih alata. Preciznije, omogućit će se edukacije o naprednim oblicima korištenja Office alata, učinkovitom korištenju pretraživača Interneta, komunikacijskih platformi i tehnologija u oblaku, upoznavanje s postojećim rješenjima koje koristi gradska uprava i mogućnostima daljnog unapređivanja te custom made rješenjima,, primjerice digitalnog arhiva ili DMS sustava.</p> <p>Završno, svi sustavi koji se uvode moraju biti otporni na kibernetičke napade, odnosno na siguran način upravljati osobnim podacima korisnika unutar sustava koji se koriste. To se odnosi i na e-usluge koje će se razvijati, ali i na interne računovodstvene sisteme, gradski digitalni arhiv te DMS za optimizaciju procesa.</p>
Rezultati	<ol style="list-style-type: none">1. Uvedeni digitalni alati za kolaboraciju i komunikaciju2. Standardizirani i unaprijeđeni poslovni procesi3. Provedene in-house edukacije za zaposlenike
Vrijeme provedbe	Q1 2022. – Q4 2024.

9. Terminski plan

Cilj/Mjera/Aktivnost	2021				2022				2023				2024				2025				2026				2027			
	1 Q	2 Q	3 Q	4 Q	1 Q	2 Q	3 Q	4 Q	1 Q	2 Q	3 Q	4 Q	1 Q	2 Q	3 Q	4 Q	1 Q	2 Q	3 Q	4 Q	1 Q	2 Q	3 Q	4 Q	1 Q	2 Q	3 Q	4 Q
Opći cilj 1 - Pametni razvoj infrastrukture s naglaskom na promet																												
Specifični cilj 1.1. Grad osjetljiv na okoliš																												
1.1.1. Razvoj "neuronske mreže" grada za prikupljanje podataka o okolišu i smanjenje trošenja resursa																												
1.1.2. Tehnologija u sustavu informiranja građana i posjetitelja																												
1.1.3. Promicanje pametnih i održivih prometnih rješenja																												
1.1.4. Pametno upravljanje otpadom																												
1.1.5. Razvoj pametnog sustava vodoopskrbe i odvodnje																												
1.1.6. Jačanje sigurnosti u gradu																												
1.1.7. Promicanje obnovljivih izvora energije																												
Opći cilj 2 - Promocija pametnog poduzetništva temeljenog na inovacijama																												
Specifični cilj 2.1. Inovacijski hub za ekološki održiv plovni promet i logistiku																												
2.1.1. Poticanje razvoja IT sektora u gradu																												
2.1.2. Platforma za suradnju obrazovnog i privatnog sektora																												
2.1.3. Razvoj tehnološkog inkubatora u suradnji s Lučkom upravom i koncesionarima prisutnim na lučkom području																												
2.1.4. Grad kao smart lab - inovacije u akciji																												
Specifični cilj 2.2. Grad integriran sa svojim zaleđem																												
2.2.1. Smart Tourism																												
2.2.2. Jačanje kapaciteta nautičkog turizma																												
2.2.3. Razvoj pametne poljoprivrede																												
Opći cilj 3 - Razvoj društvenih sadržaja i unapređenje poslovanja javne uprave																												
Specifični cilj 3.1. (Inter)aktivan grad																												
3.1.1. Mladi kao temelj razvoja - inicijative za zadržavanje mladih u Pločama																												
3.1.2. Jačanje dostupnosti digitalnih edukacija																												
3.1.3. Razvoj digitalnih kulturnih sadržaja																												
Specifični cilj 3.2. Grad s učinkovitom i otvorenom upravom																												
3.2.1. Platforma za komunikaciju s građanima																												
3.2.2. Digitalna transformacija poslovanja gradske uprave																												

10. Provedba i operacionalizacija mjera

Strateški plan razvoja Grada Ploča u smjeru pametnog grada rađen je na razdoblje od 2021. godine do 2027. godine, a postavljeni ciljevi određuju osnovni smjer razvoja Grada. Pritom su razrađene i mjere kojima bi se postigli indikatora postizanja cilja, a sve u smjeru organiziranog i fokusiranog razvoja Grada.

Ipak, obzirom na dug period za koji je strategija pisana, predložene mjere su samo inicijalno razrađene, dok stvarna provedba zahtijeva njihovu detaljniju operacionalizaciju, pripremu, podjelu na manje aktivnosti, dodjelu zaduženja i intenzivnu komunikaciju s uključenim dionicima. Načelni opis mjera, planirane aktivnosti i rezultati, daju osnovni prijedlog provedbenih mogućnosti, a za uspješnu provedbu trebat će konstantno podsjećanje na zacrtane ciljeve i njihovo korištenje u svrhu planskog razvoja Grada.

Grad ima mehanizme praćenja provedbe svojih stalnih obveza, međutim ne i tako uspješne mehanizme provedbe i praćenja strateških dokumenata. Iako je Grad u proteklom razdoblju imao nekoliko dokumenata operativne naravi, oni nisu bili sustavno praćeni i evaluirani. Budući da ovaj dokument zahtjeva daljnju operacionalizaciju, u nastavku su smjernice kako predložene mjere i aktivnosti pretvoriti u operativni plan.

Operativni plan sastavlja se za period od godinu dana ili dvije te je osnovni alat u provedbi svih aktivnosti i mjera koje dovode do ostvarivanja ciljeva strategije. Operativni plan čine detaljno razrađene aktivnosti / projekti koje uključuju sve informacije nužne za provedbu i praćenje pojedinih aktivnosti/projekata. Dva segmenta smatraju se pritom ključna za uspješnu provedbu: dodjela zaduženja i osiguravanje finansijske konstrukcije. Nužno je od strane Gradonačelnika napraviti jasnu podjelu zadataka i zaduženja za provedbu prema ciljevima. Osobe zadužene za provedbu na polugodišnjoj osnovi prikazuju ostvarene pokazatelje i plan rada za nadolazeće razdoblje. U cilju stavljanja strategije u fokus, preporuča se osnivanje manje radne skupine unutar gradske uprave koja bi se sastojala od Gradonačelnika, osoba nadležnih za provedbu pojedinačnih ciljeva, te predstavnika ključnih dionika za provedbu. Radna skupina izrađuje dokument o provedbi strategije na godišnjoj razini te isti predstavlja Gradskom vijeću.

U skladu s područjem na koje se odnosi, te provedbom mjere 3.2., predlaže se digitalno praćenje provedbe strategije, otvaranje zasebnog boarda u Microsoft Office Planneru na platformi Office 365, s unesenim ciljevima, mjerama i aktivnostima te rokovima provedbe odnosno detaljnijom razradom aktivnosti unutar svake mjere/aktivnosti i podijeljenim nadležnostima i zadacima prema zaposlenicima gradske uprave. Na početku provedbe, prije formiranja digitalnog alata za praćenje, provedba se može pratiti zajedničkim označavanjem u pripadajućem timeline-u provedbe.

Završno, obzirom da je Strategija rađena na dulji vremenski period, a vrijeme njene izrade i usvajanja je bilo praćeno nesigurnošću i nepoznavanjem hijerarhijski viših strateških dokumenata,

Strategija će nužno zahtijevati svojevrsnu evaluaciju prije njenog kraja. Evaluacija (ocjena) je za razliku od praćenja, detaljnija analiza, trenutna 'slika' stanja koja ima za cilj ocijeniti uspješnost i ostvarene rezultate, a u cilju korekcije dalnjih mjera. Drugim riječima ovaj dokument nije statičnog karaktera, već se očekuje određena prilagodba mjera i aktivnosti sukladno novonastalim situacijama. To se prvenstveno odnosi na segment mogućnosti financiranja određenih mjera i ciljeva, uvezši u obzir većinom nepoznat okvir novog finansijskog mehanizma EU za razdoblje 2021. - 2027. godine u trenutku pisanja dokumenta, odnosno "potrošene" izvore trenutno važeće perspektive 2014. - 2020.

Popis tablica i slika:

Tablica 1. Provedba PGORH na području Grada Ploča i ciljevi Plana gospodarenja otpadom Grada Ploča (ispunjeno do 2022. god)	19
Tablica 2. Ukupan obuhvat pilot projekata.....	22
Tablica 3. Top lista pet najvećih gradova*/općina Dubrovačko-neretvanske županije po kriteriju ukupnoga prihoda poduzetnika u 2017. godini te udio poduzetnika Grada Ploče u ukupnim podatcima na razini DNŽ(iznosi u tisućama kuna)	31
Tablica 4. Trgovačka društva na području Grada Ploča od 2013. do 2017. godine.....	32
Tablica 5. Struktura djelatnosti trgovačkih društava na području Grada Ploča na dan 02. travnja 2020. godine prema NKD 2007. klasifikaciji	33
Tablica 6. Obrti na području Grada Ploče na dan 04. travnja 2020. godine prema pretežitoj djelatnosti (NKD klasifikacija) te udio broja obrta Grada Ploče u ukupnom broju obrta na području DNŽ	34
Tablica 7. Broj poljoprivrednih gospodarstava prema tipu na području Grada Ploča te udio u DNŽ na dan 31. prosinca 2019. godine	39
Tablica 8. Popis kulturne baštine	43
Tablica 9. Osnovni pokazatelji turizma i udio rezultata Grada Ploče u rezultatima DNŽ od 2015. do 2019. godine	43
Tablica 10. Broj smještajnih objekata prema vrsti smještajnih objekata (2020. godina).....	44
Tablica 11. Statistički pokazatelji korisnika socijalne pomoći.....	48
Tablica 12. Proračun grada kroz godine.....	56
Slika 1. Prikaz ciljeva važeće Strategije.....	5
Slika 2. Prikaz dostupne brzine Interneta	14
Slika 3. Prikaz udaljenosti gradova.....	26